

C Z E C H
BASIC COURSE

Volume III
Lessons 46-70

September 1971

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

PREFACE

The Czech Course, consisting of 162 lessons in 19 volumes, is one of the Defense Language Institute's Basic Course Series. The material was developed at the Defense Language Institute and approved for publication by the Institute's Curriculum Development Board.

The course is designed to train native English language speakers to Level 3 proficiency in comprehension and speaking and Level 3 proficiency in reading and writing Czech. The texts are intended for classroom use in the Defense Language Institute's intensive programs employing the audio-lingual methodology. Tapes accompany the texts.

TABLE OF CONTENTS

Lesson	Page	
46	KAREL IS CALLED TO TRAINING	1
	Accusative Plural of Animate Masculine Nouns	
	Hints for Interpreting	9
47	KAREL PAYS FRANK A VISIT	11
	Past Tense	
48	KAREL'S LETTER	22
	Past Tense, <u>PTÁT</u> SE - <u>PTAL</u> SE, <u>MRZNOU</u> T - <u>MRZL</u> , <u>JÍT</u> - <u>ŠEL</u>	
49	KAREL IN KOMÁRNO	29
	Irregular Plural of Nouns	
50	IN THE SQUADROOM	36
51	KOMÁRNO BARRACKS	40
	Vocative	
52	LETTERS	49
	Imperative	
53	THE BULLETIN BOARD	62
	Review of Vocative and Imperative	

Lesson	Page
54 THE TANK PLATOON	69
Dative Plural of Nouns, Adjectives, Demonstratives	
55 FAMILY CORRESPONDENCE	78
56 AT THE RAILROAD STATION	85
Dative Plural of Possessives and of DVA, TŘI, ČTYŘI, OBA	
57 ON THE EXPRESS	93
Review of Dative Plural	
58 ON THE TRIP TO ROKYCANY	98
VŠECHEN, DÁVAT SE, DÁVAT SI, NECHÁVAT	
59 BOŽENA AND HER BOSS RIDE HOME	107
Review of VŠECHEN and of Dative Plural	
60 BREAKFAST	111
61 AT THE OFFICE	115
Aspect of Verbs, Durative and Punctual	
62 AIR RAID	130
Aspect of Verbs	

Lesson	Page
63 THE MILITARY HOSPITAL	138
Genitive of Masculine Nouns, Adjectives, Demonstratives	
64 STILL IN THE HOSPITAL	151
Genitive of Possessives, Masculine - Propositions	
65 SATURDAY AFTERNOON	158
66 ACCIDENT REPORT	163
Genitive of Feminine Nouns, Adjectives, Demonstratives, Possessives	
67 AT THE RADIO	172
Genitive of Neuter Nouns, Adjectives, Demonstratives, Possessives	
68 THE FIRST STEPS OF PRIVATE HUDEC	181
Verbs with Genitive, Irregular Genitive of Masculine Nouns	
69 NEWS FOR SICK SOLDIERS	189
Indefinite Numerals, Genitive of Measure	
70 OLD BARRACKS	197
VOCABULARY	203

Dialog No. 46
Rozmluva číslo 46

B - Božena

K - Karel, její bratr

Místo a čas: Obývací pokoj. Je večer. Mimo Boženu a Karla není nikdo doma. Karel balí kufry, nemluví a mračí se. Musí spěchat, ráno jede pryč.

- K.: Tak mě volají na vojenské cvičení. Well, they're calling me up for military training.
- B.: Pro pána krále. Na jak dlouho? Heavens! For how long?
- K.: To neříkají. Pro tatínka to bude zlá zpráva. They don't say. It will be bad news for dad.
- B.: Bude. Jeho penze k životu ani zdaleka nestačí. Potřebuje každou korunu, kterou mu dáváš. It will. His pension isn't enough for a decent living. He needs every crown you give him.
- Well, nemůžeš proti tomu rozkazu něco dělat? Well, can't you do anything about the order?
- K.: Ne. Musím k svému útvaru na Slovensko. No. I have to go to Slovakia to my unit.
- B.: Volají na cvičení celý tvůj ročník? Are they calling everyone in your age group up for training?
- K.: To nevím, ale zdá se, že volají tankisty. Pepík Dvořák taky má svolávací lístek. I don't know, but it seems that they are calling (trained) tankmen. Pepík Dvořák also got a notice.
- B.: To je hrůza. Ty musíš na cvičení, a Franta možná bude pracovat ne pro vlastní národ, ale pro Rusy. That's horrible. You have to go for training, and Franta might be forced to work not for his own people, but for the Russians.
- K.: A má nějakou naději, že tam nebude muset? And is there any hope that he won't have to go?

- B.: Jeho šéf každou chvíli volá všechny vysoké důstojníky, které zná. Neznáš ty někoho?
 K.: Osobně znám tři vojenské duchovní, dva vojenské soudce, čtyři ošetřovatele a dva bývalé generály. Vlastně jen jednoho, protože jeden sedí.
- Every once in a while the boss calls all the high officers he knows. Do you know any?
 I know three chaplains personally, two military judges, four orderlies and two former generals. As a matter of fact, only one general, because one is in jail.

NOTE: Masculine nouns whose nominative singular ends in -e

	<u>Singular</u>	<u>Plural</u>
Nom.	soudce	soudci
Dat.	soudci or soudcovi	soudcům
Acc.	soudce	soudce

VOCABULARY 46.

duchovní, -, m.	- clergyman
vojenský duchovní	- chaplain
hrůza, -y, f.	- horror
koruna, -y, f.	- crown
Koruna československá, Kčs	- Czechoslovakian unit of currency
kufr, -y, m.	- suitcase
balit kufry	- to pack one's bags
mračit se	- to frown
národ, -y, m.	- nation, people
osobně	- personally, in person
ošetřovatel, -é, m.	- (male) nurse, orderly
ošetřovatelka, -y, f.	- (female) nurse
penze or pense /pron.: -ze/, -e, f.	- pension
ročník, -y, m.	- vintage, year, volume of a magazine
rozkaz, -y, m.	- command, order
Slovensko, n.	- Slovakia
soudce, -i nebo -ové, m.	- judge
spěchat	- to hurry
svolávací lístek	- notice
tankista, -i, m.	- member of a tank crew
útvár, -y, m.	- formation (unit)
vlastní	- one's own, proper
zdaleka, adv.	- from far off, by far
zdát se	- to seem
naděje, f.	= hope
schopný, adj.	= able
zkušený, adj.	= experienced

Phrases and Idioms

Na jak dlouho ?	- For how long ?
To k životu nestačí.	- It's not enough to live on.
Pepík	- Joe
každou chvíli	- every once in a while
On sedí.	- He's in jail.
pro pána krále or propánakrále	- for heaven's sake, good heavens
on tady bude každou chvíli	- he'll be here any minute

ANIMATE PLURAL
ACCUSATIVE

Nouns

1. Hard stem animate masculine nouns form the accusative plural by adding -y to the stem.

Mám dva kamarády.
Ona má dva syny.
Posílá tam dva staršíny.

2. Soft stem animate masculine nouns form the accusative plural by adding -e to the stem.

Hledáme dva odstřelovače.
Vidíme tam dva zpravodaje.
On tam má dva přátele.

Adjectives

3. Hard type adjectives add -é to the stem.
Soft type adjectives have the same ending as in the nominative, -í.

Má dva dobré kamarády.
Bude tam mít dva nejlepší kamarády.

Demonstratives 4. Demonstratives :

Nom. pl. anim.	Acc. pl. anim.
ti	<u>ty</u>
tito	<u>tyto</u>
tihle	<u>tyhle</u>
tamtí	<u>tamty</u>

Znám ty důstojníky.
Potřebuje tyto dva záložníky.

On hlídá tyhle civilisty.
Vidíte tamty dělostřelce ?

L. 46

Possessives

5. The animate accusative plural forms of possessive pronouns are the same as the inanimate plural accusative forms.

NOM.:	ACC.:
To jsou moji (mí) přátelé.	On zná mé (moje) přátele.
To jsou mé (moje) problémy.	On zná mé (moje) problémy.
To jsou tvoji (tví) kamarádi.	On zná tvé (tvoje) kamarády.
To jsou tvoje (tvé) důvody.	On zná tvoje (tvé) důvody.
To jsou jeho známí.	Ptám se na jeho známé.
To jsou jeho nápady.	Znám jeho nápady.
Její synové jsou vojáci.	Já znám její syny.
Její klíče jsou tady.	On má její klíče.
Vojsko a jeho velitelé jsou spolehliví.	Starají se dobře o vojsko a o jeho velitele.
Vojsko je dobré. Jeho úspěchy jsou znamenité.	Vojsko je dobré. Rádio často hlásí jeho úspěchy.
Naši znalci mají pravdu.	To překvapuje i naše znalce.
Naše výsledky jsou dobré.	Ptá se na naše výsledky.
Vaši odborníci jsou dobře školení.	Potřebujeme vaše odborníky.
To jsou vaše peníze.	On chce vaše peníze.
To jsou jejich špehy.	Hledáme jejich špehy.
To jsou jejich patenty.	Chceme koupit jejich patenty.

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č.46.

Drill in Interpreting
to Lesson No.46.

Kapitán Brown je americký důstojník. Neumí česky. K ruce má četaře Greena, který mluví stejně dobře česky jako anglicky. Oba pracují pro americké vojenské úřady. Mají pěknou kancelář, kde jsou obyčejně sami. Dnes tam mají nějakého cizího člověka. Je to Čech, který neumí anglicky. Kapitán Brown mu dává otázky a četař Green překládá :

(překládat - to translate)

B.: What's your name ?
Č.: Václav Čížek.

B.: Are you a Czech ?
Č.: Ano. Celá naše rodina je česká.

B.: Do you have your family here ?
Č.: Mám tu jenom ženu. Syn a dcera jsou ještě doma.

B.: Where's your home ?
Č.: Praha. Tatínek tam má dům a my tam bydlíme už přes čtyři roky.

B.: What are you doing here, or what do you want to do here ?
Č.: Doma nás hlídá policie, protože jsme politicky nespolehliví, a tak doufáme, že tady budem mít pokoj.

B.: Aren't you afraid that this means danger for your family ?
Č.: To je pořád stejné, jestli jsem tady nebo tam.

B.: How long have you been here ?
Č.: Dnes jsem tady druhý den.

B.: Do you know anybody here ?
Č.: Já tady neznám nikoho, ale moje žena tu někde má dva bratrance.

B.: Do her cousins know that you're here ?
Č.: Nevědí. My nemáme jejich adresy, jenom jména, ale doufáme, že vaše úřady je znají. Oba jsou bývalí českoslovenští vojáci a už jsou tady dlouho.

B.: What's your occupation ?
Č.: Já jsem letecký mechanik.

B.: Civilian or military ?
Č.: Vojenský.

B.: I hear that your army needs mechanics badly. Is that true ?

Č.: Ano. Potřebujou hlavně letecké mechaniky. Modernímu letadlu každý nerozumí.

B.: What do your cousins do? Are they also specialists ?

Č.: Ano. Václav je letec poručík. Jarda je tankista. Četař.

B.: All right. You may go now. Thank you.

PŘEKLAD 46.
(Domácí cvičení)

Put in the plural :

1. Neznám tady žádného desátníka-absolventa.
2. Nepotřebujeme politického agitátora.
3. Naše firma hledá dobrého a spolehlivého šoféra.
4. Čekám na jejího bratra.
5. Máme místo pro mladého civilistu.
6. Učím amerického četaře česky.
7. Málokdy vidíme takového darebáka, jako je on.
8. Naše továrna hledá dobrého dělníka.
9. Ona se vždycky dívá jenom na toho hezkého dělostřelce.
10. Kupuju ten přístroj pro vojenského doktora.

Translate :

1. The captain has the passes for the men who are leaving for home tomorrow.
2. Our garrison has three new chaplains.
3. This mess is only for Air Force officers.
4. The army needs good photographers, mechanics and other specialists.
5. I hear that Mr. Novák is now working for the Communists.
6. She always thinks of young boys and girls who have no fathers and mothers.
7. Our grocer always has some cheap meat and bones for my dogs.
8. I like to hear the Polish students singing. They really know their songs well.

L. 46

9. The police are looking for two spies who are said to be working here.
10. Children like to watch soldiers when they march to the drill field.

dívat se na něco = to watch s.t.
píseň, f. = song

HINTS FOR INTERPRETING

1. The purpose and function of an interpreter is to correctly render in two languages what is said through him.

When we say through, it means just that. One could imagine that an interpreter is an "electronic brain" which repeats in language B what is said to it in language A, and vice versa. If one listens, e.g., to experienced bilingual interpreters at a session of the United Nations, the impression one gets is almost an unpleasant one - that of a machinelike, inhuman perfectness.

Now, nobody will expect such a performance from you. What will be - and is - expected of you is the adequate translation from one language into the other of ideas and thoughts formulated in the English and Czech questions and answers. The meaning of the whole sentence, not just the individual words is what counts.

Inevitably, you'll have to cope with words, phrases and idioms with which you are not familiar. Sometimes you'll be confronted with slang, speech impediments and speaking habits which will make your task difficult. But even under adverse conditions, you must be able to render satisfactory performance. To achieve this, you will have to understand and you will have to make yourself understood.

2. Here are a few principles you'll have to follow :
- a) If you don't understand because a person speaks too fast or because he doesn't pronounce words distinctly, ask him to repeat his statement slowly and distinctly.
 - b) If you don't know a word the interrogated person used :
 - I. Write it down (for future reference).
 - II. Ask him to use some other word of identical meaning.
 - III. In case you still don't understand, ask him to describe the term in other words.
 - c) If you don't understand the phrasing, ask the subject to say the same once more, but using other, simpler formulation.

- d) Whenever the interrogated person quotes a number, ask him to repeat it. Write the number down and show it to him. Proceed only after he has confirmed that you have it right. Otherwise you'd be headed towards trouble. "Pětsetpět" and "padesátpět" sound very much the same, although the difference is exactly 450.
- e) Often a person will talk about people, towns, cities, places or things with whose names you aren't familiar. Ask immediately what's the name of the person, town, or place etc., about which he has been talking. But be careful - the technique of your question is important. If the person said, "Pracoval jsem ve Dvoře Králové", don't ask, "Where did you work?" because he'd again quote the name in the locative case. Ask, "What's the name of the place?" Then, and only then you may be sure that he'll tell you the name in the nominative case, which is what you need.
- f) If the interrogated person talks about a specialized field or matter, put down unknown, specialized terms. In addition, ask him to describe the terms by the simple expressions of a layman.
- g) Whenever you aren't completely sure that you have caught the correct meaning of a statement, rephrase it in Czech in the way you understood it. Then ask, "Did you intend to say that ...?" He may confirm that you are right. On the other hand, he might not.
- h) Do not let the subject speak several sentences and then try to remember what he said. Stop him after each sentence and translate it. Otherwise, you'll lose much time having him repeat it - or, even worse, if you relied on your memory, you might forget and skip important points.

3. To sum up : Do not silently worry your head - ask, ask again, and then ask once more.

Dialog No. 47.
Rozmluva číslo 47.

F - František Havel

K - Karel Nový

Místo : Továrna na sklo, kde pracuje Franta Havel. Karel přišel k Františkovi, protože asi něco potřebuje. Byl celý rozčilený. Franta nevěděl, co se děje. Karel mu to vysvětluje.

K.: Za dvě hodiny odjíždím na cvičení a nevím, jak dlouho tam budu. In two hours I'm leaving for training and I don't know how long I'm going to be there.

F.: Pokud vím, vojenské cvičení nikdy netrvalo přes tři týdny. As far as I know, military training never lasts more than three weeks.

K.: Pravidelně to tak bylo, ale dva mí kamarádi tam loni byli půl roku. Včera mi říkal jeden můj přítel, že se tankisti učí užívat nové tanky, a proto prý to trvá tak dlouho. That's the way it always used to be, but two of my friends were there six months last year. Yesterday one of my friends told me that they're learning to use new tanks, and that's why it takes so long.

F.: Tak to máte smůlu. Well, that's pretty bad luck.

(Zvonil telefon. Havel chvíli poslouchal a pak povídal :)

F.: Naopak, pane Kadeřábek. Vysvětloval jsem to panu Krátkému minulý týden. Spoléhal jsem se, že ví, že se nám ten písek nehodí a že ho nepřijímáme. Proč ho skládal, to nevím. On the contrary, Mr. Kadeřábek. I explained that to Mr. Krátký last week. I took it for granted that he knew the sand wasn't suitable and we wouldn't accept it. Why he unloaded it I don't know.

L. 47

(František zase poslouchá. Karel se tiše ptá :)

K.: Nevyrušuju vás ?

Am I not disturbing you ?

(František naznačuje, že ne.)

F.: Byl to dost velký náklad, plná tři nákladní auta. Budou to nakládat celé odpoledne. Ještě něco ? ... Tak je to dobré.

It was quite a big load, three trucks full. They'll be loading it the entire afternoon. Anything else ? ... Then everything's OK.

(František pokládá sluchátko.)

divit se	- to be amazed, to wonder
hodit se	- to suit, to be suitable
loni or vloni, adv.	- last year
minulý	- past, last
náklad, -y, m.	- load, cargo
nakládat	- to load
nákladní	- freight (adj.)
nákladní auto	- truck
naopak	- on the contrary
naznačovat	- to indicate, to hint
písek, m.	- sand
předloni, adv.	- year before last
přijímat	- to accept, receive
pokládat	- to put down
pokládat někoho(nebo něco)	- to take somebody(or something)
za někoho(nebo za něco)	for somebody(or for something)
pokud	- as far as, as long as
pravidelně	- regularly
půl, numeral, indecl. noun	- a half
rozčilený	- excited, upset
skládat	- to unload, to compose
smůla, -y, f.	- resin; pitch; bad luck
spoléhat se na něco nebo na někoho	- to rely on something or on somebody
užívat	- to use, employ
včera	- yesterday
vyrušovat	- to disturb
vysvětlovat	- to explain

Phrases and Idioms

půl roku	- half a year
pokud vím	- as far as I know
minulý týden	- last week
Pokládal jsem ho za slušného člověka.	- I considered him a decent person.
Pokládal jsem ho za někoho jiného.	- I took him for somebody else.
přišel	- he came

užívat - to use s.t. , in literary style with the genitive case,
in colloquial with the accusative

GRAMMAR ANALYSIS 47.PAST TENSEMinulý čas

Formation There is one past tense in Czech, the preterit.

dělal jsem	I was making, I made
dělal jsi	you were making, you made
or dělals	
dělal	he was making, he made
dělali jsme	we were making, we made
dělali jste	you were making, you made
dělali	they were making, they made

It consists of the 1-form of the verb in question and of the particles jsem, jsi (or -s), jsme, jste.

No particle is used in the third person singular and plural.

L-BASE

To form the l-base of the past tense of most verbs replace the infinitive ending -t by the ending -l:

hledat	- hledal	znamenat	- znamenal
prodávat	- prodával	pomáhat	- pomáhal
volat	- volal	utíkat	- utíkal
čekat	- čekal	vítat	- vítal
posílat	- posílal	dívat se	- díval se
zpívat	- zpíval	vstávat	- vstával
poslouchat	- poslouchal	vyptávat se	- vyptával se
říkat	- říkal	doufat	- doufal
vypadat	- vypadal	povídat	- povídal
dávat	- dával	oblékat	- oblékal

The past tense l-base agrees in gender and in number with its subject, the same as rád, sám or ten :

(on) dělal	he was making
(ona) dělala	she was making
(ono) dělalo	it was making
(oni) dělali	they were making masc. anim.
(ony) dělaly	they were making masc. inanim.
(ony) dělaly	they were making fem.
(ona) dělala	they were making neuter

Volal jsem vás.
Volala jsem vás.

I called you. (man talking)
I called you. (woman talking)

In polite address, talking to one person, jste is used with the 1-base in the singular, volal or volala.

Volal jste mě ?

Did you call me ? (talking to a man)

Volal jsem vás.

I called you. (man talking)

Hledala jste mě ?

Were you looking for me ?
(talking to a woman)

Hledala jsem vás.

I was looking for you.
(woman talking)

NEGATIVE
PAST
TENSE

nedělal jsem	I was not making, I didn't make
nedělal jsi or nedělals	
nedělal	
nedělali jsme	etc.
nedělali jste	
nedělali	

Dělali jste něco ?
Nedělali jsme nic.

Did you do anything ?
We didn't do anything.

Poslouchaly jste rádio ?

Did you listen to the radio ?
(talking to two or more women)

Neposlouchaly.
(or neposlouchaly jsme)

We didn't listen.

Word
Order

The particles jsem, jsi, jme and jste, which are used to form the past tense, are always unstressed. Therefore, like the unstressed personal pronouns mi, ti, si, ho, se, they are never used at the beginning of a sentence or after a or ale.

Co jste dělal včera ?
Včera jsem pracoval.

What did you do yesterday ?
Yesterday I worked.

Dělal jste včera něco ?
Ano, pracoval jsem.

Did you do anything yesterday ?
Yes, I worked.

Ano, trochu jsem pracoval.

Yes, I worked a little.

Seděl jsem doma a poslouchal
jsem rádio.

I sat at home and listened to
the radio.

Byl jsem nemocný, ale praco-
val jsem.

I was sick, but I worked.

Byl jsem nemocný,
ale trochu jsem pracoval.

I was sick, but I worked
a little.

Byl jsem doma.
Pak jsem byl doma.
Včera jsem byl doma.
Já jsem byl doma.

I was at home.
Then I was at home.
Yesterday I was at home.
I was at home.

Byl jsem nemocný,
byl jsem doma.
Byl jsem nemocný
a byl jsem doma.
Byl jsem nemocný,
ale nebyl jsem doma.
Byl jsem nemocný,
proto jsem byl doma.
Byl jsem nemocný,
a proto jsem byl doma.
Byl jsem nemocný,
když jsem byl doma.

I was sick,
I was at home.
I was sick
and I was at home.
I was sick,
but I wasn't at home.
I was sick,
that's why I was at home.
I was sick
and therefore I was at home.
I was sick
when I was at home.

NOTE:

Shortening of the root vowel,
2nd class verbs
and irregular verbs (p. 15)

will be dealt with in Lesson 48

Shortening of
the root vowel

Most verbs of one syllable e.g. pít shorten the stem
vowel in the l-base.

být	- byl	HOWEVER	bát se	- bál se
pít	- pil		hrát	- hrál
ptát se	- ptal se			
spát	- spal			
žít	- žil			
brát	- bral			
znát	- znal			
nést	- nesl			

2nd Class
Verbs

Verbs of the second class having a consonant before - nou -,
such as tisknout, mrznout, form the l-base
by adding - l to the stem.

tisknout	- tiskl	tiskla	tisklo
mrznout	- mrzl	mrzla	mrzlo
stárnout	- stárl } or more {	stárma	stárlo
schnout	- schl } often {	schla	schle

Verbs of the second class having a vowel or r or l before
- nou r form the l-base by adding -nul to the
stem.

minout	- minul	(to pass)
hrnout se	- hrnul se	(to rush)

In colloquial language the - nul ending can be used with
all verbs of the second class.

Irregular

Some irregular l-bases:

mít	- měl
jít	- jedl
číst	- četl
jít	- šel, šla, šlo - šli, šly, šla
péci	- pekl
vést	- vedl
dovést	- dovedl
chtít	- chtěl
moci	- mohl
dít se	- dalo se or dělo se
krást	- kradl

Antepreterit In the older language there was another past tense, the antepreterit, still used occasionally in writing as an archaism : byl jsem dělal.

Contractions:

dělal jsi or dělals

Ty jsi byl doma.	= Tys byl doma.
Byl jsi doma?	= Byls doma?
Co jsi dělal?	= Cos dělal?
Kde jsi byl?	= Kdes byl?
Proč jsi to dělal?	= Pročs to dělal?
Včera jsi byl doma.	= Včeras byl doma.

jsi se or ses
jsi si sis

Proč jsi se ptal?	= Proč ses ptal?
Ty jsi se učil.	= Ty ses učil.
Kupoval jsi si cigarety?	= Kupoval sis cigarety?

The first person personal pronouns (já, my) are sometimes used with the l-form without the particles jsem, jsme:

Já byl doma.
Já tam nebyl.
My tam byli celý den.

Já to neslyšel.

My tam čekali dlouho.

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 47.

L. 47

Včera jsme dělali první tlumočnické cvičení. Slyšeli jsme kapitána Browna a Václava Čížka. Dnes budeme slyšet, co říká paní Čížková.

B.: Good morning, Mrs. Čížek. I'm Captain Brown. This is Sgt. Green. I'm sorry you had to wait so long. Do you speak English?

Č.: Bohužel, mluvím jen česky a trochu rusky. Anglicky jsem se nikdy neučila.

B.: That's all right. Sgt. Green will translate my questions and your answers. Sit down, please.

Č.: Děkuju. Co chcete vědět, pánové?

B.: What's your name?

Č.: Marie Čížková. Václav Čížek, který tady právě byl, je můj muž.

B.: Yes, I know. Some questions are only a formality. Do you have children?

Č.: Ano. Mám dvě děti. Teď se o ně stará maminka.

B.: Did your mother and the children know that you were (present tense) going away?

Č.: Můj muž to říkal mamince a tatínkovi, ale syn a dcera nevědí nic. Jsou ještě moc malí.

B.: Did you tell anybody else what plans you had? (present tense)

Č.: Nikomu. Neznala jsem tam skoro nikoho.

B.: I thought that you lived there for over four years.

Č.: To je pravda. Ale já jsem nikam nechodila a sousedi byli skoro každý měsíc noví.

B.: Didn't you have to work like other men and women?

Č.: Ne, protože jsem se starala o dvě malé děti.

B.: Your husband told us that you have cousins here.

Č.: Nevím, jestli jsou tady ještě. Když odjížděli, říkali, že tady budou jen tak dlouho, jak budou muset.

B.: Where did your husband work?

Č.: Neříkal vám Václav, že je voják? Každý den chodil ke svému pluku na letiště Kbely a obyčejně se vracel pozdě odpoledne nebo večer. Když bylo nějaké cvičení nebo manévry, tak tam musel být třeba celou noc.

B.: What kind of work did your husband do?

Č.: On byl rotný. Letecký mechanik.

B.: Do you think he was a good mechanic?

Č.: Já tomu nerozumím, ale jeho kamarádi říkali, že je moc dobrý.

L. 47

B.: How come then, that he was only a staff sergeant?

Č.: Jeho velitel mu nevěřil, protože Václav nechodil na politické schůze a neposlouchal politickou propagandu.

B.: Didn't you belong to the Communist party ?

Č.: Ne.

B.: Well ... That's all for now. Thank you, Mrs. Čížek. You may go now. We'll have other questions, but that can wait.

sednout si = to sit down
Sedněte si, prosím. = sit down, please.

PŘEKLAD 47.
(Domácí cvičení)

Translate :

1. Frank was amazed when he saw that Tony was (is) a soldier.
2. Did you hear that yesterday they tested the new weapons and that they'll test them again tomorrow ? Did you look at that new antitank gun ?
3. It suited the captain that his company was leaving.
4. They were loading only tanks, heavy guns and other military material.
5. The fog indicated that the day would be (will be) cold.
6. Year before last our factory hired (accepted) only skilled workers, now they hire anyone.
7. Whom did you take me for, Mr. Novák ? Didn't you see me well ?
8. We relied on him, but he didn't know how to answer.
9. I used the car only for business.
10. I didn't work because somebody kept disturbing me (disturbed me all the time).
11. Charles showed the new sights to the Russian general, but I don't think he understood. He told the general they were (are) excellent.
12. Václav asked for leave because his father is ill.
13. My wife didn't smoke, but now she smokes as much as I do.
14. Did you play football when you were young ?

15. Our former chaplain always took everybody for a decent person.
16. I saw that the colonel was very upset because we had to wait for the trucks.

LESSON NO. 48.
CVIČENÍ ČÍSLO 48.

Dialog No. 48.
Rozmluva číslo 48.

B - Božena Nová
F - Franta Havel
Místo : malá pražská restaurace.

B.: Karel konečně psal.
Píše, že je skoro všechno
jiné proti době, kdy on
sloužil.
F.: To mohl očekávat.

Charles finally wrote.
He writes that almost everything
has changed since the time he
was in service.
He could expect that.

B.: Tady to mám. (Otevírá dopis.)
"Nejdřív jsme se šli hlásit na
strážnici."
F.: (přerušuje Boženu) On a kdo ješ-
tě ?

Here it is. (She opens the letter.)
"First we went to report to the
guardhouse."
(interrupts Božena) He and who else ?

B.: Jeho dva kamarádi. (Čte dál).
"Velitel, četař, nás vítal.
My jsme byli unavení, a měli
jsme hlad."

His two buddies. (She reads further).
"The sergeant in charge welcomed us.
We were tired and hungry."

F.: No jo, oni jeli celou noc.
B.: Ale ten četař řečnil a nic
mu nevadilo, že jsme celou
noc nespali."

Yes, they traveled all night.
But the Sgt lectured and it
didn't bother him at all that
we hadn't slept the whole night.

F.: To byl pěkný začátek.
B.: Potom prohlížel můj
svolávací lístek. Měl tam
taky jmenný seznam. Pak
mě spojka vedla k rotě,
k výkonnému."

That was a nice start.
Afterwards he looked at my
orders. He also had a list of
names there. Then the messenger
led me to the company, to the
company sergeant."

F.: To je normální postup.
Pak jim vydávají výstroj
- to jsou uniformy, boty,
sumky, opasek, prádlo,
jídelní miska a tak dále.

That's the normal procedure.
Then they issue equipment, i.e.
uniforms, boots, rifle-belts,
belts, underwear, mess kit, etc.

jet	- to go by train, car, bus etc. to drive
jídelní	- eating, dining (adj.)
jídelní vůz	- dining car
jídelní lístek	- menu, bill of fare
jmenný	- name (adj.)
jmenný seznam	- name register, roster
konečně, adv.	- finally, after all, at last
normální	- normal, standard, regular
očekávat	- to expect
prádlo, n.	- underwear, laundry
postup, m.	- procedure
prehlížet	- to inspect, to have a (close) look at, to examine (medical)
přerušovat	- to interrupt
růst, rostu, rostl	- to grow
řečnit	- to make a speech
seznam, -y, m.	- list, register, roster
sloužit	- to serve, to be in service
spojka, -y, f.	- runner, messenger, clutch
strážnice, -, f.	- guard house
sumky, f. pl.	- ammunition pouch, rifle belt
unavený	- tired
vadit	- to be in the way, to inconvenience
vydávat	- to issue
výkonný (adj.)	- efficient, executive
výkonný, -í, m.	- company sergeant
výstroj, -e, f.	- equipment
začátek, -tky, m.	- start, beginning
zřejmě	- obviously, apparently
doba, f.	- time (period)
vous, m.(colloq.: fous)	- beard

Phrases and Idioms

Nic mi to nevadí.	- It doesn't matter to me at all. (It doesn't bother me at all.)
To nevadí.	- It doesn't matter (bother me).
svolávací lístek	- orders (to report for military training)

For Lesson 48 study the parts of Grammar Analysis 47 dealing with the formation of the past tense of the following groups of verbs :

1. Verbs that shorten the root vowel, e.g. :

ptát se - ptal se
žít - žil

2. Verbs of the 2nd class, e.g. :

mrznout - mrzl

3. Verbs whose 1-base is irregular, e.g.:

mít - měl
jít - šel

NOTE : Most verbs whose infinitive consists of only one syllable shorten the root vowel also when combined with the negative particle ne-.

brát	- nebrat	bral	- nebral
stlát	- nestlat	stlal	- nestlal
psát	- nepsat	psal	- nepsal
znát	- neznat	znal	- neznal
ptát se	- neptat se	ptal se	- neptal se

However :

bát se	- nebát se	bál se	- nebál se
smát se	- nesmát se	smál se	- nesmál se
stát	- nestát	stál	- nestál
vést	- nevést	vedl	- nevedl
péct	- nepéct	pekl	- nepekl
žít	- nežít	žil	- nežil
pít	- nepít	pil	- nepil

Examples : On mi říkal, že nemám stlát postel. He told me that I shouldn't make the bed.

Ale já jsem říkal : "Nestlat postel, to je dobrý nápad, ale co budu dělat, když bude potom prohlídka ?" But I said : "Not to make the bed, that's a good idea, but what'll I do if there's an inspection ?"

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 48.

Poslední dva dny jsme četli a překládali otázky, které kapitán Brown dal rotnému Václavu Čížkovi a jeho ženě Marii. Víme proto už, že Václav Čížek je letecký mechanik, známe jeho hodnost a víme, kde sloužil.

Víme také, že Čížek a jeho žena bydlili v Praze (in Prague), že tam mají dvě děti a že paní Čížková má dva bratrance, kteří šli na západ už dřív. Nevíme ještě, kde ti bratrance jsou teď a co dělají. Kapitán Brown bude jistě taky chtít vědět, kdo Čížkovi a jeho ženě pomáhal, když utíkali, a jiné věci, které jsou pro vojenské úřady důležité.

B.: You told us, Mr. Čížek, that you've been here two days. When were you home last ?

Č.: Odjížděli jsme v neděli ráno. Měl jsem dovolenku na tři dni.

B.: How did you go ?

Č.: To bylo jednoduché. Jeli jsme až k Chebu a potom jsme šli pěšky. Možná, že naše auto tam stojí ještě dnes.

B.: Were you wearing a uniform?

Č.: Ovšem, že jsem měl uniformu. Vojáka policie neprohlíží tak jako civilisty.

B.: Did you have any suitcases ?

Č.: Žena nesla jen malý lehký kufr, kde jsem měl civilní kabát, nějaké prádlo a jídlo.

B.: Did you know your way ?

Č.: Jistě že. Cheb má vojenské letiště, kam nás často posílali na cvičení. Znáám tam každý strom.

B.: Do you have any friends (acquaintances) there ?

Č.: Mám tam známé, ale ne přátele.

B.: Did you see any last Sunday?

Č.: Ne. Neměli jsme čas, protože jsme chtěli být na hranicích¹⁾ dřív, než bude večer.

B.: Did you go directly to the border ?

Č.: Ano, ale žena byla unavená, a tak to trvalo skoro čtyři hodiny, než jsme viděli Starý Kynšperk. Víte, kde je Starý Kynšperk ?

B.: Yes. Thank you. Did anybody expect you there ?

Č.: Ne. Nikomu jsme nemohli věřit, a proto jsme čekali, až bude tma. Byl tam velký les a stromy rostly skoro až k městu.

B.: What kind of night was it ?

Č.: Noc byla tmavá. Měsíc nesvítil a vypadalo to, že bude pršet.

- B.: What did you do while you were waiting ?
 Č.: Nečekali jsme dlouho. Žena měla hlad, a tak jsme jedli a dělali nové plány. Když bylo všude ticho, vedl jsem ženu přes les přímo k jihu.
- B.: Were you still carrying your suitcase?
 Č.: Ne. Kufr a uniformu jsme už nepotřebovali. Jen jsme doufali, že budeme mít štěstí.
- B.: There's a guardhouse nearby there. Didn't you see or hear any police or soldiers who were on duty there guarding the border ?
 Č.: Jen jednou jsme slyšeli psy, ale to bylo daleko a potom začalo pršet, a byl pokoj. Nikomu se asi nechtělo ven.
- B.: How long were you going through the forest ?
 Č.: To vám opravdu nemůžu říct. Nemysleli jsme na čas. Šli jsme pomalu a některou chvíli jsme museli taky odpočívat. Bylo to pro nás milé překvapení, když začínalo být světlo a viděli jsme, že les končí. To bylo pro mě znamení, že jsme už přes hranici.
- B.: Who was the first person you saw ?
 Č.: Nějaká stará žena, která nás potom vedla k prvnímu telefonu, kde už byli vaši vojáci.

dal	- gave
1) hranice, f. usually plural na hranicích	- frontier, border - on the frontier
2) to be on duty	- mít službu
3) chce se mi jít ven chce se mi ven	} - I feel like going out
mít na sobě uniformu	= to wear a uniform (at a certain occasion) now, today, to have one's uniform on
nosit uniformu	= to wear a uniform (usually, habitually)
nést uniformu	= to carry a uniform (e.g., in a package) now, this one time
nosit uniformu	= to carry a uniform, usually, habitually, always, etc.

1. The captain led his soldiers to the rifle range early in the morning.
2. Last week our little girl didn't eat well. Monday we went to the doctor, who examined her for about an hour.
3. The restaurant where we were last evening had a very full menu, but the food wasn't good at all.
4. My name register is finally in order.
5. The normal procedure, when you're sick, is to report to your company sergeant and then go to the doctor.
6. I didn't expect you so soon, but I'm glad that you're here.
7. Did anybody interrupt you when you were inspecting their accounts ?
8. Our grass didn't grow so well last year because it didn't rain enough.
9. My uncle served only three months as an artilleryman. He went through basic training, but he was never really a soldier.
10. My car had a bad clutch, but I didn't have money for a new one.
11. I was looking for the guardhouse, but nobody knew where it was.
12. Did it bother you that the equipment was old ?
13. This was obviously only the beginning. The real work is still to come (waiting).

LESSON NO. 49.
CVIČENÍ ČÍSLO 49.

Dialog No. 49.
 Rozmluva číslo 49.

K - Karel Nový

d - Rudolf Peclt, desátník, velitel světnice

Místo : staré kasárny. Město, kde jsou, se jmenuje Komárno.

Situace : skladiště, kde vydávají výstroj, je tmavé a je tam těžký vzduch.

Karel a Bohumil už mají všechno - uniformy, přilby, jídelní misky, sumky, opasky, přikrývky, prostěradla a podhlavníky a samopaly. (Pistole jsou pro důstojníky.) Nedělají si velké naděje, že jejich světnice bude moderní.

(Karel a Bohumil už vidí světnici, kde budou spát. Je tam mladý desátník, velitel světnice.)

K.: Soudruhu desátníku,
 svobodník Nový. Hlásím
 příchod.

Corporal, Pfc Nový reporting.

d.: Já jsem desátník Peclt. Tak vy
 jste ti noví záložníci.
 Vy budete mít tohle lůžko
 napravo. Umíte ještě stlát
 postele?

I'm Corporal Peclt. So you're the new
 reservists. Pfc Nový, you'll
 have this bunk on the right.
 Do you still know how to make
 up a bunk?

K.: Umím. Já jsem to dělal skoro tři
 roky.

I do. I did that for almost three
 years.

- d.: Tady musí být pořádek. Když budu kontrolovat vaše poličky, nechci tam vidět žádný prach. Jinak tady budou za chvíli blechy.
- K.: Misky nalevo a přilby napravo ?
- d.: To se rozumí.
- K.: Báal jsem se, že už budu mít nešikovné ruce, ale jde to jako dřív.
- d.: Ty jmenovky tam vždycky musí být uprostřed. A tohle si musíte pamatovat : mně jde jenom o pořádek. Když jsou lidé pořádní a nejsou jako malé děti, mají tady klid a pokoj.
- Everything here must be in order. When I check your shelves, I don't want to see any dust. Otherwise there'll soon be fleas here. Mess kits on the left and helmet on the right ?
- That's understood.
- I was afraid I'd be all thumbs, but I'll manage, as I did before.
- The name-plates have to be in the center. And this you must remember : the only thing I care about is orderliness. When people are orderly and don't act like kids, nobody will bother them.

VOCABULARY 49.

blecha, -y, f.	- flea
jmenovka, -y, f.	- nameplate, name tag
kasárny, f.pl.	- military barracks
kontrolovat	- to inspect, to control, to check
lůžko, -a, n.	- cot, bed
naděje, -, f.	- hope, chance
nešikovný	- clumsy, lacking skill
pistole, -, f.	- pistol
podhlavník, -y, m. (in mil. terminology)	- pillow
polička, -y, f.	- shelf
pořádný	- orderly, neat
prostěradlo, -a, n.	- bed sheet
prostý	- simple, mere
příchod, -y, m.	- arrival
příkrývka, -y, f.	- blanket
přilba, -y, f., or přilba	- helmet
samopal, -y, m.	- submachine gun
skladiště, -, n.	- storeroom, warehouse, magazine
směrem (k) ...	- in the direction of ...
stlát, stelu, stlal	- to make a bed
světnice, -, f.	- room
šikovný	- skillful, clever with one's hands;
uprostřed	- in the middle smart
vydávat	- to issue, give out
vzduch, m. sg.	- air
záložník, -ci, m.	- reservist
pamatovat si něco	- to remember s.t., to retain in memory,
pamatovat se na něco	- to remember, to recall s.t.

Phrases and Idioms

velitel světnice	- squad room leader
Hlásím příchod !	- I report (to duty) !
Jde to jako dřív.	- I manage as I used to.
Jde mi o pořádek.	- All I'm interested in is (good) order.

IRREGULAR
PLURAL

Note the plural of the following words :

Singular	Plural		
	Nomin.	Acc.	
člověk	lidé (lidi)	lidi	man
přítel	přátele	přátele	friend
nepřítel	nepřátele	nepřátele	enemy
rodič ⁺	rodiče	rodiče	parent
kůň	koně	koně	horse
peníz ⁺⁺	peníze	peníze	money
den	dni or dny	dni or dny	day
ruka	ruce ⁺⁺⁺	ruce	hand
oko, n.	oči, f. ⁺⁺⁺	oči	eye
ucho, n.	uši, f. ⁺⁺⁺	uši	ear
dítě, n.	děti, f.	děti	child

⁺ The singular form rodič is so infrequent it practically isn't used.

⁺⁺ The singular form peníz means a coin and the word is infrequent.

⁺⁺⁺ These forms are dual forms, not plural (see lesson 72).

The forms dni and dny are interchangeable.

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ

ke cvičení č. 49.

B - Capt. Brown

Č - Čížek

B.: Does Kbely have large barracks ?

Č.: Jsou dost veliké. Měli jsme tam dva celé letecké pluky.

B.: Are the barracks opposite the airfield ?

Č.: Ano, letiště je hned přes silnici.

B.: Are there also houses and apartments for officers or did you have rooms for enlisted men only ?

Č.: Jenom velitel tam má dům. Důstojníci, kteří mají ženy a děti, musí bydlet venku mimo kasárny.

B.: Did all the enlisted men have to live there ?

Č.: Ti, kteří měli rodiny, směli taky bydlet venku.

B.: Where are the main magazines for weapons and other equipment ?

Č.: Některá jsou naproti letišti směrem k městu, jiná jsou na východ, ale žádná nejsou daleko.

B.: Did they issue pistols and submachine guns to everybody ?

Č.: Pistole byly jen pro důstojníky a některé poddůstojníky. Mužstvo má obyčejně samopaly.

B.: Were the barracks clean ?

Č.: Některé budovy byly staré, ale čisté. Některé světnice měly stará lůžka. Tam spali obyčejně záložníci.

B.: Who did you have to report your arrival to each morning ?

Č.: Poručíku Sedlákoví nebo výkonnému, který měl jmenný seznam.

B.: How often did they check your equipment ?

Č.: Já jsem to měl dobré. Mě nekontrolovali moc často, ale vojíni, a hlavně záložníci, měli těžký život. Ti měli prohlídku ráno, v poledne i večer. Prohlíželi jim nejen výstroj a zbraně, ale i prostěradla, podhlavníky, lůžka a poličky, kde měli jídelní misky a přilby, jestli tam není prach a jestli mají všechno v pořádku.

B.: One had to be pretty sharp (šikovný).

Č.: Šikovný být člověk musel. Ale vždycky to nepomáhalo, když jste neměl taky štěstí.

B.: And now another thing : do you have any money ?

Č.: Mám nějaké koruny a dolary, ale ne moc.

B.: From where do you get the dollars ?

Č.: Někteří moji přátelé měli americké peníze a moji rodiče taky něco měli.

B.: From where did your friends and parents get the American money ?

Č.: To nevím. Neptal jsem se. Byl jsem rád, že je nepotřebovali.

B.: What have you been doing the last three days ?

Č.: Když jsem nebyl tady, hledal jsem byt a práci.

B.: Did the people here help you ?

Č.: Jako všude. Když člověk není darebák, má zdravé ruce a nebojí se pracovat, lidé nejsou nikde zlí.

B.: Maybe we'll have some work for you. Do you see and hear well ?

Č.: Oči a uši mám dobré. Jen levá noha mě někdy zlobí. Když jsem byl ještě malý, moji rodiče měli dva koně a jeden mne jednou kopl (kicked).

B.: Well, I'll think it over and we'll see.

silnice, f. - highway

PŘEKLAD 49.
(Domácí cvičení)

L. 49

Translate :

1. It rained the whole day, but we couldn't be at home. We had to go out and work as usual.
2. It was so cold in the morning that the water outside froze, but at noon, when we went to the doctor's, the sun was shining and we didn't even need our overcoats.
3. My father says that people were aging faster (rychleji) when he was a child than they are now.
4. Charles and Mary drove away together. I saw them when they were leaving. When they were saying good-bye to me they both pressed my hands and promised to write soon.
5. I was fixing our ceiling and because I do such work very seldom, my hands hurt so that I couldn't sleep all night.
6. Didn't I tell you that your eyes were (are) weak and that you will soon have to go for a medical check-up ?

Dialog No. 50.
Rozmluva číslo 50.

K - Karel Nový
d - Rudolf Peclt, desátník, velitel světnice
Místo : světnice

d.: Tak vy už jste tady byl?

So you've already been here once?

K.: Ano, sloužil jsem tady dva roky.
Znám Komárno jako své boty.
Jsou tady hezká děvčata.

Yes. I served two years here. I know Komárno inside out. There are good looking girls here.

d.: Jsou, ale nebudete mít na ně kdy.

There are, but you won't have time for them.

K.: Já jsem tady měl dívku. Měla černé oči jako žádná jiná. Chtěl jsem si ji brát, ale ona nechtěla pekaře.

I had a girl here. She had black eyes like nobody else. I wanted to marry her, but she didn't want a baker. Why, by golly? What did she have against bakers? Did she care that you didn't have any money?

d.: Proč, pro pána? Co měla proti pekařovi? Vadilo jí, že jste neměl peníze?

K.: To ne. Ale její tatínek byl taky pekař.

No, no that. But her father was a baker, too.

d.: To snad mohla být naopak ráda. To se tak vždycky dělalo. Když byl táta krejčí, dcera hledala krejčího.

On the contrary, she might have been glad. It's always been that way. When Pop was a tailor, the daughter looked for a tailor.

K.: Máte pravdu, ale ona se na to dívala jinak. Říkala, že pekaři musí moc brzy vstávat. Její tatínek měl velký obchod, rodině se dařilo moc dobře, ale ona si stěžovala, že jí už ve tři ráno ruší stroje.

You're right, but she looked at it differently. She used to say that bakers have to get up very early. Her father had a big business, the family got along well, but she complained that the machinery disturbed her already at 3 in the morning.

- d.: Měla chodit dřív spát. Ale my tady moc mluvíme a málo děláme. Ten samopal takhle vypadat nesmí.
- K.: Provedu, soudruhu desátníku! Ale bude to práce.
- d.: Musíte dělat, nemáme kdy. Za chvíli bude oběd.
- K.: Tenhle opasek je mi velký.
- d.: Proč jste ho bral ?
- K.: Já jsem to hned povídal tomu četaři, který mi ho vydával, ale on říkal, že jiné nemá. A tahle přilba je pro mě taky moc velká.
Jde mi až přes uši.
- d.: A mně je moje malá.
- K.: Tak to je jednoduché. Já budu nosit vaši a vy budete nosit mou. Tady je.
- She should have gone to bed earlier. But we're talking a lot and not doing much. The submachine gun mustn't look like that.
- Will do, Corporal ! But that'll be quite a job.
- Hurry up, we don't have much time. We'll soon have chow.
- This belt's too big for me. Why did you take it ?
- I mentioned it to the sergeant who issued it to me, but he said they don't have any others. And this helmet is too big for me, too. It comes down clear over my ears. Mine's too small for me.
- Oh, that's simple. I'll wear yours and you'll wear mine. Here it is.

Rotný Václav Čížek a jeho žena Marie vypravují⁺ americkému kapitánu Brownovi, jak šli přes československé hranice na západ.

Protože neumějí anglicky, musí četař Green překládat všecko, co říkají. Četař Green je tlumočník. Mluví stejně dobře anglicky, jako česky.

Václav Čížek bydlel v Praze a chodil každý den na letiště, kde sloužil jako letecký mechanik. Byl šikovný, ale velitel ho neměl rád.

Minulý víkend měl Václav tři dni dovolenou.

Václav a jeho žena nikomu nic neřikali a jeli k Chebu. Jejich přátelé mysleli, že tam jedou k někomu na návštěvu, protože Václav tam znal kde-koho⁺⁺. Jeho pluk tam často měl cvičení a manévry.

Jenom jejich rodiče, kteří jim dávají pozor na dvě malé děti, věděli, že se Václav a Marie už domů vracet nebudou.

Cheb je město, odkud to na hranice není daleko.

Václav vedl svou ženu pěšky přímo na jih až k malému městu Kynšperku. Tam jsou veliké lesy, které policie a vojsko nemohou dost dobře hlídat a kontrolovat.

Mimo to měli Václav a Marie taky ještě štěstí. Noc byla tmavá, měsíc nesvítil a přšelo.

Václav, který tam znal skoro každý strom, měl lehkou práci. Přes to, že museli jít pomalu a že každou chvíli odpočívali, netrvalo to dlouho a byli přes hranici.

Američtí vojáci je potom vedli ke kapitánu Brownovi, který se teď na

všecko vyptává. Vojenské úřady chtějí znát všechny detaily, protože je zajímá, jak a proč lidé utíkají⁺⁺⁺ komunistickému režimu.

- + vypravovat - to tell, to narrate
 ++ znát kdekoho - to know practically everybody
 +++ utíkat něčemu - to escape something

PŘEKLAD 50.
 (Domácí cvičení)

1. People who have always led an orderly life may hope that they'll live long.
2. Charles was always a scoundrel who didn't like to work and stole even when he had everything.
3. When we went home it was cold, but it wasn't freezing, it was only raining.
4. We were very hungry because we didn't eat the whole day.
5. Our friends drove east last week.
6. Have you read today's newspaper ?
7. What was going on here when I was away ?
8. I wanted to write to you, but I didn't know your new address.
9. The doctor examined only my eyes and ears.
10. When people are clumsy we say that they're all thumbs (have both hands left).

Dialog No. 51
Rozmluva číslo 51d - desátník Pecit
K - Karel Nový

Místo: Komárenské kasárny.

Situace: Karel vyrovnává přikrývky, protože lůžka musí být dokonale v pořádku. Brzy už bude poledne, a desátník Pecit začíná být netrpělivý.

K.: A safra. Už je pozdě
a já ještě nemám
v pořádku deky.d.: Svobodníku Nový, okna tady
přes den nezavíráme. Jednak
tady chceme mít čerstvý
vzduch, a jednak chceme
slyšet, když dozorčí
desátník hlásí nástup
k obědu.K.: Provedu, soudruhu
desátníku. Už to otevírám.
Nač je tady ta bedna?d.: Na chleba. Dřív každý
voják ráno dostával dávku
na celý den, ale někteří
ho zahazovali. Teď si
každý bere jen tolik,
kolik opravdu potřebuje.Darn! It's already late and
my blankets aren't straight
yet.Pvt. Nový, we don't close the
windows here during the day.
Partly because we want fresh
air, and partly because we
want to hear the Duty NCO
announce the formation for
dinner.As ordered, Corporal. I'm
opening them already. What's
the crate here for?We put bread there in the
morning. It used to be that
every soldier received
a ration for the whole day,
but some threw it away.
Now everyone takes just as
much as he actually needs.(Zvenku se ozývá hlas. Je to dozorčí roty, který hlásí
nástup k obědu.)

- d.: Tak jdem. Kde máte misku? Let's go. Where's your mess kit?
 K.: A safra, já jsem nějaký zapomnětlivý. By golly, I'm sure forgetful.

(Desátník Peclt a svobodník Karel Nový jdou ven, ke kuchyni. Tam se stavějí vojáci a čekají na oběd. Už je tam dlouhá řada. Kuchař vydává jídlo - nejdřív polívku, potom hovězí maso, knedlík a omáčku, všechno dohromady. Ty knedlíky nevypadají moc pěkně.)

- K.: To jsem zvědavý, jaká je teď morálka, když knedlíky nestojí za nic. I'm curious how the morale is here now when the dumplings are no good.
 d.: To je proto, že mouka není dost dobrá. Tak, a teď zpátky na světnici. It's because the flour isn't good enough. So, and now back to the squad room.
 K.: Jídelna pro mužstvo tady není? Don't they have a mess hall for the troops here?
 d.: Ještě ne. Budou ji snad stavět příští rok. Not yet. They'll probably build one next year.

bedna, -y, f.	- crate, wooden box
dlouhý, adj.	- long
deka, -y, f. (colloq.)	- blanket
dohromady	- together, in sum
dokonale	- perfectly
dozorčí	- supervising, controlling
dozorčí roty	- DNCO
hlas, -y, m.	- voice
hovězí, adj. and noun, neuter	- beef
knedlík, -y, m.	- dumpling
miska, -y, f.	- mess kit
mládenec, -i, m.	- young man, young fellow, chap, boy
starý mládenec	- bachelor
morálka, f.	- morale
mouka, -y, f.	- flour
nástup, -y, m.	- formation (for)
omáčka, -y, f.	- sauce
otevírat or otvírat	- to open
ozývat se	- to sound, resound
rok, -y, m.	- year
stavět	- to build
stavět se	- to place oneself
trpělivý	- patient
zahazovat	- to throw away
zapomnětlivý	- forgetful
zavírat	- to shut, close
zvenku	- from outside
chléb, m., colloq. chleba, m.	- bread
čerstvý, adj.	- fresh

Phrases and Idioms

dokonale v pořádku	- in perfect order
jednak ... jednak ...	- partly ... partly ...; on the one hand ... on the other hand ...
nač (na co) ... ?	- for what purpose ... ?
sakra, interjection	- damn, damn it (an expression of anger, annoyance, disappointment, etc., often euphemized to :)
safra	- darn
vyrovnávat	- to straighten out

VOCATIVE.

Masc. The vocative case is used when addressing a person. The vocative case singular of masculine nouns with a hard stem is formed by adding -e to the stem:

<u>Nom</u> :	<u>Voc</u> :	<u>Nom</u> :	<u>Voc</u> :
pán	- pane	doktor	- doktore
kapitán	- kapitáne	Václav	- Václave

NOTE : Change of r to ř if preceded by a consonant :

bratr	- bratře	Petr	- Petře
-------	----------	------	---------

If the stem ends in -k, -g, -ch, -h, the vocative ending is -u:

Novák	- Nováku	Jung	- Jungu
hoch	- hochu	soudruh	- soudruhu

NOTE : -e- between two consonants is dropped :

pes	- pse	Nosek	- Nosku
Karel	- Karle	Dvořáček	- Dvořáčku
but: Josef	- Josefe		

Masculine nouns whose nominative ends in a soft consonant or in -tel add -i to the stem:

četař	- četaři	Jaroš	- Jaroši
Bartoň	- Bartoni	velitel	- veliteli

If the stem ends in -s or -z, the ending is sometimes -e, sometimes -i:

Rys	- Ryse	pan Mráz	- pane Mrázi
Alois	- Aloisi	Karas	- Karasi

NOTE the dropping of - e - and change of c to č in nouns whose nominative ends in -ec:

bratranec - bratranče chlapec - chlapče

Memorize the following exceptions :

pán	- pane	syn	- synu
člověk	- člověče	Bůh	- Bože
Jan	- Jene		

Masculine nouns whose nominative ends in - a

add -o to the stem:

staršina	- staršino	Franta	- Franto
Kučera	- Kučero	Vávra	- Vávro

Masculine nouns of the type **soudce**, those ending in -o, and those declined like adjectives have the same ending in the vocative case as in the nominative:

pan soudce	- pane soudce	pan rotný	- pane rotný
pan Bidlo	- pane Bidlo	Jiří	- Jiří
pan Novotný	- pane Novotný		

Feminine **Feminine** nouns whose nominative case ends in - a

add -o to the stem:

slečna	- slečno (Miss)	Božka	- Božko
--------	-----------------	-------	---------

Feminine nouns whose nominative ends in - e have the same ending in the vocative case:

přítelkyně	- přítelkyně	Marie	- Marie
------------	--------------	-------	---------

Feminine nouns whose nominative ends in a consonant
add -i to the stem:

choť - choti (spouse) vlast - vlasti
(native country)

Feminine nouns declined like adjectives have the same endings
in the vocative as in the nominative: Slečno Novotná!

Paní

The vocative case of paní and a few other nouns that decline
like paní (e.g., průvodčí, pokladní) is the same as the
nominative case: Paní průvodčí! (průvodčí = conductor)

Neuter

All neuter nouns have the same ending in the vocative
as in the nominative:

děvče - děvče dítě - dítě

Adj.
Pronouns

All adjectives and pronouns have the same form in the vocative
case as in the nominative:

Voc :

milý příteli
milé děvče
paní Černá
milá maminko

Voc :

moje milá Mařenko
pane Černý
slečno Kučerová
ty darebáku
(you naughty boy,
scoundrel)

The plural vocative of all nouns, adjectives and pronouns is the
same as the plural nominative :

Mládenci! Drazí rodiče!
Vojáci! Vy darebáci!
Soudruzi vojíni a poddůstojníci!
Soudruzi praporčíci, důstojníci a generálové!

NOTE : In informal colloquial Czech the nominative case is sometimes
used after pane :

pane Novák - pane šéf

In literary style or formal colloquial, however, both nouns
are in the vocative case:

pane Nováku - pane šéfe

B - Capt. Brown
Č - Čížek

B.: Mr. Čížek, I have good news for you.

Č.: Děkuju, pane kapitáne. Jsem opravdu moc zvědavý. Co je to ?

B.: We know where your cousins are.

Č.: Kde, prosím vás? Jsou ještě tady ?

B.: Only one. Jaroslav Pražák. His brother Václav went to (na+acc.)
Florida last month.

Č.: Na Floridu ? To je Amerika, ne ? Proč nejeli spolu ?

B.: Václav is a pilot and understands an aircraft engine. A factory there had
a good job for him, and he didn't want to wait. Here's his address.

Č.: Jste moc laskaví, pánové. Moje žena bude mít velkou radost. Budeme
mu hned psát. Možná, že tam budou mít i pro mne nějaké místo.

B.: And here's the address, where your other cousin lives : Straubing,
Main Street, Number three. Do you know Straubing ?

Č.: Nikdy jsem tam nebyl, ale vím, že to je odtud na jih.

B.: That's right. It isn't far from here. We wrote to him and he'll be here
tomorrow morning.

Č.: Ani nevím, jak vám mám děkovat, pane kapitáne. Vím, že máte jinou práci,
a nečekal jsem tak rychlé výsledky.

B.: We have our sources and are glad to help. But now I'll need your help ...
Did you know 1st.Lt. Josef Procházka ?

Č.: Kterého Procházku myslíte ? Náš pluk měl dva. Oba byli Josefové a oba
byli nadporučíci. Jeden byl pilot a druhý byl zpravodajec.

B.: This one says that he was a pilot.

Č.: On je tady ?

B.: Yes, he is. He is waiting outside. You'll see him in a minute ... Do
you know what he looked like ?

Č.: Byl asi tak vysoký jako já, ale ne tak silný; měl modré oči ...

B.: Did you say blue eyes ? Do you know it for sure ?

Č.: Ano. Pilot Procházka měl modré oči. Znal jsem ho moc dobře. Mluvili
jsme spolu každý den.

B.: Did the other Procházka also have blue eyes ?

Č.: Ne, ten měl hnědé oči.

B.: How well did they know each other ? Were they friends ?

Č.: Nikdy jsem je neviděl spolu. Nemyslím, že se měli moc rádi.

B.: Were they both Communists ?

Č.: Nemyslím, že pilot Procházka patřil ke komunistické straně. Vždycky mi říkal "pane rotný" a nikdy "soudruhu".

B.: All right, Mr. Čížek, you'll now have the opportunity to see this officer ...

PŘEKLAD 51.

(Domácí cvičení)

1. Private Kavan, your rifle isn't clean.
2. Pfc. Sedlák, have you seen the major ?
3. Cpl. Prášek, I'll need you for this job.
4. Sgt. Burda, when did you have your last leave ?
5. Did you report the results, Sfc. Mikeš ?
6. Will you need your car today, M/Sgt. Havel ?
7. May I telephone from here, Lieutenant ?
8. I have a telegram for you, Captain.
9. They were looking for you, Major.
10. Which unit do you want to see, Colonel ?
11. They are here now, General.
12. The hospital is calling, Doctor Bartoš.
13. How are you, Mr. Rys ?
14. Comrade Mráz, do you know your orders ?
15. Dear friend, I have good news for you ...
16. Dear Mother, we'll be home next week ...

L. 51

17. Comrades, you must keep silent.

18. Boys, what did they ask you ?

19. Where are you going, girls ?

20. You'll have to wait, gentlemen.

Vojín Václav Minařík píše domů.

(Situace : Karel Nový, Václav Minařík a Bohumil Kovář už měli oběd. Teď mají hodinu odpočinek. Karel a Bohumil odpočívají, ale Václav sedí a píše dopis domů.)

Milá ženo a děti,

já Vás pěkně zdravím a oznamuju Vám, že už jsem tady. Je tu taky Karel Nový, kterého znáte. Ta světnice, kde budeme spát, není sice velká, ale zato jsme tady jen pěkná malá skupina. Tak si o mne nedělejte starosti!

Prosím Vás, jděte někdo na Národní třídu k optikovi Hausnerovi. Pozitiv má pro mne mít hotové ty nové brýle. Ty, co mám, stačí na blízko, ale na dálku moc dobře nevidím. Možná, že už v pátek budeme střílet, a člověk si není jistý, když dobře nevidí. Nevíme, jestli budeme mít jen slepé náboje, nebo jestli budeme střílet na ostro, a před vojenský soud pro sabotáž jít nechci. Za ty brýle neplatte, Hausner může čekat, až budu zpátky. Až je budete mít, vemte je a hned jděte na

//

kbelské letišti. Stejte se tam na rotného
Vitáška. On je pilot a má tady být
v pátek v poledne. Nikomu jinému je
nedávejte!

Taky mám jeden úkol zvláště pro
Pepíka. Pepíku, dávej pozor! Maminka
má příští týden narozeniny. Jdi k Vae-
kovi, to je ten zahradník proti vyše-
hradské bráně, a vem tam pro ma-
minku nějaké hezké květiny. Neber
růže, maminka je nemá ráda. Vidí,
že na to budeš mít čas!?

K obědu jsme měli hovězí maso a
knedlíky. Maminko, ty děláš knedlíky
docela jiné, a já Ti slibuju, že už
na ně nikdy žádnou stížnost ne-
budeš slyšet.

Váš muž a táta

Dear wife and kids !

First, my greetings - and to tell you that I'm already here. Charles Nový, whom you know, is also here. The squad room, where we sleep, isn't especially big; we're just a nice small group. So don't worry about me.

Please one of you go to Hausner, the optician, on National Avenue. He's supposed to have my new glasses ready day after tomorrow. Those I have are good for reading, but at a distance I can't see well. It's possible that we'll begin firing this Friday, and a person can't be sure if he doesn't see well. We don't know whether we'll have only blanks or whether we'll use live ammunition, and I don't want to be court martialed for sabotage. Don't pay for the glasses, Hausner can wait till I come back. As soon as you get them take them immediately to the Kbely airfield. Ask for Sgt 1st Class Vitásek. He is a pilot, and he's supposed to be here Friday at noon. Don't give them to anybody else.

I also have one task especially for Pepík. Pepík, pay attention ! Next week is Mother's birthday. Go to Vacek, he's the gardener opposite the Vyšehrad gate, and buy some pretty flowers there for Mother. Don't take roses, Mother doesn't like them. You'll have time to do it, won't you ?

At noon we had beef and dumplings. Mama, your dumplings are entirely different, and I promise you, that you'll never hear any complaints from me about them.

Your husband and Dad.

OTÁZKY K TEXTU.

1. Kam píše voják Václav Minařík ?
2. Má ženu a děti ?
3. Co nejdřív oznamuje ?
4. Zná jeho rodina Karla Nového ?
5. Jaká je světnice, kde bude Václav spát ?
6. Jaká je jejich skupina ?
7. Je ta skupina velká ?
8. Dělá si rodina o Václava Minaříka starosti ?
9. Jak se jmenuje optik, který Václavovi dělá brýle ?
10. Jak se jmenuje ta ulice, kde je optik Hausner ?
11. Kdy mají ty brýle být hotové ?
12. Nač stačí brýle, které má Václav teď ? (Nač = na co)
13. Nosíte taky brýle ?
14. Potřebuje pan (jméno studenta) brýle na blízko nebo na dálku ?
15. Vidíte dobře na blízko ?
16. Jak vidíte na dálku ?

17. Musí si američtí vojáci kupovat brejle sami, nebo jim je dává armáda ?
18. Může člověk dobře střílet, když nevidí na dálku ?
19. Kdy bude Václav a jeho skupina střílet ?
20. Je si člověk jistý, když dobře nevidí ?
21. Bude Václav střílet na ostro ?
22. Střílel jste už na ostro ?
23. Dávají vám tady slepé náboje ?
24. Chce jít Václav Minařík před vojenský soud ?
25. Chodí lidé před vojenský soud pro sabotáž ?
26. Bude paní Minaříková za brejle platit ?
27. Bude optik Václavovi čekat ?
28. Co má paní Minaříková dělat, až bude mít brejle ?
29. Kam má paní Minaříková nebo některý syn jít ?
30. Jak se jmenuje hlavní vojenské letiště ?
31. Na koho se tam mají ptát ?
32. Je Vitásek desátník nebo rotný ?
33. Je rotný Vitásek pilot ?
34. Smí rodina dát brejle někomu jinému než rotnému Vitáskovi ?
35. Má Václav Minařík úkol pro syna Pepíka ?
36. Má paní Minaříková narozeniny brzo ?
37. Kam má Pepík jít ?
38. Co je pan Vacek ?
39. Kde je zahradník Vacek ?
40. Máme tady taky bránu ?
41. Nemáme tady tři brány ?
42. Mají každé kasárny bránu ?
43. Co nemá Pepík brát ?
44. Proč nemá Pepík brát růže ?
45. Dělá vojenský kuchař knedlíky jako paní Minaříková ?
46. Jaké knedlíky dělá paní Minaříková ?
47. Stěžoval si Václav někdy na její knedlíky ?
48. Máte vy někdy stížnosti na jídlo ?
49. Co slibuje Václav Minařík své ženě ?

brána, -y, f.	- gate
brýle, f. pl.	- (eye) glasses
dálka, -y, f.	- distance
květina, -y, f.	- flower
letišťe, -, n.	- airfield, airport
náboj, -e, m.	- cartridge, round
narozeniny, f. pl.	- birthday
odpočinek, m.	- rest, relaxation, break
optik, -ové or -ci, m.	- optician
oznamovat, v.	- to announce
pilot, -i, m.	- pilot
ruže, -, f.	- rose
skupina, -y, f.	- group
slepý	- blind
soud, -y, m.	- court of justice, tribunal
stížnost, -i, f.	- complaint
táta, -ové, m.	- dad
úkol, -y, m.	- task, assignment
zahradník, -ci, m.	- gardener, nurseryman, florist
zdravit	- to greet, salute
zvlášt (or zvláště)	- especially
zvat, zvu, zval	- to invite
zamykat	- to lock

Phrases and Idioms

sice	- it's true, (but) ...
Mám sice peníze, ale ne dost.	- I have some money, it's true, but not enough. I might have some money, but ... Although I have some money, it's not enough.
Ten dům sice není velký, ale za to tam je pěkná zahrada.	- The house is small, I know (agree), but the nice garden makes up for it.
Nedělejte si starosti.	- Don't worry.
Nedělejte si o mne starosti.	- Don't (you) worry about me.
brýle na blízko (na čtení)	- reading glasses
na dálku	- at a distance
Nejsem si jistý.	- I'm not sure. I don't feel sure. I don't feel safe. I'm not confident.
slepý náboj	- blank (ammunition)
Vem, vemte ! (coll.)	- Take !
Vemte to tam.	- Take it there.
střílet na ostro	- to fire live ammunition

kbelské letiště

Ptám se na pana Nového.

v poledne

Vyšehradská brána

viď, viďte (interjection)

vojenský soud

- Kbely airfield (the main military airfield in Prague)
- I ask (inquire) about Mr. Nový.
- at noon
- a medieval gate in the Prague district called Vyšehrad
- isn't that so ? isn't it ? don't you ? won't you ? aren't you ? etc.
- court martial, military tribunal

IMPERATIVE The imperative mood of verbs is used to express commands, orders, requests, pleas, in direct speech (in English, for example : Come here ! Tell me !).

Formation The imperative in Czech is formed by dropping the ending of the third person plural :

oni nesou nes-
oni čtou čt-

and, if what remains (the stem) ends in one consonant, by adding :

2nd pers. sing. (familiar form)	nes ! (no ending)	carry !
1st pers. plural	nes <u>me</u> !	let's carry !
2nd pers. plural	nes <u>te</u> !	carry !

If the stem ends in more than one consonant the imperative is formed by adding :

2nd pers. sing. (familiar form)	č <u>t</u> i !	read !
1st pers. plural	č <u>tě</u> me !	let's read !
2nd pers. plural	č <u>tě</u> te !	read !

OR :

2nd pers. sing. (familiar form)	mysl <u>i</u> !	think !
1st pers. plural	mysl <u>e</u> me !	let's think !
2nd pers. plural	mysl <u>e</u> te !	think !

Examples of verbs whose stem ends in one consonant :

oni pijí	pij	pijme	pijte	drink
berou	ber	berme	berte	take
umějí	uměj	umějme	umějte	know
prosí	pros	prosme	proste	beg
učí	uč	učme	učte	teach
kupují	kupuj	kupujme	kupujte	buy
telefonují	telefonuj	telefonujme	telefonujte	phone
pečou	peč	pečme	pečte	bake

NOTE : Syllable-forming r and l behave like vowels :

oni trpí	trp	trpme	trpte	suffer, tolerate
mlčí	mlč	mlčme	mlčte	be silent

NOTE : Verbs of the fifth class change a to e :

oni dělají	dělej	dělejme	dělejte	make, do
dávají	dávej	dávejme	dávejte	give

NOTE : If the stem ends in the consonants : d, t, n, k, h ,
these consonants change to : ě, ť, ň, c, z .

oni vedou	veď	veďme	veďte	lead
pekou	pec or peč	pecme	pecte	bake (lit. style)
pletou	pletť	pletťme	pletťte	knit
jedou	jeď	jeďme	jeďte	go (drive)

NOTE the shortening of the root vowel in verbs of the fourth class and in some of the fifth class :

oni kouří	kuř	kuřme	kuřte	smoke
soudí	sud	sudme	sudte	judge
vážou	váž	vážme	vážte	bind, tie
hlásí	hlas	hlasme	hlaste	report

also: oni píší

piš	pišme	pište	write
-----	-------	-------	-------

Note the lengthening of the stem vowel :

oni <u>stojí</u>	<u>stůj</u>	<u>stůjme</u>	<u>stůjte</u>	stand, halt
------------------	-------------	---------------	---------------	-------------

Examples of verbs whose stem ends in more than one consonant :

oni mrznou	mrzni	mrzněme	mrzněte	freeze
jdou	jdi	jděme	jděte	go
myslí	mysli	mysleme	myslete	think
čistí	čisti	čistěme	čistěte	clean
řeční	řečni	řečněme	řečněte	lecture
spí	spi	spěme	spěte	sleep

The following verbs form the imperative in a different way:

oni jsou	<u>buď</u>	<u>buďme</u>	<u>buďte</u>	be
jedí	<u>jez</u>	<u>jezme</u>	<u>jezte</u>	eat
vědí	<u>věz</u>	<u>vězme</u>	<u>vězte</u>	know
vidí	<u>viz</u>	<u>vizme</u>	<u>vizte</u>	see

The imperative of vědět and vidět is rarely used in colloquial Czech. The form viz is generally used in books to refer to some other place :

Viz stranu 5.

See page 5.

Examples :

Buďte tu zítra brzy !	Be here early tomorrow !
Nejezte tak moc !	Don't eat so much !

Memorize :

<u>Pojď</u> sem !	Come here !
<u>Pojďme</u> tam !	Let's go there !
<u>Pojďte</u> sem !	Come here !
<u>Jdi</u> tam !	Go there !
<u>Jděte</u> tam !	Go there !
<u>Jděme</u> tam !	Let's go there !

The negative form of the imperative pojď is nechoď, of jeď : nejezdi.

<u>Nechoďte</u> <u>sem</u> !	Don't come here !
<u>Nechoďte</u> <u>tam</u> !	Don't go there !
<u>Nechoďme</u> <u>tam</u> !	Let's not go there !
<u>Jeď</u> <u>tam</u> !	Go (drive) there !
<u>Nejezdi</u> <u>tam</u> !	Don't go (drive) there !

<u>Měj</u> <u>se</u> <u>dobře</u> !	Have a good time !
<u>Mějte</u> <u>se</u> <u>dobře</u> !	Have a good time !

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 52.

L. 52

B - Capt. Brown
Č - Čížek
P - 1st. Lt. Procházka

B.: Mr. Čížek, please go to that desk over there, listen well, but don't say anything. Lt. Procházka won't see you there.

Č.: Dobře, pane kapitáne. Prosím vás, máte tu nějaký papír a tužku?

B.: Over there - take what you need.

(Četař Green jde pro nadporučíka Procházku.)

B.: Good morning, Lieutenant. How are you today ? Did you sleep well ?

P.: Dobrý den, pane kapitáne. Nazdar, pane četaři. Už nejsem tak unavený jako včera.

B.: Did you have breakfast ?

P.: Děkuju, ano. Už jsem dlouho tak dobře nejedl. Zvláště káva byla znamenitá.

B.: I'm glad. I have some questions for you. Here's a chair.

P.: Děkuju. Co ještě chcete vědět, pánové ?

B.: You said last night that you were a pilot. Where was your regiment ?

P.: To místo se jmenuje Kbely. Víte, kde to je ?

B.: Yes, thank you. What regiment did you belong to ?

P.: K prvnímu pluku.

B.: How long had you been there ?

P.: Přes dva roky.

B.: Where were you before ?

P.: Prodělával jsem výcvik.

B.: How long have you been a 1st lieutenant ?

P.: Příští týden to bude rok.

B.: How come ? I thought that nobody could be a 1st lieutenant in less than (dříve než) two years.

P.: Obyčejně to tak je, ale já jsem měl štěstí.

B.: I've heard that you had yet another 1st/Lt. Procházka there. Did you know him ?

P.: Znal jsem všechny naše důstojníky, a Procházku taky. Jmenoval se Josef, jako já. Někteří lidé mysleli, že jsme bratřenci.

B.: Was that other Procházka also a pilot ?

P.: Ne, on byl zpravodajec.

B.: How should I know that you aren't an intelligence officer ?

P.: Já tady mám své papíry a fotografie.

B.: That's all very well. Any intelligence officer can have papers like that.

P.: Vy mi nevěříte ? Vy myslíte, že jsem špión?

B.: I didn't say that. But I have to be sure that you're the person you say you are. Is there anyone here who knows you ?

P.: Bohužel, ne.

B.: Well, I think there's a man here who knows you well, isn't that so, Mr. Čížek ?

P.: Rotný Čížku, co tady děláte ?

B.: Are you surprised, Lt. Procházka ? You didn't expect that, or did you ?

P.: Nevěřte tomu člověku, pánové ! To je darebák. Ani slovo, co říká, není pravda.

B.: Be quiet, Lieutenant ! You don't know what he said. - Mr. Čížek, who's this fellow ?

Č.: Nadporučík Josef Procházka. Slyšel jsem všechno, co říkal. Něco bylo pravda, a něco ne. Není pravda, že je pilot. Jak jsem vám už říkal, pilot Procházka měl modré oči.

B.: What do you say to that, Mr. Procházka ?

P.: Vidím, že mám smůlu. Měl jsem mluvit pravdu. Ale prosím vás, věřte mi, já nejsem špión. Neposílejte mě zpátky. Nevracejte mě domů. Oni tam na mě čekají.

špión, m. pl. -i = spy

PŘEKLAD 52.
(Domácí cvičení)

L. 52

1. Don't walk across the street when the light's red.
2. Go and report to the captain what he told you.
3. Don't leave now, wait for the next bus.
4. Don't wear that doublebreasted suit, it isn't clean any more.
5. Write slowly, it doesn't have to be finished today.
6. Ask him some questions, but don't ask where he's from.
7. Don't lend him any money and don't believe everything he says.
8. Please understand, I don't want to buy this car, I only want to know how much it cost.
9. Be kind to him, but don't tolerate bad work.
10. Please read it once more, I didn't understand.

Dialog No. 53.
Rozmluva číslo 53.

d - desátník Peclt
K - svobodník Karel Nový

Situace : Zatímco Václav psal dopis domů, desátník Peclt a Karel šli na kasárenskou chodbu. Dívali se na stěnu, kde visela velká nástěnná tabule. Viděli tam různé výstřižky, původní články, hesla, fotografie a kresby.

d.:	Tady jsou nástěnné noviny. Ty teď má každá setnina. Radím vám, čtěte je každý den.	Here are information posters. Every company has them now. I advise you to read them every day.
K.:	Kdo je dělá ?	Who makes them ?
d.:	Redakční rada.
Vede ji jeden desátník, který je v civilu redaktor. Má dva pomocníky.	An editing committee.
A corporal is in charge who was an editor in civilian life. He has two helpers.
K.:	Patří to k politické výchově?	Is it a part of political indoctrination?
d.:	Ano, na tu teď armáda dává stejný důraz jako na vojenský výevik a přípravu.	Yes, right now the army puts as much stress on that as on military training and preparation.
K.:	Tak to asi armáda považuje za moc důležité.	So the army probably considers it as important.

(Karel čte jednu krátkou zprávu:)

"ČTK hlásí: President
Ludvík Svoboda si v pátek
odpoledne prohlížel
pražské obchody. Cestou
ho pražští občané srdečně
zdravili."

"Czechoslovakian News Agency
reports: President Ludvík
Svoboda went window shopping
Friday afternoon. Prague
citizens greeted him cordially
in the streets."

Je ta zpráva tak důležitá? Is that news item so important?

d.: Mlčte, svobodníku a
nekritizujte. A ještě mám
pro vás jednu radu.
Vojínu Kovářovi netykejte,
i když jste v civilu
kamarádi. Tady mu musíte
vykat. - A teď pojďte,
už je čas.

Quiet, Pvt., and don't
criticize. And I have another
advice for you. Don't
address Private Kovář famili-
arly, even if you were pals
in civilian life. Here you
have to address him formally
(use the polite form). -
And now let's go. It's
already time.

cestou, adv.	- on one's way
civil, m.	- civilian life, civilian clothing
článek, -y, m.	- article; (finger) joint; (chain) link; (battery) cell
důraz, m.	- emphasis, stress
heslo, -a, n.	- password, slogan, motto
chodba, -y, f.	- corridor, hall
kasárenský	- pertaining to "kasárny", adj.
kresba, -y, f.	- drawing, cartoon
kritizovat /pron.: -ty-/ or kritisovat	-tyzo-/ - to criticize
nástěnný	- wall (adj.)
nástěnná tabule	- bulletin board
nástěnné hodiny	- wall clock
nástěnné noviny	- newspaper posted on the wall; information poster
občan, -é, m.	- citizen
pomocník, -ci, m.	- helper, assistant, aide
považovat (+acc.)	- to consider
president, -i or -ové, m.	- president
příprava, -y, f.	- preparation
původní	- original
radit	- to advise
redakční	- editorial
redaktor, -ři, m.	- editor
redakční rada	- board of editors
různý	- various
setnina, -y, f.	- a company strength unit (company, battery, squadron)
srdečně, adv.	- cordially
tiskový	- press (adj.)
tykat	- to use the familiar 2nd pers. sg. form of address
viset	- to hang
vykat	- to use the polite 2nd pers. pl. form of address
výstřižek, -y, m.	- clipping
zatímco (also spelled: zatím co)	- while (at the same time that)

Phrases and Idioms

v civilu	- in civilian life or clothes
Dávám na to důraz.	- I put much weight on it. I put much stress on it.
Považuju to za důležité.	- I consider it important.
Považuju ho za slušného člověka.	- I consider him a decent person.

ČTK - Československá tisková
kancelář
Pojďte !
až
Prohlížím si obchody.

- Czechoslovak Press
Agency
- Let's go ! Come along (with us) !
- as much as, as long as
- I'm windowshopping.

GRAMMAR ANALYSIS 53.

Review the vocative and imperative (Lessons 51 and 52).

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 53
(Pokračování.)

B - Capt. Brown

P - Procházka

B.: Don't worry, Mr. Procházka, you don't have to go back - not yet - but you must understand that we can't trust you and can't consider you a friend. We don't know why you're here and what you really want.

P.: Vypytávejte se na všechno, co chcete vědět. Zním věci, které každý neví a které mohou být pro vás důležité.

B.: That's quite possible, but that isn't my job. I'm going to send my report up and they'll know what to do. - What were you in civilian life ?

P.: Redaktor. Pracoval jsem pro ČTK.

B.: What is the ČTK ?

P.: Československá tisková kancelář. To je úřad, odkud rádio a noviny dostávají zprávy.

B.: From where does ČTK get their news ?

P.: ČTK má svoje prameny, jako je mají vaše tiskové kanceláře A.P. a UPI.

B.: Why did you join the army ?

P.: Musel jsem jít na vojnu, jako každý jiný zdravý mladý člověk.

B.: Did you want to be an intelligence man ?

P.: Ne. Chtěl jsem být pilot, ale páni se neptali, o co mám zájem. Měli nouzi o zpravodajce a mysleli, že to je práce, kterou bývalý redaktor bude umět dobře dělat.

B.: Did you do your work well ?

P.: Myslím, že ne. Kritizoval jsem některé úkoly a rozkazy, a to prý dobrý zpravodajec nemá dělat.

B.: Were you a Communist ?

P.: Musel jsem patřit ke straně, když jsem chtěl pracovat pro ČTK. Na to dávali velký důraz.

B.: Then why did you run (away) ?

P.: Jak jsem už říkal, nelíbily se mi některé rozkazy a nehlásil jsem všechno, co jsem měl hlásit. Někomu se to nelíbilo a v pondělí mě proto volali na velitelství. Věděl jsem, že to znamená soud. Proto jsem nečekal a šel jsem.

- B.: Where did you get the papers that belong to 1st Lt. Procházka ? I mean the pilot.
- P.: Dělal jsem přípravy už dlouho. Jako zpravodajec jsem mohl mít dokumenty⁺⁺ jaké jsem chtěl. Materiál, který jsem k tomu potřeboval, jsem měl. Dělal jsem si všechno sám.
- B.: Why did you want to have documents that weren't yours ?
- P.: Báł jsem se, že zpravodajci nebudete věřit.
- B.: Mr. Čížek, do you have some questions ?
- Č.: Nemám. Já proti panu nadporučíkovi osobně nic nemám, a jestli je pravda všechno,⁺⁺⁺ co říká, tak se nedivím, že se bál.

- ⁺ to join the army - jít na vojnu
- ⁺⁺ document - dokument, -y, m.
- ⁺⁺⁺ všechno, co říká - everything (that) he says

možný - possible

PŘEKLAD 53.
(Domácí cvičení)

Dear Father and Mother, and Mary :

You probably think that I don't like to write to you because you didn't have a letter for such a long time (for so long). Maybe you thought I was sick. But don't worry ! I'm fine and everything is O.K. Only I'm seldom free for anything besides service.

During the day we have classes and in the evening I have to study three or four hours more. Saturdays and Sundays I'm usually so tired that - when I'm not on duty - I only sleep and rest and can't do anything.

I'm looking forward to my next leave. It won't be long now. But, please, don't tell anybody that I'll be home. I don't want to have visitors, I want to have peace !

Mary wrote that you want to sell the old car. Please don't do it. My own car is so bad now that I have to repair it almost every week and I don't have the money for a new one. Maybe when I'm back in civilian life and have a good job, I'll be able to have a new car. In the meantime the old car will have to serve. Of course I don't want it for nothing. I'll pay father every month as much as I'm able to.

Please write soon. I'll be waiting for the news and I hope it'll be good.

Love

Charles

Love (in the close of a letter) - Líbá Vás
classes - vyučování

Dialog No. 54.
Rozmluva číslo 54.

S - poručík Suchý
K - svobodník Karel Nový

Situace : Je už jedna hodina. Skupina, kde je Karel Nový, Václav Minařík a Bohumil Kovář, je už venku. Je tam celá tanková četa. Její velitel je poručík Suchý. Četa bude pochodovat ke garážím, kde bude čistit tanky.

(Por. Suchý pak dává své četě povel :)

S.: Pochodem v chod! Forward ! March !

(Četa pochoduje v trojstupu. Vojáci udržují správný rozstup a vzdálenost, ale někteří mají špatný krok. Por. Suchý volá :)

S.: Jak to pochodujete? -- Musím vám velet jako nějakým nováčkům. How're you marching? -- I have to count cadence as if you were recruits. All right then. One, two, three, four, one, two, three, four ...
Tak tedy : Ráz, dva. Ráz, dva, ráz, dva ...

Za malou chvíli už četa stojí proti tankům. Poručík Suchý rozděluje četou na tři osádky. Každá osádka má velitele, řidiče, střelce, kulometníka a nabíječe. Tanku, který bude čistit Václav, Bohumil, a ještě jeden voják, velí ně jaký rotmistr. (Jednotlivým osádkám pravidelně velí poručíci nebo rotmistři.

S.: Jaký je tohle tank? What kind of tank is this?
K.: To je střední tank. It's a medium tank.

S.: Jaké zbraně má střední tank? What kind of weapons does a medium tank have?

- K.: Střední tank má jedno dělo a tři těžké kulometry. A medium tank has one cannon and three heavy machine guns.
- S.: Správně. Teď jděte ke kulometům. Čistěte je tak dlouho, až se budou blýskat. Correct. Now go to the machine guns. Clean them until they shine.
- K.: Provedu, soudruhu poručíku. As ordered, Lieutenant!
- S.: K jakým operacím máme tanky? For what operational purposes do we have tanks?
- K.: Tanky podporují pěchotu, když útočí. Taky je užíváme k protiútokům, a někdy musí krýt ústup. Tanks support the infantry in the attack. They're also used for counterattack, and sometimes they must cover withdrawals.
- S.: To je správné. That's correct.

blýskat se	- to shine
jednotlivý	- individual
kryt, kryju, kryl	- to cover
krok, -y, m.	- step
kulometník or kulometčik, -ci, m.	- machinegunner
nabíječ, -i, m.	- loader, No. 2 gunner
nováček, -čci, m.	- recruit
operace, -, f.	- operation
osádka, -y, f.	- tank crew
pěchota, f.	- infantry
podporovat	- to support
povel, -y, m.	- order
protiútok, -y, m.	- counterattack
rozdělovat	- to divide, distribute, split
rozstup, m.	- interval (in formation)
řidič, -i, m.	- driver
střední	- medium, middle
tankový	- tank (adj.)
trojstup, -y, m.	- column of threes
udržovat	- to maintain, to keep up
ústup, -y, m.	- retreat, withdrawal
útočit na někoho or na něco	- to attack s.o. or s.t.
útok, -y, m.	- attack
velet	- to command
vzdálenost, -i, f.	- distance

Phrases and Idioms

Je jedna hodina.	- It's one o'clock.
Jsou dvě hodiny.	- It's two o'clock.
Jsou tři hodiny.	- It's three o'clock.
Jsou čtyři hodiny.	- It's four o'clock.
Pochodem v chod!	- Forward! March!
Ráz, dva! Ráz, dva!	- One, two, three, four! (counting cadence)
Pochodovat v trojstupu.	- To march in column of threes.

DATIVE
PLURAL

Adjectives Hard type adjectives form the dative plural for all genders by adding -ým to the stem;

vysokým

Soft type adjectives form the dative plural for all genders by adding -ím to the stem;

severním

Demonstratives The dative plural form of the demonstratives ten, ta, to for all three genders is těm.

Masc. nouns Masculine nouns form the dative plural by adding -ům to the stem :

strom	- stromům
voják	- vojákům
klíč	- klíčům
odstřelovač	- odstřelovačům
muž	- mužům
civilista	- civilistům

Examples

Jděte k těm vysokým stromům.
 Civilisté pomáhali americkým vojákům.
 On nerozumí těm novým zaměřovačům.
 Hledáme dobré mechaniky k těm strojům.
 On to říkal těm ruským pozorovatelům a znalcům.
 On těmhle novým moderním kulometům nerozumí, ale
 tamtěm starým ano.

Adjective type nouns have the same endings as adjectives

Krejčím platí dobře.	- They're paying good wages to the tailors.
Psal známým.	- He wrote to his friends.

NOTE :

L. 54

člověk

- lidem

Feminine
nouns

Feminine nouns whose nominative singular ends in - a form the dative plural by adding - ám to the stem.

ošetřovatelka
kasárny

- ošetřovatelkám
- kasárnám

Lékař to říkal oše-
třovatelkám.

- The doctor said it to the
nurses.

Která ulice vede ke
kasárnám ?

- Which street leads to the
military barracks ?

Feminine nouns whose nominative singular ends in - e form the dative plural by adding - ím to the stem.

duše

- duším

Nevěřil jsem těm starým
duším.

- I didn't believe the old
innertubes.

Západním demokraciím se
to nelíbilo.

- The Western democracies didn't
like it.

Feminine nouns whose nominative singular ends in a consonant fall into two groups :

One group forms the dative plural by adding - e to the stem :

kost

- kostem

Nevěřte těm stížnostem.

- Don't believe those complaints.

Another group adds - ím to the stem :

láhev

- lahvím

Rozumíte těm novým
zbraním ?

- Do you understand those new
weapons ?

kost	- kostem	láhev	- láhvím
radost	- radostem	neter	- neterím
věc	- věcem	postel	- postelím
místnost	- místnostem	skříň	- skříním
žádost	- žádostem	krádež	- krádežím
hodnost	- hodnostem	věž	- věžím
příležitost	- příležitostem	zbraň	- zbraním
stížnost	- stížnostem	výstroj	- výstrojím
řeč	- řečem or řečím	sůl	- solím
odpověď	- odpověďím	čtvrť	- čtvrtím
nemoc	- nemocem or nemocím	stráž	- strážím (sentry, guard)

NOTE : the dative plural of paní is paním.

Neuter
nouns

Neuter nouns of the type město and kuře add - ům to the stem.

město	- městům
kuře	- kuřatům

Neuter nouns of the type moře and znamení add - ím to the stem.

moře	- mořím
znamení	- znamením

Naproti těm ~~městům~~
přes řeku jsou
lesy. - Across the river from those
towns are forests.

Jak se daří děvčatům ? - How are the girls ?

Divili se těm novým
letišťím. - They were surprised at the
new airfields.

Dobře jsme rozuměli
těm hlášením. - We understood those reports
(announcements) well.

NOTE :

člověk	- lidem
dítě	- dětem
oko	- očím
ucho	- uším
Kouř škodí očím.	- Smoke is harmful for the eyes.
Rámus škodí uším.	- Racket is harmful for the ears.
Já těm lidem nerozumím.	- I don't understand those people.
Dětem se to líbilo.	- The children liked it.

ČTENÍ 54.

Kapitán Brown a četař Green se vyptávali už přes týden na všechno, co rotný Čížek a jeho žena Marie dělali, když ještě byli doma, jak utíkali a ještě na různé jiné věci. Brown ví, že to, co mu říkali, je pravda. Zřejmě nemá důvod nevěřit jejich slovům.

Rotný Čížek už taky psal bratrancům, které pro ně americké úřady hledaly. Jeden jel už minulý měsíc na Floridu a teď tam pracuje pro nějakou americkou firmu. Ten druhý ještě čeká na vízum a nebydlí daleko. Čekají ho každou chvíli.

Kapitán Brown má zatím novou práci. Je tam nějaký nadporučík Josef Procházka, který říká Američanům, že je bývalý československý pilot a že patřil k prvnímu leteckému pluku.

Protože Čížek patřil ke stejnému pluku, chtěl kapitán Brown vědět, jestli toho nadporučíka Procházku zná. Čížek říká, že tam byli dva nadporučíci Josefové Procházkové, ale ten jeden byl zpravodajec. Čížek znal oba dost dobře a hned viděl, že ten, kterého tam mají, není pilot.

Nadporučík Procházka se teď bojí, že bude muset jít zpátky. Vysvětluje Brownovi, že vlastně nikdy nebyl opravdu komunista. Patřil ke straně jen proto, že jako redaktor a zpravodajec to potřeboval. Svou službu prý nikdy nedělal tak, jak měl, a proto se bál, že bude muset jít k soudu. Teď má jen jednu prosbu: "Nedávejte mě zpátky československým úřadům!"

Kapitán Brown ještě neví, co bude dělat. Píše hlášení vojenským úřadům a příští týden budeme slyšet, jestli nadporučík Procházka dostane (will get) příležitost k novému životu.

PŘEKLAD 54.
(Domácí cvičení)

1. This street leads to the old military barracks.
2. Why did you tell these little children that they mustn't play here ?
3. They were issuing the rifles to the new recruits only.
4. The government sent the national committees new orders.
5. It's bad when you can't trust your own friends.
6. Our police are against high speeds.
7. They were sending all the good gunners to the tank units.
8. We were giving the news only to some radio stations.
9. Mr. Novák says that he doesn't understand these modern instruments.
10. My car is standing right across from those light signals.
11. I had to laugh at some of these nicknames I heard there.
12. He lectured to the loyal Communists.

Syn píše rodičům a rodiče synovi.

Sobota večer.

Milá maminko a tatičku,

doufám, že jste zdraví, že se máte dobře, a že doma je všechno v pořádku. Chtěl jsem psát už včera, ale nestlo to. Teď taky mám čas jenom na krátký dopis. Záložníkům tady vůbec nedávají pokoj. Ráno a odpoledne chodíme k tankům a večer máme politickou výhovu.

Prosím vás, řekněte kamarádům Tondovi a Zdenkovi, že potřebuju své fotbalové boty. Jeden nebo druhý bude vědět, kde jsou. Máme tady fotbalové mužstvo a příští sobotu budeme hrát proti letcům.

Mladým, tj. Bošně a Frantovi, porádam dobrou radu: Jestli se chtějí brát, není důvod, proč čekat. Naopak. Když bude Franta taky musít na eviém, bude pak moci dřív domů.

Mějte se pěkně a pište mi brzo.

Srdceři váš zdraví
Váš Karel.

Milý synu!

Maminka a já máme radost, že se Ti dobře daří. Tady se nic neděje, všechno jde jako obvykle. Včera večer jsem šel ke sousedům, protože jsem chtěl vidět, jak vypadá ta česká televize. No a za chvíli mě bolely oči tak, že jsem zase šel domů.

Mladým jsem říkal, co jsi psal. Trošku jsem se divil. Franta byl hned pro, ale Božena mlčela. Někteřím věcem nerozumím.

Končím, protože maminka taky pro Tebe něco má.

Zouař Tě Tvůj
táta.

P.S. Touda Ti ty boty dnes posílá.

Drahý Karle!

Já mám pro Tebe pěknou novinu.
 Když jsem včera telefonovala Tondovi
 o ty body pro Tebe, povídal mi, že se
 bude příští měsíc ženit. Nebude to vlastně
 oznamovat, jen to bude psát Tobě
 a některým přátelům a dobrým známým.
 Bude si brát nějakou Kláru Vackovou.
 Znáš ji snad? To je všechno, co vím.

Tvá máma.

tj. (to jest)

čs.

televize or. televise /pron.: -ze/, f.

Jsem pro.

Píšu (telefonuju, říkám) mu o peníze.

- i. e. (that is)

- československý, -á, -é

- television

- I'm for it. I'm in favor of it.

- I ask him for money by letter,
 (phone, orally).

Dear Mother and Father,

I hope that you're well, getting along okay, and everything at home is in good shape. I wanted to write yesterday, but I couldn't. Even now I have time for just a short letter. They never give any rest to the reservists here. Mornings and afternoons we work with tanks, and in the evening we have political indoctrination.

Please tell my buddies, Tony and Zdeněk, that I need my football shoes. One or the other will know where they are. We have a football team here, and next Saturday we're going to play against the airmen.

To the youngsters, i.e. Božena and Frank, I send some good advice : If they want to get married, there's no reason to wait. On the contrary. If Franta has to go to summer training too, he'll be able to come home sooner.

Take good care of yourself and write soon.

All my love,

Karel.

Dear son,

Mother and I are pleased that you're getting along well. Nothing is going on here, everything is as usual. Yesterday evening I went to the neighbors', because I wanted to see how Czech television looks. Well, after a while my eyes hurt so that I went back home again.

I told the youngsters what you wrote. I was a little puzzled. Frank was for it immediately, but Božena kept quiet. There's something there I don't understand.

I'll close, because Mom has something to tell you, too.

Greetings from your

Father.

P.S. Tony is sending you the shoes today.

Dear Charles,

I have a nice piece of news for you. When I phoned Tony yesterday for your shoes, he told me that he's going to get married next month. There won't be any special announcement, he'll just write to you and several buddies and closer acquaintances. He's marrying a Vlasta Vacek. Do you know her by any chance? That's all that's new.

Mom.

Mom.

ČTENÍ 55.

Rotný Čížek a jeho žena jsou doma. Paní Čížková vaří a Čížek čte noviny. Čekají na bratrance Jaroslava.

"Autobus už tady přece musí být," povídá Čížek. "Doufám, že nás Jarka nebude dlouho hledat. Kapitán Brown říká, že to tady dobře zná."

"Neboj se, Václave," odpovídá mu Marie, "jak ho znám, bude tady dřív, než si myslíme. Je už dost pozdě a Jarka ví, že tady na něj čeká dobrá večeře... Myslím, že už jde. Slyším venku nějaké kroky."

Čížek vstává, jde na chodbu a volá :

"Mělas (měla jsi) pravdu, Máňo, to je Jarka. - Nazdar, hochu, vítám tě k nám, to je radost, tak dlouho jsme tě neviděli - "

Paní Čížková už je taky venku a oba vedou Jaroslava Pražáka dovnitř.

Jaroslav je tak šťastný, že skoro ani nemůže mluvit.

"Ani nemůžu věřit svým očím, že jste to opravdu vy," říká. "Když jsem slyšel, že jste tady, nečekal jsem a hned jsem jel. Jenom jsem se bál, že to nebudete vy, ale někdo jiný, kdo má náhodou stejné jméno. Ani nevíte, jakou mám radost."

Václav bere Jarkovi kufr, klobouk a plášť a vede ho ke stolu.

"Jsi tady, Jarko, ve správný čas. Máňa má večeři hotovou. Čekali jsme jen na tebe. Kapitán Brown nám říkal, že tady budeš dnes večer. - Co budeš pít ?"

"Neptej se, Václave," směje se paní Čížková. "Jarka má jistě žízeň a je mu jedno, co pije. Tady je pivo a už seďte ! Polévka bude hned."

"Vidím, že Máňa je pořád stejná. Člověk je hned jako doma. Jak jste tady už dlouho ?" ptá se Jarka.

"Už přes týden," odpovídá mu Václav, "ale zdá se nám to jako rok. Pořád se něco děje. Zítra už začínám pracovat."

"A jak se daří tatínkovi a mamince ? Můžete jim posílat zprávy ?
A kde máte děti ?"

"Ani rodičům ani dětem se nedařilo tak špatně, když jsme odjížděli."

"A co říkáš Američanům ?"

"Známe vlastně jenom dva. Toho kapitána Browna a četaře Greena. Vypadají jako moc slušní lidé a pomáhají nám, jak můžou. Nemůžeme si stěžovat."

Marie nese na stůl polévku :

"Tak tady je to. Jezte, hoši, povídat si budem potom. Jarka má jistě hlad, a já už jsem taky ráda, že mám práci hotovou."

dovnitř - inside (motion implied)
uvnitř - inside

1. We need tanks and planes for counter-attacks.
2. The students need their books and dictionaries for daily preparations.
3. Not everybody understands modern airplane instruments. That's why they pay air force mechanics so well.
4. You can always trust good friends.
5. Tony wrote the girls that he'll be home next week.
6. Nobody likes to lend money to strangers (strange people).
7. These cartridges belong to these rifles.
8. Mr. Novák sold these patents to American radio stations.
9. We deliver meat to good restaurants only.
10. I don't understand wines, but I don't trust young vintages.
11. Captains usually command companies.
12. May I have dumplings with these cutlets, please ?
13. Some people laugh at those meetings, but I think that's dangerous.
14. He was approaching the warehouse when he heard some noise.
15. These keys belong to these closets.

LESSON NO. 56.
CVIČENÍ ČÍSLO 56.

Dialog to Lesson No. 56.
 Rozmluva ke cvičení č. 56.

B - Božena Nová
 š - její šéf
 v - vrátný

Místo : Praha, Hlavní nádraží.

Situace : Božena Nová a její šéf přicházejí na nádraží. Jdou přímo k pokladnám. Jejich cíl je Plzeň, město, kde jsou Leninovy závody, a kde taky vaří dobré pivo.

B.: Pane šéfe, prosím vás, vezte můj kufřík. Já jdu pro lístky. Please, boss, take my bag. I'm going to buy the tickets.
 š.: Tak vy mi k mým dvěma zavazadlům dáváte ještě třetí? So you're going to add still a third to my two bags. Well, okay, I'm going to call a redcap anyway.
 No, dobře. Já stejně volám nosiče.
 (volá) Nosič ! Redcap !

B.: Pro vás druhou třídu, že ano? Ale mně firma platí jen třetí třídu. It'll be second (class ticket) for you. But the company pays me only for third class.
 š.: Tentokrát to bude druhá. Budu vám cestou něco diktovat. This time it will be second class. I'll dictate something to you during the trip.
 B.: Prosím, jak si přejete. Surely, just as you wish.
 š.: Tak kde, kruci, je ten nosič? Where the dickens is the redcap?

(Nosič přichází, bere zavazadla a jde směrem k nástupišti).

B.: (k pokladníkovi) Plzeň, druhá třída rychlík, dva zpáteční. Pilsen, second class express, two round trip tickets.

(Pokladník říká, kolik to stojí, Božena mu dává peníze a on jí vrací drobné.)

š.: Tak, a teď rychle k našim zavazadlům. Now quickly to our luggage.

v.: Rychlík na Beroun, Zdice, Hořovice, Rokycany, Plzeň, Mariánské Lázně, Cheb, třetí nástupiště, nastupovat. Express for Beroun, Zdice, Hořovice, Rokycany, Plzeň, Mariánské Lázně, Cheb, platform No. 3, all aboard.

B.: Našim železnicím můžete říkat co chcete, ale jízdní řád dodržují. You can say what you want about our railroads, but they stay on schedule.

š.: Rychlíky ano, a ještě jenom některé. Ale osobní vlaky teď mají vždycky zpoždění. Express trains yes, and not all of them. But local passenger trains are always running late now.

diktovat	- to dictate
dodržovat	- to keep (one's word, schedule)
drobné, m. pl.	- change (money)
jízdní, adj.	- pertaining to driving, riding
jízdní řád	- train schedule, time table
jízdní policie	- mounted police
kufřík, m.	- small suitcase
nádraží, n.	- (railroad) station
nástupiště, n.	- (railroad) platform
nastupovat	- to board a bus, train, plane, etc.
nosič, -i, m.	- porter, redcap; carrier
osobní, adj.	- personal
osobní vlak	- passenger train (stopping at every station)
pokladna, -y, f.	- ticket office; box office; cash register, cashier's window
přát, přeji (colloq.přeju)	- to wish
přát si	- to wish for oneself
přicházet	- to approach, to be coming to a place
rychle, adv.	- quickly, fast
rychlík, -y, m.	- express train
řád, -y, m.	- order, (arrangement)
sedadlo, -a, n.	- seat
tentokrát, adv.	- this time
třetí, adj.num	- third
vlak, -y, m.	- train
vrátný, m.	- doorman, gatekeeper
zavazadlo, n. sg.	- (a piece of) luggage
zavazadla, n. pl.	- luggage (in general), baggage
zpáteční, adj.	- back, return
zpáteční lístek	- round trip ticket
zpáteční rychlost	- reverse gear
zpoždění, n.	- delay
železnice, f.	- railroad

Phrases and Idioms

Škodovy závody (22. prosince 1951 renamed Závody V.I. Lenina)	- Škoda Works - Lenin Works
kruci (colloquial interjection expressing : 1. a curse 2. disgust 3. surprise, wonder)	- ... the dickens ...

Kolik to bude ?
Můžete tomu říkat, co chcete ...
Dodržují jízdní řád.

Mají zpoždění.

- How much will it cost ?
- You may say anything you like about it.
- They run on time. They stay on schedule.
- They're late, behind schedule (about trains, buses, etc.)

DATIVE OF
POSSESSIVE
PRONOUNS

The dative plural of possessive pronouns has the same form in all three genders.

m. f. n.
mým
tvým
jeho jejím jeho
naším
vaším
jejich
svým

NOTE :

The words jeho and jejich never change their form. They stay the same in all circumstances.

On psal mým přátelům.
Nevěřili mým informacím.
Je to naproti mým oknům.

Nikdy se nesmál tvým vtipům.
Tykali tvým neterším.
To nepatří k tvým zavazadlům.

Psal jsem jeho kamarádům.
Věřili jeho stížnostem.
Smáli se jeho slovům.

Nerozumějí Americe a jejím problémům.
Píše jí k jejím narozeninám.
On seděl naproti jejím zavazadlům.

Československu a jeho občanům se dařilo dobře.
Nevěřil tomu autu, hlavně jeho brzdám. (brakes)
Divil se tomu městu a jeho dvěma moderním letištím.

Hlásili jsme to našim zpravodajcům.
Vysvětlovali jsme to našim ženám.
Naproti našim lůžkům byly poličky.

Nerozumíme vašim rozkazům.
Nerozumíme vašim zprávám.
Nerozumíme vašim hlášením.

Telefonovali jsme jejich pilotům.
Naproti jejich kasárnám je jejich skladiště.
Divili jsme se jejich letištím.

The dative of $\left\{ \begin{array}{l} \text{dvě} \quad \text{is dvěma} \\ \text{oba} \quad \text{is oběma} \\ \text{tři} \quad \text{is třem} \\ \text{čtyři} \quad \text{is čtyřem} \end{array} \right\}$ for all three genders.

On vždycky vykal svým dvěma pomocníkům.
K oběma branám vedla dobrá cesta.
On chodil ke třem lékařům.
Posledním čtyřem slovům jsem nerozuměl.

ČTENÍ 56.
(Pokračování)

Václav Čížek a jeho žena Marie mají návštěvu. Je tam jejich bratranec Jaroslav Pražák, kterého už dlouho neviděli.

Večeře je dobrá a nálada taky.

Jarka jim vypravuje, jak teď žije a co dělá, a Václav a Marie mu říkají, jak utíkali, jak to vypadá doma, a jiné zajímavé věci.

"Psal jsem našim (=to my family) už dva dopisy, ale ani na jeden nemám ještě odpověď," stěžuje si Jarka. "Nevíte, jak se jim daří?"

"Pokud my víme," říká mu Marie, "jsou zdraví a nikdo jim nic nedělá. Ty první týdny tam měli policii skoro každý den, ale teď už jim dávají pokoj."

"Já těm našim úřadům moc nevěřím, Máno," odpovídá jí Jarka. "Některým lidem dávají na oko⁺ pokoj, ale zatím je pořád hlídají a jen čekají na nějakou příležitost."

"Proto jsem neříkala ani tvým sestrám, jaké máme plány, a psát zatím nebudu nikomu," říká Marie.

"Já jsem taky neposílal ty dopisy rodičům přímo," vysvětluje Jaroslav. "Dávám je známým šoférům, kteří tam vozí náklady."

"A znáš ty lidi dobře?" ptá se Václav. "Myslíš, že jim můžeš věřit?"

"Myslím, že ano," odpovídá zase Jarka. "Druzí to dělají taky tak. Ti šo-

fěři za to mají dobré peníze, a to jejich kapsám jistě nevadí."

"Kdy tady zase budou?" ptá se Marie.

"Čekám jednoho zítra a druhého příští týden," říká Jarka, "ale oběma dopis pro tatínka dávat nebudu. Jestli chcete taky psát domů, tak pište hned!"

"Co myslíš, Václave?"

"Ještě nevím, - zatím máme ještě čas, ale budu na to myslet."

+ na oko - for form's sake, seemingly

PŘEKLAD 56.
(Domácí cvičení)

1. We went in the direction of our barracks where the cars were waiting for us.
2. Some Communists don't believe their own comrades.
3. Airmen have to trust their machines and the engineers who make them.
4. I wrote my two uncles Wednesday and today I have their answers.
5. We give our students the books they need for their tasks.
6. The corridor opposite their rooms is cold and dark.
7. He bought both her little sons very nice gifts for their birthdays.
8. The firm pays their telephone operators very good wages.
9. Joe sent your parents a telegram and I wrote them a letter.
10. This time I won't tell his friends that I saw him here when they were waiting for him.
11. He doesn't understand their jokes.
12. Do you also need new tires for your cars?

LESSON NO. 57.
CVIČENÍ ČÍSLO 57.

Dialog to Lesson No. 57.
 Rozmluva ke cvičení č. 57.

paní - ně jaká paní
 p - průvodčí

Místo : Rychlík Praha-Čneb

Situace : Vlak se pomalu rozjíždí. Průvodčí zavírá okna, protože brzy bude tunel.

p.: Dovolte, prosím. Okna musí být zavřena, jinak tady budete mít kouř.	Allow me, please. The windows must be closed, otherwise there'll be smoke in here.
paní: Proč nemáme elektrickou lokomotivu jako jindy? Ta nekouří.	Why don't we have an electric locomotive as usual? It doesn't smoke.
p.: Nedostává se nám proudu. - Jízdenky, prosím.	We're having a shortage of (electrical) power. - Tickets, please.
paní: Tady je můj lístek. - Je tohle kupé pro kuřáky?	Here's my ticket. - Is this a compartment for smokers.
p.: Ano, ale vy budete muset dozadu, paní. Vozy na Písek jsou vzadu. Ale teď nepřesedejte. Klidně čekejte, až někde budem stát.	Yes, but you'll have to move to the rear, lady. Cars for Písek are in the rear. But don't change cars now. Just wait quietly until we stop somewhere.
paní: Pro pána krále, já budu hrozně nervózní.	Oh, Lord, I'll be terribly nervous.
Ten tunel se dnes zdá moc dlouhý.	The tunnel seems awfully long today.
(Průvodčí odchází.)	

paní: No, už jsme venku. Taky zrychlujem.

Well, we're already out. We're also speeding up.

p.: Ten rychlík je dnes dlouhý. Ke čtyřem vagónům na Plzeň a třem na Písek, ještě máme tři cisternové vagóny.

The express is long today. In addition to the four cars for Pilsen and the three for Písek we still have three tank cars.

paní: Dobře, že nemáme žádné velké stoupání.

It's good that we don't have any steep grades.

Kam vede tenhle železniční most?

Where does this railroad bridge lead to?

p.: Na Smíchov. Tam je viadukt a pak hned nádraží. Je to jen asi kilometr.

Smíchov. There is a viaduct there and right after that the station. It's only about one kilometer.

cestující, -, m. or f.	- passenger
spolucestující	- fellow passenger
cisternový vagón	- tank car, tanker
elektrický	- electric, electrical
hrozně	- terribly
jízdenka, -y, f.	- (train, bus) ticket
kilometr, -y, m.	- kilometer (0.62137 mile)
klidně	- quietly, unexcitedly, with no hurry
kouř, m.	- smoke
kupé, n. (indeclinable)	- section of a railroad car
kuřák, -ci, m.	- smoker
lokomotiva, -y, f.	- railroad engine
most, -y, m.	- bridge
nedostávat se	- to lack, be lacking
nervózní or nervosní /pron.: -vóz-/	- nervous
odcházet	- to be leaving (going away)
proud, -y, m.	- current
průvodčí, -, m.	- (train, streetcar) conductor
přesedat	- to change trains (or buses, street-cars)
rozjíždět se	- to pull out (train, car)
stoupání, -, n.	- upgrade
tunel, -y, m.	- tunnel
vagón, -y, m.	- (railroad) car
viadukt, -y, m.	- viaduct
zavírat	- to close, shut
zavřený	- closed
zrychlovat	- to be gaining speed, to speed up
železniční	- railroad (adj.)
železniční most	- railroad bridge

Phrases and Idioms

Dovolte, prosím.	- Allow me, please.
	Excuse me, please, (will you, may I)
Nedostává se mi peněz.	- I'm lacking money. I'm short of money.
Nedostává se nám proudu.	- There's a shortage of (electrical) power.

Review the dative plural, Lessons 54 and 56.

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
(ke cvičení č. 57)

B - Capt. Brown
P - Procházka

B.: Well, Mr. Procházka, as you know I've sent my report up, and now I have new orders for you. You'll be leaving in an hour.

P.: Kam mě posíláte ? Snad ne zpátky ?

B.: Don't be afraid, Mr. Procházka. In case you told us the truth, everything will be O.K.

P.: Moc lituju, že jsem nemluvil pravdu hned, ale to, co jsem vám říkal potom, je čistá pravda.

B.: I hope so ! I'm sending you to our military authorities in the South. They want to see and hear you. What they'll do then, I don't know.

P.: Děkuju vám, pane kapitáne - ale prosím vás, co dělají vaše úřady takovým lidem, jako jsem já ?

B.: We send spies to courts as they do anywhere else, but good people have an opportunity to live as we do.

P.: Znamená to, pane kapitáne, že mám naději na práci a snad i na emigraci na Západ ?

B.: Certainly. There's always a place for a man who's honest. You're young and if you really want to serve a good cause, nobody will be against you.

P.: Slyšel jsem, že tady je česká radiostanice a české noviny, kde pracují čeští redaktoři a jiní odborníci.

B.: That's right. Haven't you ever listened to their news ?

P.: Poslouchal jsem BBC a Francii. Naše stanice je tak moc nerušily.

B.: But you could listen ?

P.: Jistě. Ale nesměl to nikdo vědět. Doma poslouchá každý nějakou cizí stanici, ale nikomu to neříká.

B.: Why are people afraid to listen to what your government calls "Western propaganda" ?

P.: Protože režim takovým lidem nevěří a považuje je za politicky nespolehlivé. Takoví lidé pak mají těžký život.

B.: Do you think the Czechs believe our news ?

P.: Nemohu mluvit za jiné. Já jsem věřil a to je taky jeden důvod, proč jsem dnes tady.

B.: You'll be able to write to some of the Czech editors here, I'm sure. Maybe some (of them) know you ... In the meantime I wish you good luck.

good cause - dobrá věc

PŘEKLAD 57.
(Domácí cvičení)

1. The conductor told us that the windows must be closed because the train doesn't have an electric engine and the smoke bothers (=vadí + dat.) some passengers.
2. Some railroad cars are for nonsmokers only.
3. The train was gaining speed very slowly because there was a steep grade all the way (=až) to the tunnel.
4. Czechoslovak railroads lack coal and electric current.
5. Gentlemen, please, leave quietly ! You have time. The express for Prague isn't here yet.
6. I used to laugh at nervous people, but now I understand because I am nervous myself.
7. I was approaching our seats when the train started rolling, but my wife, who went to the ticket office, wasn't back yet.
8. Charles complained to our neighbors that their dog makes a terrible racket (noise) every night and that we can't sleep.

Dialog to Lesson No. 58
Rozmluva ke cvičení č. 58

B - Božena Nová
š - její šéf
r - revizor

Místo a situace: Rychlík Praha-Cheb se blíží k Rokycanům. Strojvůdce brzdí, vlak zpomaluje a zastavuje.

B.:	Proč stojíme, když ještě ani není vidět stanici?	Why're we stopping, when you still can't see the station?
š.:	Vidíte tamhleten semafor? Ukazuje "stůj". Trať asi není volná.	See that signal over there? It says "STOP". The track probably isn't clear.
B.:	Já myslela, že někdo zkouší záchrannou brzdu.	I thought somebody was trying out the emergency brake.
r.:	Revize, prosím. Mají zde všichni cestující platné jízdenky?	Ticket check, please. Do all passengers here have valid tickets?
B.:	Tady jsou naše. Ale prosím vás, nenechávejte dveře otevřené. Je tu hrozná zima.	Here are ours. But please don't leave the door open. It's terribly cold here.
r.:	Prosím, slečno. A tady pan nadporučík? Máte všechny dokumenty? Jízdenka, důstojnická legitimace a cestovní rozkaz. Děkuju.	Yes, ma'm. And now, Lieutenant, you have all your documents, don't you? Ticket, officer's ID card, and travel orders. Thank you.

(Revizor vrací nadporučíkovi jeho papíry a odchází)

B.:	Dávají dráhy slevu všem vojákům?	Does the railroad give a discount to all soldiers?

- š.: Důstojníkům ano. Ostatním jenom, když někam jedou služebně nebo na dovolenou. To all officers, yes. To the rest of them only when traveling on orders or on leave.
- B.: No, už zase jedem. Koleje asi jsou volné. Well, we're moving again. The tracks must be clear.

(Rychlík jede přes Rokycany. Všechny chodby už jsou plné - skoro všichni budou příští stanici vystupovat. Nadporučík zdraví, Božena mu přeje šťastnou cestu, vlak zastavuje, a Božena a její šéf jdou na chodbu. Vvstoupí a jdou do nádražní čekárny. Šéf bude muset jít k holiči. Jinak si lidi budou myslet, že si necháva růst vousy.)

blížit se (k ...)	- to approach, to be coming close to (a place or person)
brzda, -y, f.	- brake
brzdit	- to brake, to apply brakes
cesta, -y, f.	- road, way, trip, journey
cestovní	- traveling, touring (adj.)
cestovní pas, -y, m.	- passport
čekárna, -y, f.	- waiting room
dokument, -y, m.	- document
dráha, -y, f.	- track, railroad
kolej, -e, f.	- rut; rail
koleje	- rails, tracks
legitimace, -, f.	- (identity) card
nádražní	- railroad station (adj.)
nechávat	- to let, leave (behind), allow, not interfere
nechávat si něco	- to keep s.t. (for oneself)
ostatní, adj. pl.	- others, the rest of them
platný	- valid
revize or revise /pron.: -ze/, f.	- revision, control, check
revizor or revisor /pron.: -zor/, -ři, m.	- controller, inspector
semafor, -y, m.	- semaphore
sleva, -y, f.	- reduction, discount
služebně, adv.	- in the line of service, duty, officially, on orders
strojvůdce, -i, m.	- (railroad) engineer
trať, -ě or -i, f.	- track, tracks
vousy, m. pl. (coll.: fousy)	- beard, whiskers
všechen, -a, -o	- all; every
vystupovat	- to get off (a train, bus, plane, car)
záchranná brzda	- emergency brake
zastavovat se	- to stop
zastavovat někoho nebo něco	- to bring somebody or something to a stop
zpomalovat	- to slow down
dveře or dvěře, pl. f.	- door

Phrases and Idiom

Tu budovu odtud není vidět.	- That building can't be seen from here.
Není ho ani vidět ani slyšet.	- He can be neither seen nor heard.
cestovní rozkaz	- (travel) orders
Jedu tam služebně.	- I go (travel) there on orders.

To nestojí za ty peníze, (tu práci). - It's not worth the money (the effort).
 Šťastnou cestu ! - Have a nice trip ! Bon voyage !

GRAMMAR ANALYSIS 58.

VŠECHEN Všechn or všecek - all, every - has the same endings as ten, ta, to.

Sing.	m.	f.	n.
Nom.	všechn (or všecek)	všechna všecka	všechno všecko
Dat.	všem	vší	všem
Acc.	všechn (inan.) (or všecek)	všechnu všecku	všechno všecko

Plural	m.	f.	n.
Nom.	všichni (anim.) všechny (inan.) or všecky	všechny všecky	všechna všecka
Dat.	všem	všem	všem
Acc.	všechny všecky	všechny všecky	všechna všecka

The various forms of všechn and všecek are interchangeable except for the forms všici and všecek which are rare.

This pronoun is either used as an adjective, with the meaning of whole, all :

On je všechn rozčilený.	} He's all excited.
More often :	
On je celý rozčilený.	
On je všechn změněný.	
Ztratil všechn majetek.	He lost all his property.

or it is used as a pronoun with the meaning every, all :

Byli tam všichni.	They were all there.
To je všechno.	That's all.
Rozumím všemu.	I understand everything.
Divil se všemu.	He was wondering at everything.
	He was amazed at everything.

In the singular všechn (or všecek) is mostly used with collective nouns or with abstract nouns.

Všechn chleba je pryč.	All the bread is gone.
Všechna výstroj je moderní.	All the equipment is modern.
Všechna odvaha mu nic nepomáhala.	All his courage wasn't helping him any.

With other nouns denoting individual countable things každý is used in the singular.

Každý voják má pušku.	Every soldier has a rifle.
Každá puška má číslo.	Every rifle has a number.
Každé číslo je jiné.	Every number is different.

Každý is not used in the plural, except for some expressions, such as :

Mažu viz každé dva měsíce.	I lubricate my car every two months.
Každých 10 km.	Every ten kilometers.

In the plural všichni, všechny, všechna is used for all kinds of nouns :

Všichni vojáci, všechny kulomety, všechny pušky a všechna děla mají číslo.	All soldiers, all machine guns, all rifles and all cannons have a number.
Všechny chleby jsou stejné.	All loaves (of bread) are alike.
On rozumí všem zbraním.	He understands all weapons.
On rozumí každé zbraně.	He understands every weapon.
On nese všechny pistole.	He's bringing all the pistols.
On prohlíží každou pistoli.	He inspects every pistol.
On zná všechna letiště.	He knows all the airfields.
On zná každé letiště.	He knows every airfield.
Už je tady každý.	Everybody is here already.
Jsme tady všichni.	We're all here.
Všechno je tady.	Everything is here.
On se směje všemu.	He laughs at everything.
On se směje všem vtipům.	He laughs at all jokes.

DÁVAT SE
DÁVAT SI

Note the following usage of dávat se and dávat si :

dávat se holit	to get a shave (at a barber's)
dávat se stříhat	to get (to have) a haircut
dávat se fotografovat	to have one's picture taken
dávat si nosit zavazadla	to have one's bags carried
dávat si šít uniformu	to have a uniform made
dávat si spravovat boty	to have one's shoes repaired
dávat si oběd	to order dinner
dávat si mazat vůz	to have one's car lubricated

In an eating place, if you can choose from a variety of dishes or beverages :

dávat si kávu	to order coffee (to choose, order, and have it brought)
dávat si řízek	to order a veal cutlet

Nechávat - to let, (to allow) ; to leave (behind)

Nechával jsem vůz vždycky naproti svému úřadu.	I always left my car across the street from my office.
A vždycky ho nechávám otevřený.	And I always leave it open.
Nechávám si knihy tady.	I leave my books here.
Velitel ho často nechává jít večer ven.	The commander often lets him go out in the evening.

Václav Čížek píše svému bratrance Václavu Pražákovi :

Milý Vendo,

asi se divíš, kdo Ti píše. Jistě je pro Tebe překvapení, že jsem venku. Mána je tady taky, ale děti jsou ještě doma. Všichni na Tebe moc myslíme.

Doufali jsme, že budeš ještě tady, ale, bohužel, stalo se jinak. Kapitán Brown, který Tě dobře zná, mi dal Tvou americkou adresu.

Doma je pořád všechno stejné. Maminka a tatínek jsou zdraví - aspoň byli, když jsme odcházeli - dětem se daří dobře a Tvá rodina byla taky v pořádku.

Včera tu byl Tvůj bratr Jarka. Povídali jsme si skoro celou noc. Jarka vypadá moc dobře. Byla to radost, když jsme ho zase viděli ! Bohužel, musel dnes zase zpátky, protože měl volno jen jeden den.

Nám se tady moc líbí. Je to docela jiné než doma.

Jsme moc rádi, že jsme tady. Teď už rozumíme, proč československé úřady nenechávají otevřené hranice, a myslím, že to je jasné všem našim lidem doma, ale všichni nemají to štěstí jako my.

Utíkali jsme přes Cheb a přes Starý Kynšperk. Nikdo nás moc neprohlížel, protože jsem měl uniformu a vypadal jsem jako voják, který jede na hranice služebně. Neměl jsem žádný cestovní rozkaz a věděl jsem, že všechny dokumenty a legitimace stejně nejsou nic platné. Nikdo nebyl na štěstí zvědavý, kam opravdu jedeme.

Přes hranice jsme šli v noci pěšky. Počasí bylo špatné a cesta dlouhá,

ale to nám nevadilo. Naopak.

Potom už bylo všecko jen rutina, kterou jsi taky prodělával.

Je tu taky nadporučík Procházka (ten zpravodajec). Říkal Američanům, že je pilot, ale oni mu nevěřili. Teď ho posílá kapitán Brown někam jinam a všichni jsme zvědaví, jaký bude výsledek. Možná, že opravdu utíkal jen proto, že se bál, ale kdo mu má věřit ?

Až Ti budu psát příště, budeme snad vědět víc.

Zatím Ti všichni přejeme hodně štěstí. Piš, jak se Ti vede, co děláš, a vůbec, jaký tam je život.

Tvůj

Vašek.

jasný - clear
víc - more

PŘEKLAD 58.
(Domácí cvičení)

1. I'll write to all my friends that you'll soon be home.
2. Charles is going east on orders. It's a long journey and he'll have to go day after tomorrow.
3. This fellow here has no other documents, only some kind of identity card.
4. You can't see the church from here, but all these people are going there.
5. The train was approaching the station and was already slowing down, but Božena and her boss were still working.
6. Božena went toward the waiting room and her boss went to the barber because he didn't have time to shave in the morning.
7. When the signal says STOP, it usually means that the track isn't clear.
8. The train towards Pilsen leaves in one hour. All passengers have to board now.
9. I know 1st Lt. Procházka very well, but I don't know the rest of the students.
10. I understand the first question, but I don't understand the rest.

Dialog to Lesson No. 59.
Rozmluva ke cvičení číslo 59.

Osoby Božena a její šéf
Situace Božena a její šéf už jedou zpátky domů.
Jak to vypadá, rychlík bude mít alespoň dvě hodiny zpoždění. Teď už vlak zase stojí. Když přijížděli k Rokycanům, křižovali státní silnici. Právě tam najednou semafor ukazoval "stůj". Závory jsou dole, napravo i nalevo čekají auta, a nikdo nemůže dál.

šéf Chválila jste naše železnice, že dodržují jízdní řád. Co říkáte teď ?

Božena Říkám, že to je ostuda.

šéf Není to jen vaše mínění. Už to píšou i noviny. Podívejte se :

(Šéf Boženě dává časopis, který dosud četl.
Je to týdeník "Svět práce". Je tam krátký článek:)

Božena "Československé státní dráhy tvrdí, že nějaké to zpoždění - hodina nebo i víc - nic neznamena. Cestující však nesouhlasí. Osobní vlak často přijíždí na místo dříve než rychlík. Nikdo nic nenamítá proti několika minutám, ale jsou rychlíky, kterým minuty nestačí. Cestujícím se nelíbí špatné vagóny a taky nemají rádi pravidelné "zatmění". Železnice slibují, že každý rychlík brzy bude mít rádio, ale dříve potřebujeme spolehlivé osvětlení".

šéf Co tomu říkáte ?

Božena Nevěděla jsem, že naše železniční doprava je tak špatná.

šéf Všechna doprava je teď taková. Autobusová taky.

Božena A proč stojíme právě tady ? Je tu křižovatka a nic se nemůže hýbat.

šéf Vidíte tu vlečku k tamhletěm dvěma továrnám ? Rychlík nemůže dál, protože tam je nějaký nákladní vlak.

VOCABULARY 59.

časopis, -y, m.	- magazine, periodical
dál, or dále, adv.	- further
doprava, f.	- transportation, traffic
dosud, adv.	- up to this time
existovat	- to exist
hýbat se	- to move, to be in motion
chválit	- to praise
křižovat	- to cross
křižovatka, -y, f.	- crossroads, crossing
mínění, -, n.	- opinion
minuta, -y, f.	- minute
namítat	- to object
oficiální	- official (adj.)
ostuda, -y, f.	- shame, disgrace, scandal
osvětlení, n.	- lighting; illumination
právě, adv.	- just, exactly
přijíždět	- to be approaching, coming, arriving (by means of transportation)
státní	- state (adj.)
souhlasit	- to agree
silnice, -, f.	- highway
tvrdit	- to maintain
týdeník, -y, m.	- weekly (magazine)
víc, or více, adv.	- more
vlečka, -y, f.	- (railroad) siding, side track
však, conj.	- but
zatemnění, n.	- blackout
závora, -y, f.	- gate, barrier at a RR crossing
svět, m.	- world
Podívejte se!	- Look!
Svět práce	- The World of Labor
najednou	- all of a sudden

Review Grammar Analysis 58 and 54, 56.

ČTENÍ 59.

Dráhy a autobusové linky dělaly úřadům starosti.

Vlaky a autobusy nebyly v pořádku, tratě a silnice byly špatné a jízdni řády nebyly k ničemu. Lidé ovšem takovou dopravu moc nechválili a často proti ní psaly i noviny.

Cestující namítali, že osobní vlaky i rychlíky jezdí, jak chtějí, že pro ně dvě nebo tři hodiny zpoždění je docela malá věc, že osvětlení je pro ostudu, že vagóny, nádražní restaurace a čekárny jsou špinavé, a jiné a jiné věci, které nikoho netěšily.

Letecká doprava byla dřív spolehlivá. Civilní letadla a piloti měli dobré jméno. Státní aerolinie dopravovaly cestující i náklady přesně a rychle, a nebyly drahé. Země měla vlastní továrny na civilní i vojenská letadla a tyto továrny měly odborníky, kteří opravdu své práci rozuměli.

země, f. - country

PŘEKLAD 59.
(Domácí cvičení)

Last Sunday a friend of mine and I went for a long walk through the forest in the direction of Cheb. The trip lasted about 4 hours. I wanted to go farther, but my friend was so tired, that we had to go back to the main highway where we waited for a bus.

Unfortunately, the bus was crowded and the conductor insisted, that there was room for only one more. Since nobody was getting out and my friend really couldn't walk any farther, I had to walk home alone.

After I'd walked about two hours, I approached a railroad crossing. The gates across the highway were down. A long freight train was standing there and nobody could (get) across the tracks.

On the left and right there were cars and busses waiting until the tracks were clear again and, of course, my bus was there, too, with my friend.

That train must have been there over two hours. The engine had some mechanical trouble and they were waiting for a new one.

Since I know railroad transportation, I was sure they'd have to wait at least another hour or two.

I therefore went across the field to the other side and continued⁺ home on foot.

I was home for supper. Now it's morning, but my friend isn't back yet.

⁺ pokračovat - to continue

Dialog to Lesson No. 60.
Rozmluva ke cvičení číslo 60.

Osoby Božena Nová a pan Nový, její otec.
Místo a
situace Jídelna. Je pátek ráno. Božena nese rodičům snídani.

Božena Nerušila jsem vás včera večer ?
p. Nový Vůbec ne. Ani jsem tě neslyšel. Jakou jste měli cestu ?

Božena Měli jsme být doma o moc dřív, ale vlak měl přes dvě hodiny
zpoždění.
p. Nový A jak se to cestujícím líbilo? To jim přece nemohlo
být jedno.

Božena Skoro všichni říkali průvodčím různé nepěkné věci.
p. Nový Průvodčí za to nemůžou. Když vláda drahám nedává dobré uhlí, ani
nové lokomotivy a vagóny, nemůžou vlaky jezdit jako dřív.

(bere si kávu a chléb, na který si dává máslo, a pokračuje:)

Ale vypravuj nám, jak se ti líbila Plzeň.

Božena Moc ne. Lidem se tam příliš dobře nedaří.
p. Nový Udělali jste všechnu práci, co jste chtěli ?

Božena Taky ne. Šéf tam musí ještě jednou příští týden. A co bylo tady ?

p. Nový Dělníci především dělali demonstrace proti všem těm národním
směnám, na které musí chodit.

Božena A jaký je výsledek ? Žádný, co ?
p. Nový Žádný příznivý, to víš.

nepěkný

- not quite so nice

Já to tak nemyslím.

- I don't mean it that way.
I don't mean it literally.

Udělal jsem všechno, co jsem chtěl.

- I did, have done, have accomplished
everything I wanted to.

Udělal jste to ?

- Did you do it ? Have you done it ?

Co udělala ? (as distinguished
from : Co dělala ?)

- What did she do ? What has she done ?
(as distinguished from : What was
she doing ?)

Já za to nemůžu.

- It's not my fault, responsibility.

Cos (= co jsi) říkala ?

- What did you say ?

předevčirem or předvčirem

- day before yesterday

To jim přece nemohlo být jedno

- That couldn't be all the same
to them, could it?

Božena Nová a její šéf měli nějakou důležitou práci v Plzni[†]. Jeli tam spolu minulý týden, byli tam dva nebo tři dny, ale neudělali všechno, co chtěli. Šéf tam bude muset jet příští týden ještě jednou.

Cesta byla dlouhá a oba jsou unavení.

Božena má volno a je doma. Říká rodičům, že je ráda, že je zase zpátky, protože cestovat není žádná radost.

Pan Nový znal Plzeň, jako město, kde život byl opravdu pěkný. Vařili tam dobré pivo a lidé měli peníze, protože Škodovka a jiné továrny dobře platily.

Byla tam taky vždycky silná vojenská posádka. Měli tam pěší pluk, dělostřelce, a taky nějaký letecký útvar. A kde byli vojáci, tam nebyla nikdy nouze o zábavu⁺⁺ a vtip.

Zatímco Božena byla pryč, byly v Praze demonstrace proti národním směnám. Nikdo se nemůže dělníkům divit. Mají pracovat i v neděli a zadarmo, protože za národní směny není plat.

Demonstrace neměly výsledek, jaký si dělníci přáli. Úřady se dovedou starat o pořádek a klid.

zatímco or zatím co	- while
+ v Plzni, v Praze	- in Pilsen, in Prague
++ zábava	- entertainment, good time

PŘEKLAD 60.
(Domácí cvičení)

Tony was announcing to all his friends and acquaintances that next Sunday he was going to marry Vlasta Novák.

They had a nice apartment just across from the municipal park and Tony was showing me yesterday the furniture they were going to buy.

They wrote an application to the Local National Committee.

This morning they had the answer. They aren't giving Tony the permit because the factories aren't going to make any more furniture this year. They'll have to wait and apply again.

In the meantime Tony and Vlasta have finished all preparations and don't know what to do. Complaints don't help.

There's still another problem. If they aren't going to live together, and if the apartment is going to be empty, the authorities are surely going to object that Vlasta and Tony don't need it. Good advice is difficult.

If you have some old furniture that you don't need [- beds, tables, chairs, shelves, phone Tony or Vlasta.

You have an opportunity to help two fine young people.

LESSON NO. 61.
CVIČENÍ ČÍSLO 61.

Dialog to Lesson No. 61.
 Rozmluva ke cvičení číslo 61.

B - Božena Nová

š - její šéf

Místo : Firma, kde pracuje Božena Nová.

- š.: Tak se mi zdá, že brzo budem vyrábět jenom pro armádu.
 B.: Máme nějaké nové objednávky ?
- š.: Ano. Máme dělat antény pro celou obrněnou divizi.
 B.: Antény jsme jim prodávali vždycky.
- š.: Ale ještě nikdy jsme armádě neprodali najednou tolik, kolik chtějí teď.
 B.: Vojenská správa taky ještě nikdy tolik nekupovala jako teď.
- š.: Mobilizační sklady musí být plné. Jen minulý měsíc tady armáda koupila zboží za tři milióny.
 B.: Nevypadá to ani jako mír. To je ta studená válka.
- š.: Muniční skladiště taky nejsou prázdná. Některé továrny na střelivo a výbušniny stále pracují na tři směny.
 B.: Muniční továrny teď dělají obrovské obchody.
- It seems to me that soon we'll be working only for the army.
 Did we get some new orders ?
- Yes. We're supposed to make antennas for a whole armored division.
 We've always sold them antennas.
- But we've never yet sold to the Army so many at one time as they want now.
 But the army has never bought as much as now.
- The mobilization depots must be full. Only last month the army bought merchandise here for 3 million.
 It doesn't even look like peace. That's the cold war for you.
- The ammunition depots aren't empty either. Some ammunition and explosives factories work all three shifts continually.
 Ammunition factories are doing a whale of a business.

Reading Exercise

(Aspects contrasted)

- š.: Jo, prosím vás, ukázala jste slečně Stříbrné, jak má dělat účty pro armádu?
 B.: Ukazovala jsem jí ten nový postup čtyři hodiny.
- š.: Tady mám dva účty. Víte, jak dlouho je dělala? Tři hodiny.
 B.: Za tři hodiny udělala jenom dva účty?
- š.: Ano, a ani jeden neudělala správně. Asi je nedělá tak, jak jste jí řekla.
 B.: Tomu se divím. No, já jí to řeknu všechno ještě jednou.
- š.: Řekněte jí to hned teď. Snad bude ty účty potom dělat dobře.
 B.: Pane šéf, prosím vás, kam jste dal moje pravítko?
- š.: Dávám ho vždycky na váš stůl. Není tam?
 B.: Není. A kam jste poslal pana Hrdinu, že ho tu nevidím?
- š.: Poslal jsem ho pro nové časopisy. Posílám ho pro ně každý pátek.
- By the way, did you show Miss Stříbrný how to make bills for the army?
 I spent four hours showing her the new procedure.
- I have two bills here. Do you know how long it took her to do them? Three hours.
 In three hours she only finished two bills?
- Yes, and she didn't do even one correctly. She probably isn't doing them the way you told her.
 I wonder why? Well, I'll tell her everything once more.
- Tell her right away. Maybe then she'll do the bills properly.
 Please, boss, where did you put my ruler?
- I always put it on your desk. Isn't it here?
 It isn't. And where did you send Mr. Hrdina? I don't see him around.
- I sent him for some new magazines. I send him to fetch them every Friday.

(Někdo volá šéfa k telefonu. Odchází a ani nemá čas dát sbohem).

anténa, f.	- antenna, aerial
divize or divise /-ze/, f.	- division
mír, m.	- peace
muniční	- ammunition (adj.)
mobilizační or mobilisační/pron.: -za-	- mobilization (adj.)
najednou, adv.	- at once, suddenly, in one package
objednávka, f.	- order (of merchandise)
obrněný	- armored
obrovský	- immense, colossal
postup, m.	- way of handling a problem, procedure, process, method, advance, advancement
pravítko, n.	- ruler
prázdný	- empty
sklad, m.	- stock, magazine, depot, storeroom, warehouse
správa, f.	- administration, management
střelivo, n.	- ammunition
válka, f.	- war
výbušnina, f. (old term: výbušina)	- explosive
vyrábět,	- to manufacture, to produce
zboží, n.	- ware, merchandise, goods

Phrases and Idioms

vojenská správa	- military administration
mobilizační sklad	- mobilization depot, warehouse
ve Vlašimi	- in Vlašim (Vlašim is a small Czech city ESE from Prague)
Jak dlouho to dělal ?	- How long did he do it ? How long was he working on it ? How long did it keep him busy ?
Za jak dlouho to udělal ?	- How long did it take him to make it ?
Tomu se divím.	- I'm surprised to hear (see, etc.) it.
Dám mu sbohem.	- I'll say good-bye to him.

Punctual aspect of verbs that already occurred in previous lessons in their durative aspect :

<u>Durative</u> :	<u>Punctual</u> :	
dávat	dát	to give
dělat	udělat	to make
kupovat	koupit	to buy
posílat	poslat	to send
prodávat	prodat	to sell
říkat	říci	to say
ukazovat	ukázat	to show

ASPECT OF VERBS
(Slovesný vid)

The term aspect applied to Czech verbs refers to the status of a happening

- as 1. either a. completed
or b. non-completed (in process of taking place)
or as 2. occurring a. once
or b. several times, and the like

Almost all Czech verbs exist in at least two forms (aspects) :

the durative aspect and
the punctual aspect

Where English has one verb with many tenses, Czech has a pair of verbs with fewer tenses.

The DURATIVE aspect (all verbs in Lessons 1 - 59 are in their durative aspect) emphasizes the process of the action itself. It expresses the duration or continuity of the action or the habitualness or repetition of the action without referring to any specific act.

The PUNCTUAL aspect emphasizes the result, achievement, or completion of an action.

Punctual verbs have no present tense. They refer to an action only from the point of view of its result or completion. And an action cannot be viewed both as going on and at the same time as already completed.

Punctual verbs do have forms that have identical with those of the present tense of durative verbs. But these forms denote an action from the point of view of definite completion in the future.

Inf.	Past Tense	Present Tense	Future Tense
Dělat udělat	dělal jsem udělal jsem	dělám	budu dělat udělám

The past tense of punctual verbs is formed in the same way as the past tense of durative verbs :

Durative :

dělal jsem - I made, I was making

Punctual :

udělal jsem - I made

Here are the punctual forms of some verbs you already know in their durative aspect :

Durative :

dělat - to make, to be making
dávat - to give, to be giving
říkat - to say, to be saying
ukazovat - to show, to be showing
kupovat - to buy, to be buying
prodávat - to sell, to be selling
posílat - to send, to be sending

Punctual :

udělat - to make
dát - to give
říci - to say
(or coll.: říct)
ukázat - to show
koupit - to buy
prodat - to sell
poslat - to send

The future tense of punctual verbs :

udělám - I'll make
dám - I'll give
řeknu - I'll say
ukážu - I'll show
koupím - I'll buy
prodám - I'll sell
pošlu - I'll send

The imperative of punctual verbs :

udělej	udělejme	udělejte
dej	dejme	dejte
řekni	řekněme	řekněte
ukaž	ukažme	ukážete
kup	kupme	kupte
prodej	prodejme	prodejte
pošli	pošleme	pošlete

The past tense of punctual verbs :

udělal jsem	koupil jsem
dal jsem	prodal jsem
řekl jsem	poslal jsem
ukázal jsem	

USAGE OF ASPECTS

The durative aspect has to be used if expressions denoting duration occur in the sentence, such as : all day, one hour, etc.

Celý večer jsem dělal pořádek.	I was tidying up all evening.
--------------------------------	-------------------------------

The durative aspect has to be used to denote an action during the course of which something else happened or was happening.

Když jsem dělal pořádek, on mi pomáhal.	While I was tidying up, he was helping me.
---	--

If an infinitive is used with the verb začínat, that infinitive is always in its durative form :

Začíná dělat pořádek.	He starts tidying up.
Začínal mi ukazovat fotografie.	He started showing me the photographs.

The punctual aspect has to be used to describe a finished, completed action.

Udělal jsem tam pořádek za hodinu.	I tidied the place up in an hour.
Když jsem udělal pořádek, šel jsem domů.	When I tidied up (After I'd tidied up), I went home.

There are other situations where only one of the aspects can be used; but there are situations, too, where either aspect may be used, depending on what is in the speaker's mind at that particular moment, whether it is the idea of the duration of the action or the idea of its completion.

Imperative :

Dej mi cigaretu.	Give me a cigarette.
Prodejte mi to radio.	Sell me that radio.
Udělejte to brzo.	Do it (finish doing it) soon.
Kupte si auto.	Buy yourself a car.
Pošlete mi to hned.	Send it to me right away.
Ukažte mi cestu na letiště.	Show me the way to the airport.

The durative aspect is generally used for the negative imperative.

Nedělej to	Don't do it.
Nekupuj to.	Don't buy it.
Neukazujte jim to.	Don't show it to them.

1. An order expressed by a punctual (or actual durative) verb

Jděte tam, kupte to a pošlete mu to.

2. changes to a prohibition expressed by a durative (or iterative durative) verb

Nechoďte tam, nekupujte to a nepošlejte to.

3. If the imperative expresses not a prohibition but only a reminder, the aspect does not change

1. order	Pošlete mu to.	Jdi tam.
2. prohibition	Nepošlejte mu to.	Nechoď tam.
3. reminder	Nepošlete to moc pozdě.	Nejdi tak rychle.

NOTE:

Most verbs have one durative form to express the actual durative as well as the iterative durative aspect.

A few verbs, however - mostly verbs of motion have two durative forms; one to express the actual durative aspect and another to express the iterative durative aspect .

So far we had two such verbs:

Actual durative	Iterative durative
jít nést (now, one time)	chodit nosit (several times, repeatedly, habitually)

(To be dealt with in more detail in Lesson 96)

EXERCISE
to Lesson No. 61.

Use the proper aspect and tense of verbs given in the infinitive .

V - Vašek

K - Karel

V.: Nazdar, Karle.

K.: Nazdar, Vašku.

V.: Kde jsi byl včera večer ?

K.: Nikde; byl jsem doma a celý večer jsem (dělat - udělat) ženě stůl.

V.: Kam jsi šel, když jsi ho (dělat - udělat) ?

K.: Nikam; byl jsem unavený, tak jsem šel spát.

V.: To jsi ten stůl (dělat - udělat) tak dlouho ?

K.: Ne, (dělat - udělat) jsem ho asi za tři hodiny, ale nebylo mi včera nějak dobře, už když jsem ho začínal (dělat - udělat).

V.: Kde je ? (Ukazovat - Ukázat) mi, jak vypadá.

K.: Tamhle je.

V.: Ten je hezký; (dělat - udělat) jsi ho moc pěkně. Ale (neukazovat - neukázat) ho mé ženě !

K.: Proč ?

V.: Už dlouho chce takový stůl. Pořád mi to (říct - říkat).

K.: Tak jí ho (dělat - udělat) !

V.: Já to nedovedu. Já jsem na to nešikovný.

K.: Já ti něco (říct - říkat), kup materiál a já jí ho (dělat - udělat).

V.: Mám (koupit - kupovat) taky barvu ?

K.: Ne, (nekoupit - nekupovat) ! Já tu nějakou mám.

V.: Já už ale musím jít na poštu.

K.: Co tam jdeš (dělat - udělat) ?

V.: Žena mi (dát - dávat) nějaký dopis a když mi ho (dát - dávat), slíbil jsem jí, že ho hned (poslat - posílat). Jdu pěšky, a proto už musím jít, nebo ten dopis dnes už (neposlat - neposílat).

K.: Pěšky ? Ty jsi už (prodat - prodávat) vůz ?

V.: Jo, (prodat - prodávat) jsem ho přes měsíc , než jsem ho konečně (prodat - prodávat). Nikdo ho nechtěl (koupit - kupovat).

K.: Jsem rád, že jsi ho (prodat - prodávat). (Koupit - Kupovat) si teď nový ?

V.: Hi, Charlie.

K.: Hi, Vašek.

V.: Where were you last night?

K.: Nowhere; I was at home. I was making a table for my wife.

V.: Where did you go when you finished it ?

K.: Nowhere; I was tired, so I went to bed.

V.: Did it take you that long to make that table ?

K.: No, I finished it in about three hours, but I didn't feel too good yesterday when I started working on it.

V.: Where is it ? Show me what it looks like

K.: It's over there.

V.: It's a beauty. You sure did a good job, but don't show it to my wife.

K.: Why ?

V.: She's been wanting a table like that for a long time. She keeps telling me that all the time.

K.: Well, make one for her !

V.: I don't know how. I'm too clumsy to do it.

K.: I'll tell you, you buy the material and I'll make it for her.

V.: Should I buy paint, too ?

K.: No, don't buy any ! I've got some here.

V.: But I have to go to the Post Office now.

K.: What're you going to do there ?

V.: My wife gave me a letter and while she was giving it to me, I promised her that I'd mail it at once. I'm walking so I have to go, otherwise the letter won't get mailed today.

K.: Walking ? Have you sold your car ?

V.: Yeah, I had it for sale for over a month before I sold it. Nobody wanted to buy it.

K.: I'm glad you sold it. Are you going to buy a new one ?

V.: To budu muset asi (dělat - udělat), protože nechci chodit pěšky. Tak mám ti ten materiál (poslat - posílat), Karle ?

K.: Ne, (neposlat - neposílat) ho! Já pro něj (poslat - posílat) Tondu.

V.: To bude mít žena radost, až jí (řict - říkat), že bude mít takový stůl, jaký chce.

K.: Až jí to budeš (řict - říkat), (neřict - neříkat), že jsemudu (dělat - udělat) já. (Řict - Říkat), že ti budu jenom pomáhat.

V.: No tak dobře, já jí to tak (řict - říkat).

K.: Ale teď už jdi, jinak ten dopis dnes (neposlat - neposílat).

V.: That's what I'll probably have to do because I don't want to walk.
Well, you want me to send you the material, Charles ?

K.: No, don't send it ! I'll send Tony to get it.

V.: My wife certainly will be pleased when I tell her she's going to have
a table like she wanted.

K.: When you tell her about it, don't tell her that I'm going to make it.
Just tell her that I'm going to help you.

V.: O.K. then, that's what I'm going to tell her.

K.: You better get going now, otherwise you won't mail that letter today.

ČTENÍ 61.

Firma, kde Božena pracuje, si nemůže stěžovat, že nemá práci. Mají pořád nové objednávky, hlavně pro vojenské potřeby. Právě dnes jim zase dali novou objednávku. Armáda potřebuje antény pro jednu celou obrněnou divizi. Dodávali armádě antény vždycky, ale nikdy ne tolik najednou.

Vojenská správa teď kupuje víc než dřív, a mobilizační sklady jsou skoro plné.

Šéf právě řekl Boženě, že jen minulý měsíc prodali armádě materiál za tři milióny.

Zdá se, že továrny, které vyrábějí zbraně, střelivo, výbušiny, vojenskou výstroj a jiné potřeby pro armádu, dělají dobré obchody. Skoro všechny pracují na tři směny, a jejich dělníci mají vysoké platy.

To, čemu říkáme mír, je vlastně studená válka, pro kterou stát udržuje velkou armádu.

Ale Božena nemá čas myslet na tyto problémy. Šéf jí dal k ruce nějakou novou slečnu, které Božena musí ukázat, jak má dělat účty pro armádu. Přesto, že jí Božena ukazovala nový postup už čtyři hodiny, udělala slečna Stříbrná ještě ani jeden účet správně. Slečna Stříbrná asi ještě nikdy pro velkou firmu nepracovala, a tak bude trvat dost dlouho, než bude své práci dobře rozumět.

Šéf ovšem myslí, že stačí, když jí to Božena řekne ještě jednou.

PŘEKLAD 61.
(Domácí cvičení)

Č - p. Černý
N - p. Novák

Č.: I'm glad to see you, Mr. Novák. How are you ?
N.: Thank you, fine.

Č.: I hear you're selling your house. I sent a buyer to you.
N.: I'm not selling it anymore. I sold it yesterday. Did you have someone who wanted to buy it ?

Č.: Yes. Mr. Pavlík wanted to know where you live and I showed him your house.
N.: That was last week, wasn't it ? I wasn't home. My wife told me Pavlík phoned just when she was showing the house to someone else.

Č.: Did you sell the house to Mr. Pavlík ?
N.: No, when my wife told him the price, he thought it was too high. Someone else bought it the next evening.

Č.: Were you home last night ?
N.: Yes, I studied all night, but I didn't finish (doing) everything I was supposed to. I'll work again tonight and I think I'll finish (doing) everything I have to do.

Č.: When are you leaving ?
N.: Probably next week. Are you going on leave ?

Č.: Yes, but I have to wait for my pay ! They used to give us checks⁺ every second Friday, but last week they gave it to us on Thursday and they won't give us next pay till Saturday morning.
N.: Well, they did the same to us and didn't give us (tell us) any reason.

Č.: Well it doesn't really matter ...
N.: I hope you'll have nice weather.

⁺ šek, -y, m.

LESSON NO. 62.
CVIČENÍ ČÍSLO 62.

Dialog to Lesson No. 62.
 Rozmluva ke cvičení č. 62.

D - pan Dvořák, domovník

N - paní Marie Nová

Situace : Sirény oznámily poplach. Úřady taková cvičení tu a tam nařizují.
 Chtějí vědět, jak pracuje Civilní obrana (CO).

Místo : Sklep. Jsou tu všichni nájemníci a taky domovník, který ví, že on jako domovní hlídka je dnes moc důležitý.

- D.: Slyšíte ? To jsou bombardovací le- Do you hear ? Those are bombers.
 touny.
- N.: Hlavní věc, že neshazují bomby. The main thing is that they aren't
 dropping any bombs.
- D.: Protiletadlové baterie taky dělají The antiaircraft batteries are
 pěkný rámus. making quite a noise.
- N.: Já jsem strašně nervózní. I'm terribly nervous.
- D.: Máte všichni plynové masky ? Does everyone have a gas mask ?
- N.: Já jsem svou nechala nahore. I left mine upstairs.
- D: Já asi na vás budu muset I'll probably have to report
 udělat hlášení. Já jsem you. I'm responsible for
 za všechno odpovědný. Já everything here. I have great
 mám velkou odpovědnost. responsibilities.
- N.: Ale já se musím vrátit domů, I have to go home. I put
 já jsem dala na kamna polívku the soup on the stove and by now
 a teď se tam vaří. it's boiling.
- D.: To je nápad ! A vůbec, řekl jsem What an idea ! And anyway, I told
 vám všem jasně, že každý musí all of you clearly that everyone
 zavřít plyn, jak sly- must shut off the gas
 ší sirény. Proč jste ten plyn ne- immediately, as soon as you hear
 zavřela ? the sirens. Why didn't you shut off
 the gas ?

Kryt je malý a je tam špatný vzduch. Paní Nová se ptá, jestli smí otevřít okna. Domovník říká: "Nechoďte k tomu oknu. Nevíte, že kdo otevře okno, bude platit pokutu?"

Sirény teď dávají znamení, že "nepřátelská" letadla už jsou pryč. Nájemníci spěchají domů.

VOCABULARY 62.

baterie, -, f.	- battery
bomba, -y, f. (mil.: puma, -y, f.)	- bomb
bombardovací letoun, m.	- bomber
domovní	- house, adj.
hlídka, -y, f.	- watch, guard, sentinel, sentry, patrol
kamna, n. pl.	- stove, range
kryt, -y, m.	- (air raid) shelter
maska, -y, f.	- mask
nájemník, -ci, m.	- tenant
nařizovat	- to order, command
obrana, -y, f.	- defense
plyn, -y, m.	- gas
plynový	- gas, adj.
puma, -y, f.	- bomb
protiletadlový	- anti-aircraft
přátelský	- friendly
nepřátelský	- inimical, enemy
pokuta, -y, f.	- fine
poplach, -y, m.	- alarm
shazovat	- to drop, throw down
siréna, -y, f.	- siren
sklep, -y, m.	- cellar, basement
odpovědnost, f.	- responsibility
odpovědný, adj.	- responsible

jasný, adj.	- clear
nálet, m. (gen.: -u)	- air raid
strašný, adj.	- terrible, horrible, awful

Phrases and Idioms

jak or jakmile	- as soon as
Civilní obrana	- Civilian Defense
Civilní protiletadlová obrana (CPO)	- Civilian Air Defense (CAD)
plynová maska or protiplynová maska	- gas mask
pro jednou	- for once
Já nešťastný !	- Unlucky me ! Oh me !
PVOS (Protivzdušná obrana státu)	- Anti-air Defense of the State

Durative :

nechávat
otevírat
oznamovat
vracet
vracet se
zavírat

Punctual :

nechat
otevřít, otevřel
oznámít
vrátit
vrátit se
zavřít, zavřel

to let, leave (behind)
to open
to announce
to return something
to return (come back)
to close, shut

GRAMMAR ANALYSIS 62.MEMORIZE :Durative aspect :

nechávat - to let, to leave
(behind), to be letting,
leaving

otvírat - to open, to be opening

oznamovat - to announce,
to be announcing

vracet - to return
to be returning

zavírat - to shut, close
to be shutting, closing

Punctual aspect :

nechat - to let, leave
nechám I'll let
nechal

otevřít - to open
otevřu I'll open
otevřel

oznámit - to announce
oznámím I'll announce
oznámil

vrátit - to return
vrátím I'll return
vrátil

zavřít - to shut, close
zavřu I'll close
zavřel

The IMPERATIVE of nechat is :

either regular :

nechej !

Nechejte rádio hrát !
Nechejte dveře otevřené !

Let the radio play !
Leave the door open !

or, interchangeably it is :

nech !

Nech klíč tady !
Nechte si to !
Nechte si to pro sebe !

Leave the key here !
Keep it !
Keep it for yourself !

EXERCISE
to Lesson No. 62.

Use the proper aspect and tense of verbs given in the infinitive :

Č - četař

N - nadporučík

-
1. Č.: Soudruhu nadporučíku, četař Široký hlásí příchod. Celá hlídka se (vracet - vrátit) v pořádku.
 2. N.: Dobře. (Oznamovat - oznámit) výkonnému, že jste se (vracet - vrátit). Kuchaři vám udělají teplou večeři. Pak se sem (vracet - vrátit).
 3. Č.: Soudruhu nadporučíku, hlásím, že kuchyně je zavřená. (Zavírat - Zavřít) jí právě, když jsme se (vracet - vrátit).
 4. N.: Když jí (zavírat - zavřít), tak jí zase (otevírat - otevřít). Vaše mužstvo musí jíst. Já jsem nikdy (nenechávat - nenechat) vojáky trpět hlad, tak je (nenechávat - nenechat) trpět hlad ani dnes.
 5. Č.: Oznámím výkonnému, že jsme se už (vracet - vrátit) a že kuchaři mají udělat teplou večeři. Pak se (vracet - vrátit).
 6. Č.: Soudruhu nadporučíku, hlásím, že kuchyně je otevřená a mužstvo už jí. Když jí kuchař (otevírat - otevřít), stěžoval si, že ráno musí brzo vstávat. Poslal jsem ho spát a (nechávat - nechat) jsem tam desátníka Vrbu. Ten jí (zavírat - zavřít).
 7. N.: Jaká je situace vpředu ? Co vaše hlídka viděla ?
 8. Č.: Cestou, směrem k řece, jsme viděli, že nepřítel (nechávat - nechat) těžké zbraně tam, kde byly, když začínal ústup. Jsou tam dva střední tanky, čtyři protitanková děla, tři těžké kulomety a nějaké nákladní vozy. Ty tanky a vozy potřebují jenom pohonné hmoty. (Nechávat - Nechat) jsem tam jedno družstvo a poslal jsem spojku k první četě.
 9. N.: Kam až jste šli ?
 10. Č.: Až k řece. To byl náš úkol. Když jsme se (vracet - vrátit), viděli jsme naše lehké bombardovací letouny a hned potom jsme slyšeli nepřátelské sirény (oznámit - oznamovat) poplach. Každou chvíli jsme viděli kouř a slyšeli pumy.
 11. N.: Můžete jít, četaři.
 12. Č.: Mám (zavírat - zavřít) dveře, soudruhu nadporučíku ?
 13. N.: Ne, (nezavírat - nezavřít) je ! Já je nikdy (nezavírat - nezavřít) , protože je tady teplo.

nepřítel, m. - enemy

EXERCISE

1. Č.: Comrade Lieutenant, Sgt. Široký reporting, sir. The whole patrol has returned O.K.
2. N.: All right. Tell the first sergeant that you've returned. The cooks will prepare a warm supper for you. Then come back here !
3. Č.: I report, sir, that the kitchen is closed. They were just closing it as we were returning.
4. N.: If they've closed it, they'll open it again. Your men have to eat, I never have let the soldiers go hungry, I'm not going to let them hunger today either.
5. Č.: I'm going to tell the first sergeant, that we've returned and that the cooks should make a warm meal. Then I'll return.
6. Č.: Comrade Lieutenant, the kitchen is open and the men are eating. When the cook was opening it, he complained that he has to get up early in the morning. I sent him to bed and left Cpl. Vrba there. He'll close up.
- 7.: N.: What's the situation up front ? What did your patrol see ?
8. Č.: On the way to the river, we saw that the enemy left their heavy weapons where they were when the retreat started. There're two medium tanks, four anti-tank guns, three heavy machine guns, and some trucks. The tanks and trucks need only fuel. I left one squad there and sent a messenger to the first platoon.
9. N.: How far did you go ?
10. Č.: As far as the river. That was our mission. When we were returning, we saw our light bombers and immediately afterwards we heard the enemy sirens sounding the alarm. Every once in a while we saw smoke and heard bombs.
11. N.: Fine. You may go, Sergeant.
12. Č.: Should I close the door, sir ?
13. N.: No, don't close it. I never close it, because it's warm here.

V Praze měla Civilní protiletectká obrana velké cvičení. Všichni občané museli ukázat, že vědí, co mají dělat, když sirény oznámí letecký poplach.

Kryty byly plné a ulice prázdné. Dům, kde bydlí pan Nový a jeho rodina, vlastní protiletectký kryt. Je to sklep.

Sedí tam všichni nájemníci a ovšem taky domovník, pan Dvořák, který je domovní hlídka, a je proto moc důležitý.

Pan Dvořák už ukázal všem, kde mají sedět, a taky jim řekl, co mají dělat. Úřady mají na všechno přesné instrukce[†].

Pan Nový je první, kdo slyší "nepřátelské" bombardovací letouny a protiletadlové baterie, které na ně střílejí. Nikomu to nevádí, jen paní Nová je strašně nervózní a chce se vrátit nahoru. Nebojí se o život, ale o polévku, kterou dala na kamna, a která se tam teď vaří.

Nervózní je taky pan Nový, který zase nechal nahoře svou plynovou masku.

Říkají to domovníkovi Dvořákovi, který je za všechno odpovědný. Dvořák se zlobí a říká, že bude na ně muset udělat hlášení.

Instrukce říkají jasně, že každý musí mít plynovou masku a že každý musí zavřít plyn a vodu hned, jak slyší sirény.

Ale Dvořák jako domovní hlídka má ještě jiné starosti. Sklep je malý a má jen jedno okno, které nikdo nesmí otevřít, když je poplach. Proto je tam už za chvíli špatný vzduch.

Nájemníci si stěžují, ale bojí se proti tomu něco dělat, protože úřady dávají hned za všechno vysoké pokuty.

[†] instrukce, f. - instructions

PŘEKLAD 62.
(Domácí cvičení)

1. I bought a new car, but I left it at home because I won't need it while I'm here. When I return home I'll buy an old one and the new one I'll give to my wife.
2. "Do you usually leave your books here or do you take them home, Mr. Čermák?"
"I'm taking them home tonight because somebody closed the classroom and I don't have the key."
3. "Are you looking for Mr. Novák? He isn't here now, but he left his car here when he went away and said that he'd come back (return) soon."
4. Last night, when we were returning home, we drove through town and Václav showed me the place where he bought his new car. We left the car opposite the bank and went across the street for a cup of coffee. Later we had to call a taxi because Václav had closed the windows and doors and left the key inside.

Dialog to Lesson No. 63
Rozmluva ke cvičení č. 63

N - Karel Nový
V - četař Vávra

Místo a situace :

Vojenská nemocnice, pokoj, kde leží čtyři vojáci. Jednoho známe; je to Karel Nový. Vojenský lékař, major Řehák, a jeho asistent už prohlédli pacienty. Teď jdou z pokoje pryč. Prohlídka nebyla dlouhá. Četaře Vávru už zítra nebo pozítří propustí. Propouštějí tady pacienty dost brzy, protože potřebují lůžka. Leží tady taky jeden svobodník, nějaký Ferda Hudec. Ten měl operaci žaludku a je moc hubený. Teď už má normální teplotu a je mimo nebezpečí. Četaře Vávru ještě bolí každý pohyb. Letoun, kde byl jako pozorovatel, začal hořet. Posádka použila padáků. On taky skočil, padák se otevřel, a jemu se nic nestalo. Je tu jenom na pozorování. Karel má zlomenou pravou nohu. Má ji obvázanou.

Place and situation :

Room in a military hospital where there are four soldiers. We know one of them, Karel Nový. The military doctor, Maj. Řehák, and his assistant have already completed their visit (have inspected the patients). Now they're leaving. The visit wasn't long. They'll discharge Sgt. Vávra tomorrow or the day after tomorrow. They discharge the patients quite soon, because they need the beds. There's a Pfc. here, a Ferdinand Hudec. He had a stomach operation and is quite thin. Now his temperature is normal and he's out of danger. Every move still causes Sgt. Vávra pain. The plane on which he was observer caught on fire. The crew took the parachutes. He jumped out, too, the parachute opened, and he wasn't hurt. He's here just for observation. Karel has a broken right leg. He's got a bandage on it.

V.: Jak se vám to stalo ?
N.: Lezl jsem dnes odpoledne ven z tanku, a najednou jsem padl na obličej. Ta-

How did it happen ?
I was getting off the tank this afternoon, and all of a sudden I fell flat on my face.

- ky noha mě hned začala bolet. Byla to zatracená bolest. My leg started hurting immediately, too. It was a terrific pain.
- V.: Když já jsem skočil z toho letounu a padal dolů, taky jsem se bál, co se stane. Padl jsem na zem a ležel jsem jako zabitý. Až za chvíli jsem viděl, že mi nic není. No, a co bylo potom, svobodníku ? When I jumped off the plane, on the way down I was afraid of what would happen. I fell to the ground and (for a while) I lay as if I were dead. But then I realized that there was nothing wrong with me. - Well, Pfc., what happened next ?
- N.: Pak mě dali na nosítka a nesli mě na ošetřovnu. Odtamtud mě dopravili sem, ale nejdřív mi dali nohu do nouzového obvazu. Then they put me on a stretcher and carried me to the dispensary. There there they transported me here, but first they put my leg in an emergency bandage.
- V.: Znáte jméno toho nového ošetřovatele? Do you know the name of the new orderly (medic, nurse) ?
- N.: Já tady ještě neznám nikoho. I don't know anybody around here yet.
- V.: U toho lékaře, co nás teď prohlížel, byl jeden můj známý, než šel na operaci. On říká, že to není doktor pro lidi. Je to zvěrolékař. Nikdy se prý žádného doktora nebál, ale tohohle jo. A friend of mine before he had the operation was at the doctor's who inspected us just now. He says that he isn't a doctor for human beings. He's a veterinarian. He says he's never been afraid of a doctor but he sure was scared of this one.
- (Do pokoje jde ošetřovatel. Karel a ostatní zatím mlčí.) (Enters the medic. Karel and the rest of them keep silent.)

VOCABULARY 63.

asistent, gen.sg.: -a, nom.pl.: -i, m.	- assistant
bolest, f. gen.: -i	- pain, ache
hořet	- to burn, to be on fire
hubený	- thin (of people and animals)
nosítka, n. pl.	- stretcher
nouzový	- emergency (adj.)
obličej, gen.sg.: -e, nom.pl.: -e, m.	- face
obvaz, gen.sg.: -u, m.	- bandage
obvázaný	- bandaged
ošetřovna, f.	- dispensary
pacient, gen.sg.: -a, nom.pl.: -i, m.	- patient
padák, gen.sg.: -u, m.	- parachute
padat	- to fall
padnout (punctual)	- to fall
pohyb, gen.sg.: -u, m.	- movement
pozorování, n.	- observation
propouštět	- to discharge, dismiss, fire, lay off
propustit (punctual)	- to discharge, dismiss, fire, lay off
skákat	- to jump
skočit (punctual)	- to jump
stát se (punctual), stalo se, stane se	- to happen
teplota, f.	- temperature
zabitý	- killed
zlomený	- broken, fractured
zvěrolékař, gen.sg.: -e, nom. pl.: -i	- veterinary surgeon, veterinarian
žaludek, gen.sg.: -u, m.	- stomach
země or zem, f.	- soil, dirt, ground, earth, land
lézt, dur.	- to crawl

Phrases and Idioms

mimo nebezpečí	- out of danger
padnout na zem	- to fall on the ground (or floor)

Durative :

dopravovat
prohlížet
užívat
začínat

Punctual :

dopravit	to transport
prohlédnout	to inspect, look over
užít, užiju, užil	to use, employ
začít, začnu, začni, začal	to start, begin

THE GENITIVE CASE.

(Genitiv nebo druhý pád)

FOR LESSON 63 STUDY THE GENITIVE OF MASCULINE NOUNS, ADJECTIVES AND DEMONSTRATIVES, AND THE PREPOSITIONS : U, VEDLE, DO, Z.

(The possessive pronouns and the rest of the preposition to be studied in L.64)
Genitive Singular of Masculine Nouns.Masculine animate nouns form the genitive in the same way as the accusative :

kamarád	<u>kamaráda</u>
odstřelovač	<u>odstřelovače</u>
soudce	<u>soudce</u>

except for the a-type masculine nouns which add -y to the stem to form the genitive case :

komunista	<u>komunisty</u>
-----------	------------------

Adj.
Dem.
Poss.The adjectives, demonstratives and possessives have the same endings as the animate accusative forms, and these forms are also used with inanimate masculine nouns.

adresa mého kamaráda	my friend's address
puška toho odstřelovače	that sniper's rifle
práce zpravodajce	the job of an intelligence man
naděje každého komunisty	the hope of every Communist
práce písaře	the work of a typist
jméno jeho nového asistenta	the name of his new assistant
plat strojvůdce	the pay of a railroad engineer
kancelář výkonného	the company sergeant's office
zavazadla našeho nového spolucestujícího	the bags of our new fellow passenger
vůz toho civilisty	the car of that civilian

NOTE :To denote individual possession the genitive is generally not used if the possessor is expressed by only one word. (A possessive adjective, to be dealt with later /lesson 117/, is used in such a case).

The majority of masculine hard stem inanimate nouns form the genitive by adding -u to the stem :

strom	strom	<u>stromu</u>
	koruna toho vysokého	the crown of that tall tree
	<u>stromu</u>	
	barva našeho <u>stolu</u>	the color of our table
	cena vašeho <u>domu</u>	the price of your house
	prohlídka jejich <u>vozu</u>	the inspection of their car
	typ tohoto <u>padáku</u>	this type of parachute
	začátek cvičného <u>poplachu</u>	the beginning of practice alarm drill
	<u>jméno úřadu</u>	the name of the office

A small group of masculine hard stem inanimate nouns form the genitive by adding -a to the stem :

les	les	<u>lesa</u>
-----	-----	-------------

So far we have had the following nouns of this category :

začátek vysokého <u>lesa</u>	the beginning of the tall forest
cena normálního dobrého <u>oběda</u>	the price of an average good lunch
návštěva <u>kostela</u>	church attendance
úspěch <u>večera</u>	the success of the evening
obrana lidského <u>života</u>	the defense of human life
stěny toho <u>sklepa</u>	the walls of that cellar
kus čerstvého <u>chleba</u>	a piece of fresh bread
do příštího <u>čtvrťka</u>	until next Thursday

From this lesson on the genitive case of nouns of this category will be given in the vocabulary of this textbook, after the nominative.

slovník A few nouns can have either ending :

cena moderního slovníka	the price of a modern dictionary
or slovníku	

Masculine soft stem inanimate nouns form the genitive case by adding -e to the stem :

klíč	klíč	<u>klíče</u>
	cena <u>klíče</u>	the price of the key
	kapsa <u>pláště</u>	the pocket of the overcoat
	začátek <u>měsíce</u>	the beginning of the month
	nábytek obývacího <u>pokoje</u>	the living room furniture

The genitive case answers the questions :

<u>koho</u> ?	(of) whom ?
<u>čeho</u> ?	(of) what ?
<u>čí</u> ?	whose ?

Plural
Genitive

Genitive Plural Masculine.

cena <u>těch nových</u> <u>moderních vozů</u>	the price of those new modern cars
--	---------------------------------------

Dem. Demonstratives :

těch, těchto, těchhle, tamtěch

Adj. Adjectives :

hard stem : -ých
soft stem : -ích

Nouns Nouns :

masculine nouns add -ů to the stem, with very few exceptions

Poss. Possessive Pronouns :

mých, tvých, jeho, jejích, jeho
našich, vašich, jejich
svých

fotografie <u>mých kamarádů</u>	photographs of my buddies
barva <u>tvých obleků</u>	the color of your suits
adresa <u>jeho rodičů</u>	his parents' address

barva jejích svetrů	the color of her sweaters
většina našich výrobků	most of our products
zaměřovače vašich kulometů	the sight of your machine guns
typ jejich samopalů	the type of their submachine guns
rychlost těch bombardova- cích letounů	the speed of those bombers
uniformy těch záložníků	the uniforms of these reservists
programy těchhle biografií	the programs of these movies
práce tamtěch krejčích	the work of those tailors
distinkce rotných	the insignia of Sfc's
zodpovědnost všech velitelů	the responsibility of all commanders

Prepositions

The genitive case is used with prepositions

a. Expressing a tendency towards an object :

u	near, by, at
vedle	next to
do	to, into, till, until
podle	according to, along
kolem, okolo	around, by

b. Expressing a tendency away from an object:

bez	without, minus
od	from, of, since
z (or ze)	from (the inside of), out of, of
s (or se)	from (the surface of), off
kromě	except, except for, besides
místo	instead of

u

U čeho stál ?
On stál u stolu.
Seděl u stolu.

Near what was he standing ?
He was standing by the table.
He was sitting at the table.

The preposition u is used also to express :

at some one's place, apartment, house, household, family,
office, town, city, region, state, country, etc.

U koho byl ?

Where (at whose place) was he ?

On byl včera u pana Nováka. He was at Mr. Novak's (place,
house, office, etc.) yesterday.
On byl u Nováků. He's standing next to the car.

vedle Vedle koho sedíte ? Who do you sit next to ?
Sedím vedle pana kapitána. I sit next to the captain.
On stojí vedle vozu. He's standing next to the car.

do Chodíte do biografu ? Do you go to the movies ?
Chodím do klubu. I go to the club.
Dal jsem to do stolu. I put it in the drawer (table).
Jedeme do New Yorku. We're going to New York.
On nechodil do kostela. He didn't go to church.
Šel do hotelu. He went to a hotel.
Rád chodí do barů. He likes to go to night clubs.
Nastupují do tanků. They're mounting the tanks.
Nakládají to do vagonů. They're loading it in the cars.
Budu tady do večera. I'll be here until evening.
Byl tam až do čtvrtka. He was there until Thursday.
Budeme tady do příštího roku. We'll be here until next year.

podle Udělal jsem to podle rozka- I made it according to the order.
zu.
Podle tohoto telegramu According to this telegram he'll
tady bude zítra. be here tomorrow.
Udělalí všechno podle They made everything according
plánu. to plan.
Jděte podle toho plotu ! Go along this fence !

kolem Vojáci jsou kolem (or oko- The soldiers are around the
okolo lo) velitele. commander.
Kolem (or okolo) domu je There's a fence around the
plot. house.
Šel jsem kolem (or okolo) I passed by Mr. Čermák and
pana Čermáka a jeho vo- his car.
zu.

Budu tam kolem (okolo)
jedné hodiny.

I'll be there around one
o'clock.

kromě

Každý den kromě pátku.
Byli jsme tam všichni
kromě pana kapitána.
Já to nepotřebuju a kromě
toho je to drahé.

Every day except Friday.
We were all there except the
captain.
I don't need it and besides it's
expensive.

bez

Šli jsme tam bez četaře.
Pil vždycky kávu bez cukru.

We went there without the sergeant.
He always drank coffee without
sugar.

od

Od koho jdete ?
Jde od pana Nováka.
Chodí od domu k domu.
Od pátku prší.
Bolí mě uši od toho rámusu.
Klíč od vozu; od sklepa.

Knoflík od kabátu.

Where are you coming from ?
He's coming from Mr. Novak's.
He goes from house to house.
It's been raining since Friday.
My ears hurt from the noise.
A car key (a key to the car);
a cellar key.
A coat button.

z, ze
s, se

from (the inside of), of, out of
from (the surface of), of

In colloquial pronunciation usually no difference is made between these two prepositions: the preposition z, ze is used for both meanings, and its pronunciation is governed by rules concerning the assimilation of consonants. This colloquial pronunciation is also penetrating into the literary style of pronunciation. In writing, however, a distinction is made between the two prepositions.

Vzal jsem peníze ze stolu. I took the money from (the
inside of, the drawer of)
the table.

Vzal jsem peníze se stolu. I took the money from (the top
of) the table.

Šel ven z pokoje. He went out of the room.

On je z Chebu. z New Yorku.	He's from Cheb. from New York.
To je z papíru.	It's made of paper.
Jeden z nejlepších střelců.	One of the best marksmen.
Dva z mých kamarádů.	Two of my friends (buddies).

NOTE the relation between do - ze, and
na - se

Dal to <u>do</u> stolu a potom to vzal <u>ze</u> stolu.	He put it in the drawer (table) and then he took it from the drawer (table).
--	--

Dal to <u>na</u> stůl a pak to vzal <u>se</u> stolu.	He put it on the table and then he took it from the table.
---	---

místo někoho - instead of s.o., s.t.
něčeho

On tam šel místo pana Nováka.

blízko někoho - near s.o., s.t.
něčeho

On stál blízko pana Nováka.

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 63.

G - četař Green

B - kapitán Brown

R - poručík Antonín Rubín

Místo a situace : Dnes tu zase máme kapitána Browna a četaře Greena, ale místo není jejich kancelář. Je to americká vojenská nemocnice u Selbu.

Ošetřovatel je vede do pokoje číslo 3, kde už od pátku leží jako pacient československý letec, poručík Antonín Rubín.

G.: Dobrý den, pane poručíku ! Já jsem četař Green a tenhle pán je můj šéf, kapitán Brown. My jsme od amerických vojenských úřadů ze Selbu. Pan kapitán potřebuje pro své hlášení některé detaily¹. Doufám, že už vám je dost dobře a že budete moct odpovídat na jeho otázky. Mluvíte anglicky ?

R.: Bohužel, ne, pánové.

G.: Budu vám tedy otázky pana kapitána překládat².

B.: How are you, lieutenant ? I'm sorry that we have to disturb you. But you know how it is. Duty is duty.

R.: Jsem rád, že vás poznávám, pane kapitáne. Divil jsem se, že tady ještě nikdo nebyl. Čekal jsem vás už včera.

B.: It's only Monday and our doctors thought that you needed a good rest. You were very sick and had quite a high temperature.

R.: To je pravda. Divím se, že ještě žiju. Padák se mi otevřel dost pozdě.

B.: That's right, you were very lucky. But you're out of danger now ... Did you have to jump ?

R.: Neměl jsem už benzín. Hledal jsem nějaké vaše letiště skoro hodinu. Už byla skoro noc a zpátky do Chebu jsem nechtěl.

B.: Then you knew that you were across the border³ ?

R.: Ovšem, že ano ! To byl můj plán. Dělal jsem na to přípravy od minulého roku.

B.: We have your papers and we know that you're from the 2nd Air Force Regiment and that you had orders to go from Cheb to Prostějov.

They still don't know what happened to you and your plane.

R.: To je dobře ! Nikomu jsem neříkal, jaké mám plány... Necháte mě tady?

B.: If you want to and if you're here for (z) political reasons, we won't send you back. But you have to apply for political asylum⁴.

R.: Můžete mi říct pánové, co mám dělat a komu mám dát žádost o asyl?

B.: Here, read this ! Here is everything you want to know. We'll be back tomorrow morning and then you'll tell us whether you still think the same way.

R.: Já nemusím čekat - ale nedivím se vám, že hned každému nevěříte.

B.: Yes, we want to be sure, before we give the news to the papers and before any other steps . any other steps ... So long now, lieutenant and thank you for your cooperation.

1. detail, gen.sg.: -u, m	- detail
2. překládat	- to translate
3. hranice, f.	- border, frontier
4. asyl, gen.sg.: -u, m.	- asylum
5. spolupráce, f.	- cooperation

PŘEKLAD 63.
(Domácí cvičení)

1. The brother of my friend Karel has a broken leg. Last night he went to Cheb and when he was getting off the train, he fell on a suitcase which some passenger had left there. They transported him to the dispensary where they put his leg into an emergency bandage. Unfortunately the hospital didn't have room for him, but they took care of his leg (they put his leg in order) and released him. He has orders from the doctors to lie quietly for at least a week. Afterwards he'll have to go again to the doctor who will inspect his leg again and give him a new bandage.

2. When I was sick I had a bed next to a sergeant. He was a pilot from the 2nd Air Regiment. His family lived somewhere near Prostějov. He told me that these were his first ~~maneuvers~~. He had orders to fly to an airfield near Cheb. It was late in the afternoon and when he was approaching Prague the motor started burning and the plane started to fall. He was afraid to jump, but when he saw that the plane was falling into a forest, he had to take to his parachute. He doesn't know how long he fell and what happened afterwards. He was lucky. The driver of a truck who ~~saw~~ everything took him to the doctor.

LESSON NO. 64
CVIČENÍ ČÍSLO 64

L. 64

Dialogue to Lesson No. 64
Rozmluva ke cvičení č. 64

N - Karel Nový

V - četař Vávra

Místo a situace: Viz cvičení číslo 63.
Ošetřovatel už je pryč.

- V.: Za tři měsíce jdu zpátky do civilu. - Právě mně píše sestra, že jedna její přítelkyně se na mě už moc těší.
In three months I'll return to civilian life. - My sister just wrote to me that one of her girl friends is looking forward to seeing me again.
- N.: Někteří lidi mají štěstí.
Some people are lucky.
- V.: Ale teď budou vyšetřovat vaši zlomenou nohu.
But now they're going to investigate how you broke your leg.
- N.: Já vím, budou psát protokol. To oni vyšetří za chvíli.
I know it. They'll put it in the record. But they'll investigate it in no time.
- V.: Minulý měsíc jsme tady měli nějakého motostřelce. Dostal do krku kus granátu. Byli tam taky dva mrtví.
Last month we had an infantry man here. He had a piece of a grenade in his neck. Two other people were killed there.
- N.: A kdo vyšetřoval ten případ?
Who was in charge of the investigation of that case?
- V.: Nějaký poručík. A do večera měl mít hotové hlášení. Potřeboval dát do protokolu výpověď toho zraněného a ten nemohl mluvit.
A lieutenant. And he was supposed to have his report ready not later than the same evening. What he needed was the testimony of the injured man. He had to put it in the record and he wasn't able to talk.

N.: Dostal se z toho?
V.: Ne, už leží tamhle
na hřbitově. Vzali ho
na operaci, a tam umřel.
Měl prý slabé srdce.

Did he pull through?
No, he didn't. Now he's
lying in the cemetery over
there. They took him into
surgery and he died there.
His heart was weak, I heard.

N.: Jo, když tělo není
schopné odporu, potom
je operace velké riziko.

Yeah, when the body doesn't
have any resistance, surgery is
a big risk.

(Z vedlejšího pokoje slyšíme
kroky. Do pokoje vchází
nějaký podporučík. Vedle
něho jde písař, který má
hodnost rotmistra. Podporu-
čík se zastavil u Karla
Nového. Bude ho asi
vyslýchat.)

(From the adjoining room we
hear steps. A 3rd lieutenant
enters. Next to him walks
a typist who is a M/Sgt.
The 3rd lieutenant stops at
Karel Nový's. He's probably
going to interrogate him.)

granát, gen.sg.: -u, m.	- grenade; garnet
hřbitov, gen.sg.: -a, m.	- cemetery
krk, gen.sg.: -u, m.	- neck
kus, gen.sg.: -u, m.	- piece
mrtvý	- dead
odpor, gen.sg.: -u, m.	- resistance, disgust
osoba, nom.pl.: -y, f.	- person
pěšák, (old term), a, pl.-ci, m.	- infantryman
písař, gen.sg.: -e, nom.pl.: -i, m.	- typist
protokol, gen.sg.: -u, m.	- record, minutes
případ, gen.sg.: -u, m.	- case (an instance)
příteřkyně, nom.pl.: -, f.	- girl friend, female friend
riziko or risiko /pron.: -zi-/ , n.	- risk
schopný	- able, capable, fit
srdce, n.	- heart
umírat	- to be dying
umřít (punctual), umřu, umři, umřel	- to die
vedlejší	- adjoining, side, next to
vcházet do něčeho	- to enter s.t.
vejít (punctual), vejdu, vejdi, vešel	- to enter
výpověď, f.	- statement, deposition, testimony, notice (to terminate)
vyslýchat	- to interrogate, question
vyslechnout (punctual)	- to interrogate, question
vyšetřovat	- to investigate
vyšetřit (punctual)	- to investigate, to find out
zraněný	- injured, wounded
motostřelec, -e, pl.-ci, m.	- infantryman

Phrases and Idioms

Jít zpátky do civilu.	- To demobilize, to go back to civilian life.
Mám to špatné.	- I'm in a bad spot. It's bad with me.
Nic si z toho nedělej !	- Don't let it bother you.
Co je to za případ ?	- What kind of incident is it ?
Co je to za člověka ?	- Who is he ?
	What kind of person is he ?
do večera	- before evening, (by, not later than evening)
do rána	- before morning, (by, not later than morning)
na hřbitově	- in the cemetery

L. 64

Dostal se z toho.

- He came out of it.
He pulled through.

Durative :

dostávat
pomáhat

brát
zastavovat (se)

Punctual :

dostal,
dostat, dostanu to get, receive
pomoci, pomohu, to help
pomoz, pomozte, pomohl
vzít, vezmu, vzal to take
zastavit (se) to stop (oneself)

GRAMMAR ANALYSIS 64.

STUDY THE GENITIVE OF POSSESSIVE PRONOUNS AND THE PREPOSITIONS
GOVERNING THE GENITIVE CASE IN GRAMMAR ANALYSIS 63.

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 64.
(Pokračování.)

B - kapitán Brown
R - poručík Antonín Rubín

B.: Good morning, Lieutenant. Did you have a good night ?

R.: Dobré jitro, pánové. Spal jsem dobře. Nic mě nebolí a těším se, že mě už brzy odtud propustí.

B.: You have to be patient, Mr. Rubín. Our doctors will do everything for you and will help you to walk soon. One of the doctors just told me that both your legs will be OK.

R.: Mně to říkal taky dnes ráno. Hned, když mě prohlédl. Taky mi řekl, že dostanu do pokoje ještě jednoho pacienta.

B.: That's good, I hope you have nothing against it. They have three rooms like this one, but they're all full.

R.: Já jsem rád, že nebudu sám. Aspoň nebudu mít dlouhou chvíli. Nemáte nějaké české knihy nebo noviny ?

B.: We don't have any. But I hear that the wife of that tall medic is Czech and I'm sure she'll have some. I'm also going to write to Munich (Mnichov, m.) and you'll get some Czech books from there.

R.: Jste moc laskav, pane kapitáne. Děkuju.

B.: But now tell me, Lieutenant, when did you start planning how to get away from home ?

R.: Dostal jsem ten nápad loni od jednoho kamaráda.

B.: Can you tell me that fellow's name ?

R.: Václav Čížek, rotný od 1. pluku.

B.: But you're from the 2nd regiment. How did you know him ?

R.: On si vzal sestru jiného kamaráda, a od toho času ho znám.

B.: What was the name of that girl ?

R.: Marie Horáková. Znal jsem ji, když jsme ještě byli děti.

B.: Where's Václav Čížek now ?

R.: Opravdu nevím. Až do minulého měsíce byl u 1. pluku. Pak měl dovolenou a už se nevrátil. Nikdo neví, kde je. Pořád to ještě vyšetřují. Mě taky vyslýchali. Doufám, že se dostal ven.

- B.: Do you know the names of other airmen the authorities are looking for, besides Čížek ?
- R.: Podle toho, co jsem slyšel, jsou od 1. pluku pryč ještě dva nebo tři, ale jména neznám.
- B.: Is sergeant Čížek's wife still at home?
- R.: Já nevím, Já jsem u Čížků potom už nebyl. Když jsem slyšel, že ho hledají, bál jsem se k nim jít.
- B.: We know from your documents that you lived with your parents. Where are they now ?
- R.: Už jsem od rodičů dva měsíce nedostal žádné zprávy.
- B.: How come ?
- R.: Tatínek dostal místo u okresního národního výboru, kde vydával různá povolení. Protože měl dobré srdce, dával je každému a na všechno. Někdo to na něj řekl. Hned ho propustili, a od toho dne mi už nepsal.
- B.: Did you write to him ?
- R.: Ano, ale pošta mi většinu dopisů vrátila. Vzal jsem si dovolenou, a jel jsem domů na návštěvu. Dům byl prázdný. Od sousedů vím, že VB vzala tatínka a maminku do Prostějova. Hned jsem tam jel, ale nemohl jsem jim pomoci. Ani jsem je neviděl. U soudu mi řekli, že ještě neměli čas je vyslechnout, a že proto k nim nikdo nesmí.
- B.: Your parents don't know, then, that you're here ?
- R.: Neví to ani živá duše.
- B.: Aren't you afraid of what will happen to them when you don't return ?
- R.: Bojím se, ale co se dá dělat ? Bez rizika se dnes člověk nikam nedostane.

PŘEKLAD 64.
(Domácí cvičení)

Captain Brown and Sgt. Green have a new job.

Antonín Rubín, a Czech Air Force lieutenant, had to jump from his plane which fell into a forest near Selb.

Lt. Rubín used his parachute, but it opened late and an American patrol went to look for him.

When they saw him, his parachute was hanging from a tall tree and Lt. Rubín was wounded.

At first they thought he was dead, but when the doctor looked him over, they gave him first aid and took him to the dispensary. Both his legs are broken and he's still very sick, but out of danger.

Captain Brown has orders from the American military authorities to question the injured airman and to find out what really happened and how he got across the frontier.

They've just entered the room where Lt. Rubín is lying.

The nurse stopped them at the entrance and told the patient who they were and what they wanted.

Rubín is obviously glad to see them and to have an opportunity to talk. According to the soldiers who saw the lieutenant jump, his plane wasn't high and was approaching Selb from the direction of Cheb.

LESSON NO. 65.
CVIČENÍ ČÍSLO 65.

Dialog to Lesson No. 65.
 Rozmluva ke cvičení č. 65.

N - pan Nový, tatínek Karla Nového
 M - paní Marie Nová, jeho žena
 Čas, místo a situace :
 Sobota odpoledne. Pan Nový a jeho
 žena jsou doma. Paní Nová začala
 mýt nádobí. Pan Nový se zrovna
 vrátil a hned otevřel rádio.

Time, place and situation :
 Saturday afternoon. Mr. and Mrs. Nový
 are at home. Mrs. Nový has started to
 wash the dishes. Mr. Nový has just
 come home and immediately turned on
 the radio.

N.: Mám ti pomoci, maminko ?
 M.: Není potřeba, děkuju. Ale za
 chvíli tě budu o něco prosit.
 Skočíš mi pro chleba, viď.

Should I help you, Ma ?
 It's not necessary, thanks. But in
 a while I'll ask something of you.
 You'll run down and get some
 bread for me, won't you?

N.: Když to musí být ...
 M.: Už skoro žádný nemáme.

If it's necessary ...
 We're almost out.

N.: Můžu si nejdřív prohlédnout
 noviny ?
 M.: Můžeš, ale neprohližej je až
 do večera, nebo pekař všechn
 chleba prodá.

May I first look through the paper ?
 You may, but don't read it till evening,
 or the baker'll sell all his bread.

(Pan Nový otevřel noviny, ale
 neotevřel je, protože někdo
 zvonil. Pan Nový se za malou
 chvíli vrátil.)

(Mr. Nový is about to open the paper,
 but he doesn't because someone rings
 the doorbell. Mr. Nový returns in
 a short while.)

M.: Co to bylo ?
 N.: Pošta. Dostali jsme účet od
 krejčího a dopis od našeho
 Karla.

What was it ?
 The mailman. We got a bill from the
 tailor and a letter from our Karel.

M.: Co píše ?
 N.: Hned ti řeknu.
 (Otevírá dopis :)
 Tak poslouvej.

What does he say ?
 I'll tell you right away.
 (He opens the letter :)
 Listen.

Milí rodiče !

Doufám, že jste oba zdraví, a že je doma všechno v pořádku. Já teď nějaký čas nebudu moct hrát fotbal. Prosim vás, nebojte se, není to žádný těžký případ, ale musím vám oznámit, že mám zlomenou nohu.

M.: (přerušuje svého muže :)
Pro pána krále! Jak se to to-
mu mému chlapci stalo ?

N.: (čte dál :)

Skákal jsem s tanku, a skočil jsem nějak špatně. Teď ležím. Ne-
bude to dlouho trvat, snad asi
čtyři neděle. Z fotbalu ovšem
letos už nebude nic. Budu rád,
když budu hrát napřesrok.

Váš syn

Kare

Dear Mom and Dad!

I hope that you are both well, and that everything is ~~OK~~ at home. I won't be able to play soccer for some time now. Please don't be afraid, it's nothing serious, but I have to tell you that I have a broken leg.

(interrupts her husband :)
For heaven's sake ! How did it happen to the boy ?

(reading further :)

I jumped from the tank, and I landed wrong. Now I'm confined to bed. It won't last long, perhaps about a month. Of course, this year there will be no more soccer. I'll be glad if I can play next year.

Your son

arel

M.: Jenom jestli to opravdu je tak jednoduché, jak říká.

N.: Doufejme, že ano. Ale musím jít k domovníkovi k telefonu, chci to říct Božce a taky Frantovi. Karel ještě od našich mladých dopis neviděl. Teď mu musí poslat pěkné dlouhé psaní.

If it's only as simple as he says.

Let's hope it is. But I must go to the janitor's to use the phone. I want to call Božena and Frank. Charles still hasn't heard from them yet. Now they've got to send him a nice long letter.

nádobí, n., collective
mýt nádobí

- dishes, pots & pans
- to wash dishes

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ

ke cvičení č. 65.

(Pokračování.)

L. 65

B - kapitán Brown
R - Poručík Antonín Rubín

B.: Do you have any brothers or sisters, Lieutenant ?

R.: Měl jsem jen jednoho bratra. Padl u Dunkirku. Celou poslední válku sloužil u Prvního československého praporu. Dostal se na Západ přes Jugoslávii a přes Střední východ hned, když začala válka.

B.: What were you doing during (=přes) the war ?

R.: Studoval jsem, ale pak Hitler zavřel university⁺ a mě poslali do pracovního tábora⁺⁺ u Benešova. Rodičům dali nacisti⁺⁺⁺ pokoj.

B.: When did you go into the service ? (=na vojnu)

R.: Právě zítra to budou bez jednoho měsíce čtyři roky.

B.: Did you join (=šel jste k ...) the Air Force at once ?

R.: Nejdříve jsem byl skoro rok u dělostřeleckého pluku, pak potřebovali piloty, a tak jsem se hlásil do leteckého výcviku.

B.: How long did that take you ?

R.: Dva roky.

B.: Then you've been with (=u) the 2nd Air Force Regiment only since last year ?

R.: Ano. Dostal jsem se tam přímo z výcviku.

B.: When did you get the rank of lieutenant ?

R.: Když jsme skončili výcvik. Všichni jsme dostali hodnost poručíka, kromě těch, kteří měli slabé výsledky - a to byli jenom dva.

B.: Have you had any leave ?

R.: Ano. Kolem Nového roku.

B.: Where did you go for your leave ?

R.: Nejdřív domů, a pak na dva týdny do Nového Světa. Dělán rád zimní sporty.

B.: When you were returning to your unit, did you stop again at home ?

R.: Musel jsem. Měl jsem tam uniformu...

Ale z jakých důvodů chcete tohle všechno vědět ?

B.: We have some people here who know you from home and saw you last winter without uniform. They thought that you had returned into civilian life or that you'd got some special assignment.

R.: To mě ti lidé znají moc málo. Nikdy jsem žádný zvláštní úkol neměl. Dělal jsem vždycky jen to, co jsem musel, a kromě normálních rozkazů pro svou službu jsem se o nic nestaral.

+ universita, -y, f.	- University
++ tábor, gen.sg.: -a, m.	- camp
+++ nacista, -y, m.	- Nazi
letectvo	- air force

PŘEKLAD 65.
(Domácí cvičení)

1. The train usually leaves according to the time table.
2. We did everything exactly according to orders.
3. I got this lighter as a gift from an old friend.
4. The captain returned to our unit from the third infantry battalion.
5. Did you take the key from the table ?
6. The soldiers had to march two days without new rations.
7. He did all that work without a helper.
3. I knew from the last official record exactly how it happened.
9. She hasn't eaten anything since dinner.
10. We made these pictures from the old negatives.
11. They've lived here since last year.
12. The police are still looking for the woman who jumped from the old bridge last night.
13. Will you go to the club for supper ?
14. I like the shop next to your hotel.
15. Have you been to the tailor ? (u ...)
16. George has been working since last week at the barber's.
17. Are you parked at the church ?
18. Besides this Czech typewriter we also have an English one.

L. 65

19. A bomber usually has two pilots, and besides the observer and the radio-~~man~~ there are one or two gunners.
20. Each morning when I go past this house, the dogs make a terrific racket.

LESSON NO. 66.
CVIČENÍ ČÍSLO 66.

Dialog to Lesson No. 66.
 Rozmluva ke cvičení č. 66.

Osoby : Podporučík, který bude vyšetřovat úraz Karla Nového.
 Karel Nový, který má zlomenou nohu. Účel výslechu je zjistit všechna fakta okolo jeho úrazu. Rotmistr, který píše protokol, je zvyklý na rychlé diktáty.

Místo a situace:

Vojenská nemocnice, pokoj, kde leží Karel Nový.
 Viz cvičení č. 64

Ppor.: Zjišťujeme jako obvykle všechny okolnosti. Musíme vědět, jestli někdo neutíká od odpovědnosti, jestli to byla nešťastná náhoda, atd. Je to jasné?	As usual, we're trying to find all the circumstances. We must know whether someone's dodging responsibility, whether it was an unavoidable accident, etc. Is that clear?
Karel: Je, soudruhu podporučíku.	It is, commander Lieutenant.
Ppor.: Dobře. Slibujete na svou čest, že řeknete všechno podle pravdy?	Very well. Do you promise on your honor that you'll tell the truth and nothing but the truth?
Karel: Slibuju.	I do.
Ppor.: Tak můžeme začít. Pohyboval se ten tank, když jste skákal dolů?	Now we'll start. Was the tank moving when you jumped off?
Karel: Ne. Skočil jsem teprve, když řidič zastavil. Rozkaz byl "vystoupit", ne "skočit".	It wasn't. I jumped only after the driver had brought the tank to a complete halt. The order was "dismount", not "jump".

Ppor.: Nestrčil vás někdo z osádky tanku ?

Did anyone of the tank crew push you off ?

Karel: Rozhodně ne.

Definitely not.

Ppor.: Skočil jste s blatníku ?

Did you jump from the fender ?

Karel: Ne, přímo s tankové věže.

No, directly from the turret.

Ppor.: Nenechali vás dlouho bez první pomoci ?

Weren't you left long without first aid ?

Karel: Naložili mě opatrně do ambulance a jeli jsme na ošetřovnu. Všechno se stalo bez ztráty času.

They put me carefully into an ambulance and we went to the dispensary. Everything happened without loss of any time.

Ppor.: Z výpovědí ostatních svědků, i z vašich výpovědí vidím, že za svůj úraz jste odpovědný jenom vy. Souhlasíte ?

From the testimony of the other witnesses as well as from your own I see that only you are responsible for your accident. Do you agree ?

Karel: Ano, soudruhu podporučíku. K vůli mně se nikdo nesmí dostat do žádných nepříjemností.

Yes, Lieutenant. No one should get into trouble because of me.

VOCABULARY 66.

pct. = punctual
dur. = durative

blatník, m.	- fender
čest, gen.sg.: cti, f.	- honor
diktát, m.	- dictation, dictate
fakt, m., nebo faktum, pl. fakta	- fact
jasný	- clear, bright
konec, m.	- end
náhoda, f.	- coincidence, chance
nepříjemnost, gen.sg.: -i, nom.pl.: -i, f.	- unpleasantness, trouble
obvykle	- usually
okolnost, gen.sg.: -i, nom.pl.: -i, f.	- circumstance
opatrně	- carefully
pohybovat se	- to be in motion
pomoc, gen.sg.: -i, nom.pl.: -i, f.	- help, aid, assistance
rozhodně	- decisively, definitely
rozmluva, f.	- conversation, talk
rychlý, adj.	- fast, quick, speedy
strkat, dur.	- to push
strčit, pct.	- to push
svědek, nom.pl.: -ci or -ové, m.	- witness
účel, m.	- purpose, aim
úraz, m.	- injury, accident
vůle, f.	- will, willpower
zjišťovat, dur.	- to find out (facts about something)
zjistit, pct.	- to find out (facts about something)
ztráta, f.	- loss (military : casualty)
zvyklý (na něco)	- used (to something)

Phrases and Idioms

utíkat od zodpovědnosti	- to dodge responsibility
nešťastná náhoda	- unfortunate coincidence, unavoidable accident
k vůli mně	- on my account, because of me, for my sake, as a favor to me

Durative :

nakládat

vystupovat

Punctual :

naložit

vystoupit
(imperative:
vystup)to load (somebody or
something on a vehicle)
to get out (of a vehicle)

GRAMMAR ANALYSIS 66.THE GENITIVEof Feminine Nouns, Adjectives, Demonstratives
and Possessives.

žena	<u>Nominative</u> :	<u>Genitive</u> :
	Sing. : ta mladá moderní žena	té mladá moderní ženy
	Plural: ty mladé moderní ženy	těch mladých moderních žen

The -a type feminine nouns form the genitive singular by adding -y to the stem. No ending is added to the stem to form the genitive plural.

Demonstratives
Adjectives

The genitive singular of the demonstrative ta is té.
Hard type adjectives add -é to the stem.
Soft type adjectives add -í to the stem.

The genitive plural of the demonstratives, adjectives and possessives is the same for all three genders.

puška Nouns like puška, kasárny, etc. have an inserted -e- in the genitive plural :

cena těch pušek		the price of those rifles
Jdou do kasáren.		They are going to the barracks.
houška - housek		krabička - krabiček
sestra - sester		továrna - továren
procházka - procházek		ošetřovna - ošetřoven
sírka - sírek		maska - masek
knihovna - knihoven		válka - válek
otázka - otázek		objednávka - objednávek
jídelna - jídelen		vlečka - vleček
koupelna - koupelen		křižovatka - křižovatek

brána Some nouns shorten the stem vowel in the genitive plural :

brána - bran		louka - luk (meadow)
dráha - drah		síla - sil

duše The genitive singular ending of the -e type feminine nouns is the same as in the nominative case.

The genitive plural is formed by adding -í to the stem.

cena té <u>duše</u>	the price of the innertube
cena těch <u>duší</u>	the price of those innertubes

Some nouns whose nominative ends in -ice or -ce, -ile or -le, and -ně add no ending to the stem to form the genitive plural :

jména těch <u>ulic</u>	the names of those streets
barva <u>košil</u>	the color of the shirts
do <u>vánoc</u>	until Christmas
To jsou adresy mých <u>přítelkyn</u> (or <u>přítelkyní</u>).	These are addresses of my girl friends.
pět <u>neděl</u>	five weeks
(but:)pět <u>nedělí</u>	five Sundays

kost Feminine nouns of the type kost form the genitive singular by adding -i, and the genitive plural by adding -í to the stem.

operace <u>kosti</u>	bone surgery
z těch <u>výpovědí</u>	from those statements

láhev Feminine nouns of the type láhev form the genitive singular by adding -e, and the genitive plural by adding -í to the stem.

Pije z <u>láhve</u> .	He drinks from the bottle.
Pijou z <u>lahví</u> .	They drink from the bottles.

Possessives

Singular:

číslo mé	pušky	the number of my	rifle
"	tvé legitimace	"	your identification
"	jeho kanceláře	"	his office
"	její jízdenky	"	her ticket
"	auta a jeho karoserie	"	the car and its body
číslo naší	svetlice	the number of	our room
"	vaší pistole	"	your pistol
"	jejich budovy	"	their building

podle	mých	otázek	according to	my	questions
"	tvých	"	"	your	"
"	jeho	"	"	his	"
"	jejích	"	"	her	"
"	našich	"	"	our	"
"	vašich	"	"	your	"
"	jejich	"	"	their	"

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 66.
(Pokračování.)

B - kapitán Brown
R - poručík Antonín Rubín

B.: Who was your commander ?

R.: Plukovník Josef Řehák.

B.: Did you know Lt. Šedivý?

R.: Moc dobře. Znal jsem ho už ze školy. Odcházel z výcviku o rok dřív než já.

B.: Was his name Jiří?

R.: Ano. Poručík Jiří Šedivý. Od koho to víte ?

B.: I investigated some people who knew him.

How come they gave Šedivý a desk job⁺ ? Wasn't he a good pilot ?

R.: Jirka byl znamenitý pilot, ale měl smůlu. Byl u pluku jen asi týden, když měl úraz. Dopravili ho do okresní nemocnice, kde ležel skoro čtyři měsíce. Vzali mu levou nohu a oko.

B.: Do you know how it happened ?

R.: Já jsem u toho nebyl, ale slyšel jsem, že to byla nešťastná náhoda, nebo sabotáž⁺⁺. Jirka mi vypravoval, že cvičili střelbu na cíl, když najednou slyšel, že motor nejde tak, jak má. Začal se vracet na letiště a už byl skoro doma, když se mu motor zastavil docela. Říká, že letoun pádal potom k zemi tak rychle, že neměl čas skočit. Co se stalo potom, to už ví jen od svědků, kteří to všechno viděli.

B.: What do you think happened ?

R.: Podle všech okolností myslím, že celou odpovědnost za to nesou mechanici.

B.: Didn't your experts ever find out whose fault it was ?

R.: Oni to vyšetřovali dlouho, ale nikdo neví, co opravdu zjistili. Všechny protokoly poslali do Prahy a to byl konec celé věci. Někdo se bál velkých nepříjemností a dal vyšetřování zastavit.

B.: Have you seen Lt. Šedivý often ?

R.: Každý den. On nebyl ještě zvyklý chodit bez pomoci, a proto jsem ho obyčejně bral vozem⁺⁺⁺ do důstojnické jídelny na oběd a na večeři.

B.: Did you get your last orders from Lt. Šedivý ?

R.: Ne přímo, ale všechny rozkazy z kanceláře velitele šly přes něj.

B.: What were you doing from Wednesday to Friday of last week ?

R.: Jen normální rutinu, a když jsem se vrátil ze služby, šel jsem jako obvykle do biografu.

B.: Did you know that they were going to send you to Prostějov on Friday morning ?

R.: Doufal jsem. Věděl jsem, že tam do soboty budou muset někoho poslat. My jsme tak dopravovali svou vojenskou poštu.

B.: Is any one of the pictures you have a picture of Lt. Šedivý ?

R.: Mám tady fotografii malé skupiny svých kamarádů a jejich žen nebo dívek. Myslím, že Šedivý je tam taky.

B.: Can you show me that picture ?

R.: Myslím, že to je tahle ... Ano, to je ona ... a tady je Jirka, hned vpředu vedle dcery našeho plukovníka.

+ poslali ho do kanceláře

++ sabotáž, gen. sg.: -e, f.

+++ vozem

- sabotage

- by car

to je moje chyba

- it's my fault

PŘEKLAD 66.
(Domácí cvičení)

1. The price of these new tubes and tires was too high.
2. We used to buy the material from various firms.
3. The police found out from these old pictures how the accident really happened.
4. According to our clock(hodiny, f.pl.) you were late.
5. Soldiers up to (až do ...) the rank of Sergeant are NCO's.
6. There was nobody there except the guard.
7. Where do the doors from this corridor lead ?
8. According to the information we have,you returned from your leave toward the end of last week.
9. Mr. Novák was the boss of some state institution.
10. I was parking my car next to the Officers' Mess.
11. Some of the passengers were late and boarded the train (do) without tickets.
12. That road leads by the south side of the wood.
13. The color of air force jackets and trousers is blue.
14. Have you ever worked with (u) the Czechoslovak State Railroads ?
15. What does a pack of cigarettes cost ?
16. Do you have a box of matches ?
17. Did they take Mr. Novák to the District Hospital ?
18. You'll have to buy the tickets at the box office.
19. Was it very late when you came home from work last night ?
20. It was a very hot day and we were very thirsty, so we all drank from one little bottle of water.

LESSON NO. 67
CVIČENÍ ČÍSLO 67

U RÁDIA

Bez pravidelných zpráv ze světa lidé ztrácejí odvahu k životu.

Pan Nový a jeho žena sedí doma u rádia. Chtějí slyšet zprávy ze světa, z různých bojišť studené války. Každý den poslouchají Rozhlas Svobodné Evropy, ze kterého se za malou chvíli dovědí víc než z novin. Nedovídají se moc ani z hlášení místního rozhlasu, která mohou poslouchat od rána do večera.

Rozhlas Svobodné Evropy a rozhlasová stanice Hlasu Ameriky vysílají ze západního Německa, z bývalého amerického okupačního pásma. První vysílá z Mnichova, druhá z Frankfurtu.

Ne všichni lidé poslouchají cizí rozhlas. Některé domy mají moc tenké stěny. Říkáme, že i stěny mají uši. Jde o to, jací jsou sousedé.

U některých musíme hádat podle jejich chování. Ovšem, když lidi soudíme podle tohoto měřítka, nemůžeme být dost opatrní. Někteří lidé se umějí chovat tak, že nebudí podezření.

THE RADIO

Without regular news from the world, people lose courage.

Mr. Nový and his wife are sitting at home by the radio. They want to hear the news of the world, from the various battlefields of the cold war. Every day they listen to Radio Free Europe, from which, in a short while, they'll learn more than from the newspapers. They don't learn much, either, from the news bulletins of the local radio, which they could listen to from morning to night.

Radio Free Europe and the broadcasting station of the Voice of America broadcast from Western Germany, from the former American occupation zone. The first broadcasts from Munich, the second from Frankfurt.

Not everyone listens to foreign broadcast. The walls in some houses are too thin. We say that even the walls have ears. It depends on who your neighbors are.

With some we must guess according to their behavior. Of course, when we judge people according to this measure, we can't be careful enough. Some people can behave in such a way that they don't arouse suspicion.

Zkrátka: Když člověk neví docela jistě, jací lidé bydlí vedle, není dobře poslouchat cizí rozhlas. Můžete se za to dostat do pracovního tábora. Jeden kamarád Franty Havla, nějaký Jarda Pospíšil, který bydlel blízko kbelského letiště, dostal od svého děvčete k narozeninám nové rádio. První večer poslouchal Svobodnou Evropu. Soused to slyšel a udělal hlášení policii. Te mladého Pospíšila druhý den dala do vězení.

In brief: When a person doesn't know absolutely for sure what the people are like who live next door, it isn't wise to listen to foreign broadcasts. You can get sent to a labor camp for that. One pal of Franta Havel, a Jarda Pospíšil, who lived near the Kbely airfield, got a new radio from his girl friend for his birthday. The first evening he listened to Radio Free Europe. His neighbor heard it and reported it to the police. Next day, they put young Pospíšil in jail.

OTÁZKY K TEXTU "U RADIA".

1. U čeho sedí pan Nový a jeho žena ?
2. Proč sedí u toho rádia ?
3. Jaké zprávy chtějí slyšet ?
4. Poslouchají Rozhlas Svobodné Evropy ?
5. Dovídate se z rozhlasu zprávy, které vás zajímají ?
6. Mají české noviny dobré zprávy ze světa ?
7. Dověděl jste se včera něco z rádia ?
8. Kdy vysílá místní rozhlas zprávy?
9. Poslouchají někteří lidé rozhlasovou hudbu od rána do večera ?
10. Vysílá Rozhlas Svobodné Evropy a Hlas Ameriky do Československa ?
11. Odkud vysílá Rozhlas Svobodné Evropy a Hlas Ameriky do Československa ?
12. Z kterého města vysílá Rozhlas Svobodné Evropy ?
13. Vysílá Hlas Ameriky taky odtamtud ?
14. Potřebují lidé zprávy ze svobodného světa?
15. Poslouchají všichni Češi americké rozhlasové stanice?
16. Proč ne?
17. Jaké stěny mají některé domy?
18. Mají některé stěny uši?

19. Můžeme hádat podle chování, jací jsou lidé ?
20. Podle jakých měřítek soudíte své přátele a známé ?

21. Je dobře poslouchat cizí rozhlas, když neznáte sousedy ?
22. Čí kamarád byl Jarda Pospíšil ?
23. Kde on bydlel?
24. Co dostal Jarda Pospíšil od svého děvčete ?
25. Od koho dostal Jarda Pospíšil nové rádio ?
26. Kterou stanici poslouchal Jarda první večer ?
27. Kdo to slyšel ?
28. Komu udělal hlášení ?
29. Kam poslala policie mladého Pospíšila ?
30. Myslíte, že Jarda bude z vězení brzy doma ?

31. Kontroluje vás někdo, co posloucháte ?

VOCABULARY 67.

L. 67

pct. = punctual

dur. = durative

bojiště, gen.sg.: -, nom.pl.: -, n.	- battlefield
budit	- to wake up somebody, to arouse
cizí	- foreign, strange, not one's own, somebody else's
dovídat se or dozvídat se, dur.	- to learn (to find out)
dovědět se or dozvědět se, pct.	- to learn (to find out)
Evropa, f.	- Europe
Mnichov, gen.sg.: -a, m.	- Munich
hádat	- to guess
chování, n.	- behavior
chovat se	- to behave
měřítka, n.	- measure scale (of a map), yardstick
Frankfurt, gen.sg.: -u, m.	- Frankfurt
Německo, n.	- Germany
okupační	- occupation (adj.)
opatrný	- careful
pásmo, n.	- zone
podezření, n.	- suspicion
pravidelný	- regular
rozhlas, gen.sg.: -u, m.	- radio, broadcasting
rozhlasový	- radio, broadcasting (adj.)
soudit	- to judge, to try (in court)
svět, gen.sg.: -a, m.	- world
svobodný	- free, single (not married)
tábor, gen.sg.: -a, m.	- camp
tenký	- thin
vedle, adv. and prep.	- next door, next to
vězení, n.	- jail, prison
vysílat	- to broadcast, to send out
zkrátka, adv.	- in short, to make a long story short
ztrácet, dur.	- to lose (by misplacing, etc.)
ztratit, pct.	- to lose (by misplacing, etc.)

Phrases and Idioms

hlášení, n.	- report, announcement, news bulletin
kbelské letiště	- Kbely airfield (military airfield in Prague)

Durative : posílat

Punctual : poslat

to send, mail, dispatch

GRAMMAR ANALYSIS 67.THE GENITIVEof Neuter Nouns, Demonstratives, Adjectives
and Possessives.

Dem. The genitive neuter forms of demonstratives, adjectives and
Adj. possessives are the same as the masculine genitive forms.
Possess.

město	letišťe <u>toho</u> <u>velkého</u> moderní <u>ho</u> města	the airfield of that big modern city
	letišťe <u>těch</u> <u>velkých</u> moderní <u>ch</u> měst	the airfields of those big modern cities

-o type neuter nouns add -a to the stem to form the genitive singular. No ending is added to the stem to form the genitive plural.

okno Note the inserted -e- in the genitive plural in words of the type
okno : oken.

světlo	- světel	číslo	- čísel
umyvadlo	- umyvadel	plátno	- plátén
sluchátko	- sluchátek	družstvo	- družstev
jídlo	- jídel	mužstvo	- mužstev
lůžko	- lůžek	prostěradlo	- prostěradel
heslo	- hesel	sedadlo	- sedadel
zavazadlo	- zavazadel	pravítko	- pravítek
kamna	- kamen	nosítka	- nosítek

However :

místo	- míst	ústa	- úst
město	- měst		

léto Some two-syllable nouns shorten the root syllable in the genitive plural :

léto	- let	jméno	- jmen (name)
------	-------	-------	---------------

moře Neuter nouns whose nominative ends in -e (of the type moře) form the genitive singular by adding -e and the genitive plural by adding -í to the stem :

Šli se koupat do moře. They went swimming in the sea.

Jména těch moří. The names of those seas.

vejce The word vejce and neuter nouns ending in -íště add no ending to the stem to form the genitive plural :

cena vajec the price of eggs
většina letišť the majority of airfields

znamení -í type neuter nouns form the genitive singular and also the genitive plural by adding -í to the stem :

vedle toho znamení next to that signal
podle těch znamení according to those signals

kuře Nouns like kuře form the genitive singular by adding -ete, and the genitive plural by adding -at to the nominative stem :

dopis od děvčete a letter from a girl
dopisy od děvčat letters from girls

dítě (n.)
děti (f.)

Note :

Neuter :
Singular nom. dítě
gen. dítěte

Feminine !!
Plural nom. děti
gen. dětí

Examples

vedle mého okna next to my window
podle tvého mínění according to your opinion
od jeho děvčete from his girl
z jejího zavazadla from her luggage
u našeho družstva in our squad
od vašeho děvčete from your girl
podle jejich hlášení according to their report

podle mých	hlášení	according to my	reports
" tvých	"	" " your	"
" jeho	"	" " his	"
" jejích	"	" " her	"
" našich	"	" " our	"
" vašich	"	" " your	"
" jejich	"	" " their	"

RÁDIO

Singular

Plural

nom.	rádio	město	rádia	města
gen.	rádia	města	rádií	polí
dat.	rádiu	městu	rádiím	polím
acc.	rádio	město	rádia	města
loc.	rádiu	městu	rádiích	polích
inst.	rádiem	městem	rádii	poli

All cases of the singular and nom. & acc. plural like město. The rest like pole.

MĚSTO

	Singular	Plural
nom.	město	města
gen.	města	měst
dat.	městu	městům
acc.	město	města
loc.	městě	městech
inst.	městem	městy

	Singular	Plural
nom.	pole	pole
gen.	pole	polí
dat.	poli	polím
acc.	pole	pole
loc.	poli	polích
inst.	polem	poli

POLE

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 67.

B - Capt. Brown

R - poručík Antonín Rubín

Situace : Por. Rubín vysvětluje, co je na fotografii, kterou dal kpt. Brownovi.

R.: Napravo, vedle Milady Řehákové a poručíka Šedivého, stojí velitel letiště a jeho žena. Ten major nalevo je z ministerstva národní obrany a ti důstojníci vzadu, to jsou naši piloti a jejich ženy nebo děvčata. Jména těch děvčat neznám.

B.: What are those buildings ?

R.: Ta velká budova, to je jídelna mužstva, a vedle toho parkoviště jsou kanceláře správy budov.

B.: And this road, is it a highway to town ?

R.: Ne. Ta vede na cvičiště. Silnice do města jde okolo hlavní brány a potom podle letiště a tenisových hřišť směrem na sever.

B.: And the tracks across that road there, where do they come from ?

R.: To je vlečka z místního nádraží.

B.: How far is it to the station ?

R.: Asi dva kilometry.

B.: Thank you, Lieutenant. May I have this picture for a day or two ?

R.: Jistě, pane kapitáne. Můžete si vzít taky ty ostatní, jestli je potřebujete.

B.: No, thank you. Just this one ... Aren't you tired now ?

R.: Vůbec ne. Ale mám k vám prosbu, pane kapitáne.

B.: What is it ?

R.: Jak víte, nemám peníze a nemůžu si vůbec nic koupit.

B.: Do you want some money ?

R.: Ne, pane kapitáne, ale mám velkou chuť na láhev piva. Říkal jsem to už ošetřovateli, ale on mi asi nerozuměl. Prosím vás, řekněte mu to vy. Viděl jsem, že v poledne nesl pivo nějakému jinému pacientovi do vedlejšího pokoje.

B.: Sgt. Green will tell him. But you can't have anything without the doctor's permission.

R.: Děkuju, pane kapitáne. A ještě něco : Kdy budu muset platit účet za nemocnici ?

B.: First you have to be O.K. again, and then we'll see. In the meantime you can sleep without these worries.

PŘEKLAD 67.
(Domácí cvičení)

1. The motors of these new cars (auto) are very powerful.
2. All the good newspapers always had news from all the battlefields of the world.
3. Tony will be so tired from all that traveling that he'll need a good long leave.
4. Our unit returned from the drill field very late last night.
5. Do you remember at least one of the telephone numbers my sister gave you ?
6. They were firing (shooting) all night from heavy field guns. In the morning they stopped and transported the guns and the boxes of ammunition to the little forest by the river.
7. Besides iron and oil, America also exports⁺ to Europe machines, cars and other important products of its factories.
8. Our bus arrives very seldom without a long delay.
9. Did you stop at the red lights ?
10. I like to travel without heavy luggage.
11. Karel went two months without a decent job⁺⁺.
12. Some units of the American forces are returning from Europe.
13. These orders came from our Headquarters.
14. He used to send two boxes of fresh eggs to town every day.
15. We heard it from his own mouth.

⁺ to export - vyvážet, exportovat
⁺⁺ job - zaměstnání, n.

První kroky svob. Hudce.

Pfc Hudec's first steps.

To křídlo vojenské nemocnice, kde leží Karel Nový, má okna do staré zahrady. Svobodník Ferdinand Hudec zrovna jde od postele k oknu. Je to od operace jeho první procházka. Teď se však chytá židle. Musel se té židle chytit, protože ještě má moc slabé nohy.

The wing of the Army hospital where Karel Nový is lying faces an old garden. Pfc Ferdinand Hudec is just going from his bed to the window. This is the first time he has walked since the operation. But now he is grasping a chair. He has to hold on to the chair, because his legs are still weak.

Chvíli odpočíval, pak se pustil židle a pokračoval směrem k oknu. Udělal jen tři kroky. Teď se drží skříně.

He relaxes for a while, then lets go of the chair and continues towards the window. He has taken only three steps. Now he's holding on to the cabinet.

Karel Hudec lituje. Pozoruje, že najednou je velmi bledý, a volá na něho:

Charles is sorry for Hudec. He notices that he suddenly gets very pale, and he calls to him:

Karel: Drž se té skříně, já ti pomůžu zpátky do postele!

Hold on to the cabinet, I'll help you back to bed!

(Pomohl mu zpět a povídá:)

(He helped him back and says:)

Karel: Jsem rád, že jsem si všiml, jak vypadáš. Tady máš sklenici vody.

I'm glad that I noticed how you looked. Here's a glass of water.

(Svobodníkovi Hudcovi není do smíchu. Stěžuje si:)

(Pfc Hudec doesn't feel like laughing. He complains:)

Hudec: Mně se nic nedaří. Já jsem z jižní Moravy, z takové malé vesnice -

Nothing ever goes right with me. I'm from southern Moravia, from a small village -

(Karel Nový ho přerušil:)

(Karel Nový interrupted him:)

Karel: Já jižní Moravu trochu znám, hlavně okolí Mikulova.

I know a little bit about southern Moravia, mainly about the region of Mikulov.

(Hudec vysvětluje:)

(Hudec explains:)

Hudec: Já jsem z Věstonic. Mikulov je od Věstonic na jih. My to do Mikulova nemáme daleko.

I'm from Věstonice. Mikulov is south of Věstonice. It isn't far from our village to Mikulov.

Od malička jsem byl okolo koní. Mám koně moc rád. Když u nás místo koní začali užívat traktory, šel jsem do Brna a hledal jsem místo.

Ever since my childhood I was always around horses. I like horses very much. When they started to use tractors in our village instead of horses, I went to Brno and looked for a job.

Karel: To je hloupý nápad, jít do města hledat koně!

That's a silly idea, to go to a city to look for horses!

Hudec: Byl jsem bez peněz, bez přátel. Chodil jsem z továrny do továrny. Myslím, že jsem byl ze všech obyvatel Brna jediný, kdo chtěl místo u koní. Nemohl jsem se té myšlenky zbavit. Ale co ti mám povídat - od těch dní jsem už koně neviděl.

I was penniless and without friends. I went from factory to factory. I think that I was the only one out of all the inhabitants of Brno who wanted a job around horses. I couldn't get rid of the idea. But I'll tell you this - from that day on I never saw a horse any more.

(Karel vidí, že Ferdovi mluvení nedělá moc dobře. Proto říká:) (Charles sees that talking isn't doing Ferdinand any good. So he says:)

Karel: Nech už toho mluvení a odpočívej!

Stop talking and relax!

bledý	- pale
držet	- to hold
držet se	- to hold on, to stick to somebody
dvůr, gen.sg.: dvora, m.	- courtyard, backyard
hloupý	- dumb, foolish, silly, stupid
křídlo, n.	- wing, flank
kůň, gen.sg.: koně, nom.pl.: koně, m.	- horse
mluvení, n.	- talking
Morava, f.	- Moravia
obyvatel, m., nom.pl.:obyvatelé	- inhabitant
okolí, n.	- vicinity, surroundings
pokračovat	- to continue, go on, proceed
pouštět se, dur.	- to let go
pustit se, pct.	
pozorovat	- to observe
sklenice, f.	- glass
smích, gen.sg.: -u, m.	- laughter
traktor, gen.sg.: -u, m.	- tractor
velmi	- very
vesnice, f.	- village
všimát si, dur.	- to notice
všimnout si, pct.	
vysvětlovat, dur.	- to explain
vysvětlit, pct.	
zbavovat se, dur.	- to get rid of
zbavit se, pct.	
zpět	- to the rear, back (motion)
zrovna	- just, the very moment
myšlenka, f.	- thought

Phrases and Idioms

od té doby	- since that time
od války	- since the war
Není mu do smíchu.	- He doesn't feel like laughing.
Od malička.	- Since childhood.
To mi nedělá dobře.	- It doesn't agree with me.
	It doesn't do me any good.
Brno	- the largest city in the South-Moravian Administrative Region

GRAMMAR ANALYSIS 68.USAGE OF THE GENITIVE CASE.

Verbs Some verbs govern the genitive case, e.g. :

ptát se někoho na něco	to ask someone about s.t.
vyptávat se někoho na něco	to inquire, to question s.o. about s.t.
bát se někoho or něčeho	to be afraid of s.o. or s.t.
litovat někoho (acc.)	to feel sorry for s.o.
litovat něčeho	to regret, to hate to spend or use s.t.
zbavit někoho někoho or něčeho	to get rid of s.o. or s.t. for s.o.
zbavit se někoho or něčeho	to get rid of s.o. or s.t.
všimát si někoho or něčeho	to notice, to pay attention to s.o. or s.t.

See Note
on p.183

držet se někoho or něčeho	to hold to s.o. or s.t., to stick to s.o. or s.t.
chytat se někoho or něčeho	to grab (reach for) s.o. or s.t.
nechat něčeho	to quit (doing something)
pouštět se někoho or něčeho	to let go, to loosen one's grip on s.o. or s.t.

Durative :Punctual :

ptát se
vyptávat se
nechávat
všimát si
chytat se
držet se
pouštět se
zbavovat se

zeptat se
vyptat se
nechat
všimnout si
chytit se
podržet se
pustit se
zbavit se

Examples

Ptal jsem se spolucestujícího.
Zeptejte se ještě jednou !
Vypptávali se civilistů.
Ona se bojí psů.
Lidé se bojí války.
Lituju toho času.
Lituju těch peněz za to.
Litoval jsem té práce.

I asked my fellow passenger.
Ask again !
They were questioning the civilians.
She's afraid of dogs.
The people are afraid of war.
I hate to spend the time.
I hate to spend the money for it.
I felt it was a wasted effort.

Nechal jsem cigaret.
 Nechal jsem té práce.
 Nechte toho mluvení.
 Všimněte si všeho!

Čeho jste si všiml ?
 Když padal, chytil se stolu.

On se držel stolu.
 Držte se toho plotu.
 Drží se předpisů.
 Pustil se stolu.
 Zbavil jsem se chřipky.

I quit (smoking) cigarettes.
 I quit that work.
 Quit talking.
 Watch (notice, pay attention to) everything!
 What did you notice ?
 While he was falling, he grabbed the table (for support).
 He was holding on to the table.
 Follow that fence.
 He follows the regulations.
 He let go the table.
 I got rid of the flu.

Masc.
 Nouns

Irregular Genitive of Masculine Nouns :

Memorize :

Gen. Plural :

člověk
 přítel
 nepřítel
 peníze
 obyvatel
 kůň
 den, gen.sg:dne

lidí
 přátel
 nepřátel
 peněz
 obyvatelů or obyvatel
 koní or koňů
 dní or dnů

Examples

skupina lidí
 většina mých přátel
 zbraně nepřátel
 bez peněz
 většina obyvatel (obyvatelů)
 vedle těch koňů (koní)
 od těch dní (dnů)

a group of people
 most of my friends
 the weapons of the enemy
 without money
 the majority of inhabitants
 next to those horses
 from these days

NOTE:

With accusative:

držet někoho or něco
 chytat někoho or něco
 nechat někoho or něco
 pouštět někoho or něco

to hold s.o. or s.t.
 to catch s.o. or s.t.
 to let s.o. or s.t.,
 to leave (to allow)
 to let go, to drop s.o. or s.t.

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 68.

B - kapitán Brown
M - Milada Řeháková
Místo a situace :

Ode dne úrazu poručíka Rubína neměl kapitán Brown skoro ani hodinu volnou. Denně chodil do nemocnice, vyslychal, psal protokoly a hlášení, a když se vrátil do Selbu, čekaly na něj už zase nové případy.

Kapitán Brown věřil, že poručík Rubín mluvil pravdu, ale měl několik svědků a bývalých přátel poručíka Rubína, kteří měli jiné mínění, a proto musel být opatrný.

Dnes vyslychá kapitán Brown nějakou mladou slečnu, a poslouvejte, jaké to je pro něj překvapení :

B.: Did you say that your name was Milada Řehák ? Who's your father ?

M.: Plukovník Josef Řehák, velitel druhého leteckého pluku.

B.: And what's the name of that young pilot you're looking for ?

M.: Poručík Antonín Rubín. Podle pražského rozhlasu ho prý tady držíte od toho dne, kdy musel skočit ze svého letounu, a nechcete ho pustit zpátky do Československa. Je to pravda ?

B.: What does that Lt. Rubín look like ?

M.: Mladý, vysoký, černé oči a vlasy⁺ - moc hezký člověk ... Prosím vás, pane kapitáne, je opravdu tady ? Znáte ho ? Je zdravý ?

B.: Take it easy, Miss Řehák, I can't give you all the answers at the same time. Tell me first, how long have you known this young man ?

M.: Asi rok. Byl to můj nejlepší přítel. Mám ho moc ráda

B.: Did he want to marry you ?

M.: Chtěl. Ale já jsem ho zlobila - a taky jsem se bála tatínka a maminky.

B.: Why ?

M.: Oni měli pro mne jiného - nějakého poručíka Šedivého. To byl pobočník mého tatínka a přítel poručíka Rubína.

B.: What did your father have against Lt. Rubín?

M.: Říkal, že Toník neudělá nikdy kariéru⁺⁺, protože není komunista.

B.: Is that the reason you paid more attention to Lt. Šedivý than to Lt. Rubín ?

M.: To nebylo všechno. Já jsem Jiřího Šedivého litovala, protože od svého úrazu byl pořád sám a myslel jen na ztrátu svého oka a nohy. Musel nechat sportu a zbavil se skoro všech svých přátel ...

B.: Did Lt. Šedivý know that you really didn't want him ?

M.: Myslím, že nevěřil ani mně, ani Toníkovi.

B.: Did Lt. Rubín tell you what plans he had ?

M.: Ne, ale já jsem to čekala. Často říkal, že nechá vojny a začne nový život někde jinde. Když se nevrátil ze svého posledního úkolu, hned jsem věděla, co se stalo. Já můžu být bez rodiny, bez přátel a bez peněz, ale bez Toníka mě život nemůže těšit.

B.: Is that the reason for your being here today ?

M.: Ne jediný, ale hlavní.

B.: O.K., Miss, I'll see what I can do for you.

Short forms for Antonín are Tonda, Toník.

vlasý, m.pl.

- hair (on the human head)

kariéra, f.

- career

PŘEKLAD 68.
(Domácí cvičení)

1. Our hospital has two wings. One faces the courtyard, the other one faces the street.
2. I was so terribly weak that I had to grab the table.
3. My buddy saw me (when I was) holding on to the table and he helped me back to my bed.
4. Since that time, I haven't been really sick.
5. Their lives were quite different; the corporal was a child of the capital city, the private first class was from a little village.

Answer with complete sentences in Czech :

1. Did you notice that the left rear tire of your car is no good ?
2. Do you like to look at horses ?
3. Have you lived here ever since childhood ?
4. Why doesn't he get rid of that old car ?
5. Does Brno have as many inhabitants as Prague ?

ZPRÁVY PRO NEMOCNÉ VOJÁKY.

I nemocní vojáci mají dost politické výchovy.

Některý z členů redakční rady každý den udělá několik kopií všech nových zpráv. On a ostatní členové redakční rady je pak vezmou a chodí pokoj od pokoje. Čtou nemocným vojákům, co je nového. Jsou to zprávy z republiky i ze zahraničí. Dávají tam hodně domácích zpráv. Pokud se venku neděje něco zvláště důležitého, zpráv ze zahraničí tam nikdy není tolik, jako zpráv domácích.

Desátník z redakční rady zrovna čte Karlu Novému a ostatním dnešní bulletin. Tady jsou některé ze zpráv :

Velitelé, kteří dosáhli zvláště vynikajících úspěchů, pokud jde o bojovou a politickou přípravu vojska, byli včera u ministra národní obrany. Ministr každému podal ruku. Jeho pobočník pak všem dal krásnou odměnu za jejich úspěšnou práci - osobní zbraň, která nese monogram majitele.

Jiná zpráva :

Vrchní velitel československých ozbrojených sil, prezident republiky soudruh Antonín Novotný, dostal ke svým narozeninám tolik blahopřání a pozdravů, že nemůže za každý zvláště poděkovat...

Karel Nový přestal poslouchat uprostřed téhle zprávy. Je unavený a chce mít od všeho pokoj.

NEWS FOR SICK SOLDIERS.

Even sick soldiers have plenty of political indoctrination.

One of the members of the editorial council every day makes several copies of all news material. He and the rest of the members of the editorial council take them then from room to room. They read the news to the sick soldiers. There are news items from the republic and from abroad. They include there a lot of domestic news. Unless there is something especially important going on abroad, there is never as much foreign news as there is domestic.

A corporal from the editors' council just now is reading to Karel Nový and the others today's bulletin. Here are some of the news items :

Commanding officers who accomplished especially outstanding success as far as fighting and political preparation of the troops were concerned, were yesterday (received) by the Minister of National Defense.

The Minister shook hands with each of them. His aide then gave all a beautiful reward for their successful work - a personal weapon which bears the monogram of the owner.

Another news item :

The Commander-in-Chief of Czechoslovakian Armed Forces, President of the Republic Comrade Antonín Novotný, received for his birthday so many congratulations and greetings, that he is not able to express his thanks for each separate one...

Karel Nový stopped listening in the middle of this new item. He is tired and wants to be left in peace.

VOCABULARY 69.

blahopřání, n.	- congratulation
bojový	- combat (adj.)
branný	- defense (adj.)
bulletin /byltén/, gen.sg.: -u, m.	- bulletin
člen, nom.pl.: -ové or -i, m.	- member
dosahovat, dur.	- to reach, achieve, attain
dosáhnout, pct.	
kopie, f.	- copy
majitel, nom.pl.: -é, m.	- owner
ministr, nom.pl.: -tři, m.	- minister, (member of government)
moc, gen.sg.: -i, f.	- power, force; forces
monogram, m.	- monogram
nejvyšší	- highest, supreme
odměna, f.	- reward
pobočník, nom.pl.: -ci, m.	- aide
podávat, dur.	- to hand
podat, pct.	
pozdrav, m.	- greeting
pronásledovat	- to pursue, chase; persecute
přestávat, dur.	- to stop, quit, cease
přestat, pct., přestanu, přestaň, přestal	
republika, f.	- republic
úspěšný	- successful
vynikající	- outstanding
zahraničí, n. sg.	- foreign countries

Phrases and Idioms

Nemám od něho pokoj.	- He won't stop bothering me.
	He <u>doesn't</u> leave me in peace.
Pokoj od pokoje.	- From room to room.
Dům od domu.	- From house to house.
Čas od času.	- From time to time.
	Now and then.
ze zahraničí	- from abroad
za každý zvláště or zvlášť	- for each separately
Čs. ozbrojené síly	- Czechoslovak military forces (as a whole)
vrchní velitel	- Commander-in-Chief
Podal jsem mu ruku.	- I offered my hand to him.

Durative : děkovatPunctual : poděkovat

to thank

OTÁZKY K TEXTU "ZPRÁVY PRO NEMOCNÉVOJÁKY".

1. Mají vojáci politickou výchovu? Mají nemocní vojáci taky politickou výchovu?
2. Nemají od politické výchovy pokoj, ani když jsou nemocní ?
3. Kdo dělá kopie nových zpráv ?
4. Co dělá některý člen redakční rady každý den ?
5. Kam berou členové redakční rady kopie nových zpráv ?
6. Co čtou nemocným vojákům ?
7. Čtou jim, co je nového ?
8. Čtou vojákům jenom domácí zprávy ?
9. Je tam zpráv ze zahraničí tolik, jako zpráv domácích ?
10. Kdy dávají do bulletinu víc zpráv ze zahraničí?
11. Kdo čte nemocným vojákům dnešní bulletin?
12. Komu ten desátník čte dnešní bulletin?
13. Kdo byl podle té první zprávy u ministra národní obrany ?
14. Dosáhli ti velitelé nějakých úspěchů ?
15. Víte, kdo je teď ministr národní obrany?
16. Musí být ministr národní obrany voják?
17. Má Amerika taky ministerstvo národní obrany ?
18. Komu podal ministr ruku ?
19. Co udělal ministr národní obrany ?
20. Kdo dal velitelům odměnu za úspěšnou práci ?
21. Jakou zbraň dal pobočník velitelům ?
22. Co má každá ta zbraň ?
23. Čí monogram má ta osobní zbraň ?
24. Kdo je nejvyšší velitel čs. branné moci ?
25. Co je Antonín Novotný?
26. Měl prezident narozeniny ?
27. Co dostal k narozeninám ?
28. Dostal mnoho blahopřání ?
29. Dostal taky hodně pozdravů ?
30. Může poděkovat za každé blahopřání zvlášť ?
31. Děkujete vy za každé blahopřání, které dostanete k narozeninám ?
32. Uprostřed čeho přestal Karel Nový poslouchat ?
33. Kdo přestal poslouchat uprostřed té zprávy ?
34. Myslíte, že Karel Nový byl unavený?
35. Byly to zprávy domácí, nebo zprávy ze zahraničí ?

ministerstvo, n. - ministry (department of government)

GRAMMAR ANALYSIS 69.USAGE OF THE GENITIVE CASE.

The words co, něco, nic, govern the genitive in phrases like :

Co
Něco
Nic

E.g.:

Co víte nového ?	What (news) do you know ?
Víte něco nového ?	Do you know anything new ?
Nevím nic nového.	I don't know anything new.
Četl jsem něco zajímavého.	I read something interesting.
Nemůže vědět nic důležitého.	He can't know anything important.
Co máme dobrého k večeři ?	What are we having good for dinner ?
Potřebujeme něco teplého.	We need something warm.

Indefinite
Numerals

The genitive is used after indefinite numerals if the numeral is in the nominative or accusative. Otherwise the appropriate case (genitive, dative, locative or instrumental) is used.

nom.: Kolik <u>vojáků</u> tam je ?
acc.: Kolik <u>vojáků</u> máte ?
gen.: Od kolika <u>vojáků</u> jste to slyšel ?
dat.: Kolika <u>vojákům</u> jste to řekl ?

kolik	how many, how much
několik	several, a few, some
pár	a few, a couple of, some
mnoho	} many, much, a lot, lots of a great deal of
moc	
hodně	
spousta	
tolik	as much, as many, that much, that many
málo	little, few
trochu	a little, a few
víc or více	more
méně, coll.míň	less
dost	enough, plenty of

několik
mnoho
tolik

decline like
kolik

málo is mostly indeclinable

NOTE : Another meaning of the word pár is "a pair" :

pár bot	a pair of shoes
dva páry ponožek	two pairs of socks

NOTE : When an indefinite numeral is the subject in the sentence, the verb is in the singular and neuter.

Measure
Number
Quantity

The genitive is used after nouns denoting measure, number, quantity, e.g. :

sklenice vody	a glass of water
bedna pomerančů	a crate of oranges
litr piva	a liter of beer

Examples

Kolik mají tanků ?	How many tanks do they have ?
Mají jen několik mrtvých.	They have only a few dead.
Bylo tam jen pár lidí.	There <u>were</u> only a few people there.
Viděli jsme mnoho nákladních aut.	We saw a lot of trucks.
Je tam hodně nováčků.	There <u>are</u> many recruits there.
Potřeboval hodně peněz.	He needed a lot of money.
Neměl jsem moc času.	I didn't have much time. there
Je tam málo krytů.	There <u>are</u> few air raid shelters
Potřebuje trochu odpočinku.	He needs a little rest.
Má málo odpočinku.	He gets little rest.
Mám málo peněz.	I have little money.
Mám trochu peněz.	I have a little money.
Poslali jim více kulometů, ale méně střeliva.	They sent them more machine guns. but less ammunition.
Měli jsme dost pohonných hmot.	We had enough fuel.
Mám toho dost.	I have enough of it, plenty of it.
Tam čekalo moc lidí.	Lots of people <u>were</u> waiting there.
Tam čekala spousta lidí.	
On to slyšel od spousty lidí.	He heard it from great many people.

Uprostřed
Uvnitř

The prepositions

uprostřed	}	in the middle of
or vprostřed		
doprostřed	-	to the middle of
uvnitř	}	in(side)
or vevnitř		
downitř		

also govern the genitive case :

Československo je uprostřed Evropy.	Czechoslovakia is in the middle of Europe.
Velitelství pluku je uprostřed toho lesa.	The regimental HQ. is in the middle of that forest.
Uvnitř toho města není dost hotelů.	There aren't enough hotels in the city.
Uvnitř tramvaje už není místo.	There's no more room in the streetcar.
On šel doprostřed místnosti.	He went to the middle of the room.
On šel downitř místnosti.	He went inside the room.

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 69.

B - kapitán Brown

R - poručík Rubín

Místo a situace : Kapitán Brown je zase u poručíka Rubína. Nese mu dobrou novinu, ale neříká mu ji hned.

B.: I hear that you've got several books from the wife of your medic. Are they good ?

R.: Mně se líbí, i když jsem je už skoro všechny četl dřív.

B.: And these newspapers - are they from Radio Free Europe ?

R.: Ano, pane kapitáne. Dostávám teď české noviny skoro každý den a taky poslouchám zprávy. Nikdy jsem ještě neměl tolik volného času jako teď.

B.: The doctor told me that they'd take the bandages off your legs tomorrow. Then you'll be able to go for short walks and they'll release you sometime next week.

R.: To je báječné ! Ale co budu dělat potom ? Ještě pořád nevím, jestli dostanu politický asyl.

B.: I'm sure in (za) a few days you'll get the answer you're waiting for ... How well did you know Miss Řehák ?

R.: Myslíte Miladu, dceru našeho velitele ?

B.: That's right. At least I think that was the name of the young girl I saw when you were showing me your pictures.

R.: Milada byla děvče mého kamaráda, Jiřího Šedivého. Často jsme všichni tři jezdili spolu do biografu, k řece, a taky jsme spolu hráli tenis.

B.: That is - you and Miss Řehák played. Lt. Šedivý could only watch.

R.: Ano. Nemohl samozřejmě hrát, ale rád se na nás díval.

B.: Did Miss Řehák have many other friends ?

R.: Všichni ji znali, ale ona si každého nevšímala.

B.: Did you like her very much ?

R.: Dost. Vždycky jsem říkal, že jednou bude moc dobrá žena.

B.: Did she like you ?

R.: Myslím, že ano. Ale ona byla věrná Jirkovi.

B.: Are you quite sure ? Were you never together alone ?

R.: Někdy. Jednou jsme spolu jeli na pár dní ven, když Jirka byl ještě nemocný.

B.: Did her family and Lt. Šedivý know ?

R.: Ne.

B.: How many people knew it ?

R.: Myslím, že nikdo.

B.: Wasn't Lt. Šedivý suspicious ?

R.: Možná, že měl, ale mně nikdy nic neřekl.

B.: Did you ever tell Miss Řehák that you wanted to marry her ?

R.: Chtěl jsem, ale věděl jsem, že nikdy neudělám velkou kariéru. Neměl jsem nikdy moc peněz a její rodina mě neměla ráda.

B.: What did Miss Řehák think ?

R.: Nevím, pane kapitáne - prosím vás, neptejte se - nerad na to myslím ...

B.: Did you say goodbye before you ran away ?

R.: Ano. Mluvili jsme spolu poslední večer nedaleko jejího domu. Bylo tam víc našich přátel a neměl jsem moc času vysvětlovat. Viděl jsem jí jen několik minut. Řekl jsem jen, že jí přeju hodně štěstí, ale své plány jsem si nechal pro sebe.

B.: What did she say ?

R.: Nic. Neměla příležitost, ale vím, že se později vyptávala Jirky, kam mě posílají.

B.: Well, that explains many things.

Miss Řehák is now somewhere near Selb and is waiting for you!

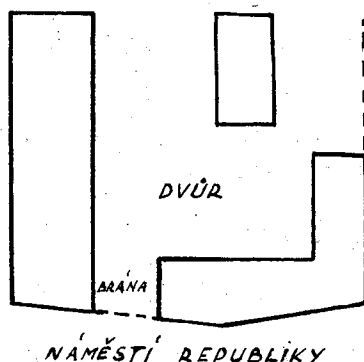
věrný - faithful
 báječný - wonderful
 řeka - river
 z nohou - off your legs

PŘEKLAD 69.
(Domácí cvičení)

1. Several friends sent me congratulations for my birthday, but I haven't yet had time enough to write to them.
2. According to the Prague newspapers there are only very few inhabitants of Czechoslovakia who don't have radios.
3. Many families of Czechoslovak workers have smaller rations now than before.
4. We transported several cases of fine electrical instruments to Germany.
5. They had so little money that they couldn't travel anywhere and had to stay home the whole summer.
6. The church in the center of the old town has the highest tower of all the churches I know.
7. How many copies of this bulletin have you printed ?
8. I didn't have as much time as you but I was there on time.
9. They issued each soldier a pair of new pants but they were too small.
10. There are fewer occupied seats here than empty ones.

STARÉ KASÁRNY.

OLD BARRACKS.

Tahle budova jsou staré kasárny. Jsou to pražské kasárny Jiřího z Poděbrad(1). Dlouhá, šedivá přední fronta má okna na náměstí Republiky(2). Vpravo a vlevo má budova kasáren dvě křídla, která vedou dozadu. Z ulice je nevidíme.

Kasárny Jiřího z Poděbrad jsou budova velmi stará. Některé československé kasárny jsou z doby(3) Marie Terezie a jejího syna, Josefa (4).

Když chceme jít do kasáren, musíme nejdřív skrz bránu. Uvnitř brány každých kasáren je strážnice.

Z brány napravo i nalevo vedou tmavé chodby. Některé vedou ke kancelářím. Kanceláří je tam mnoho, protože je tam pražské posádkové velitelství.

Jiné chodby vedou ke světnicím. Jsou tam lůžka pro vojáky. Taky tam jsou poličky, kam voják dávat jídelní misky a přilby. Uprostřed každé poličky je jmenovka, kde vidíme jméno a hodnost vojáka, kterému polička patří.

Velitel světnice každý den dělá prohlídku lůžek, poliček a zbraní. Vojáci se prohlídek trochu bojí. Když velitel někde vidí prach, když lůžka nejsou v pořádku, nebo když zbraně

This building is a barracks.

It is the George of Poděbrady barracks in Prague. The long, gray front has windows facing Republic Square. The barracks building has on the right and on the left two wings leading to the rear. We do not see them from the street.

The George of Poděbrady barracks is a very old building. Some Czechoslovakian barracks date back to the time of Maria Theresia and her son, Joseph(4).

When we want to go into the barracks, first we must go through the gate. There is a guardhouse inside the gate of every barracks.

Dark corridors lead from the left and the right of the gate. Some lead to the offices. There are many offices there, because the HQ of the whole Prague garrison is there.

Other corridors lead to rooms. There are cots for the soldiers. There are also shelves there, where the soldiers put their mess kits and helmets. In the middle of each shelf is a name tag, where we see the name and rank of the soldier to whom the shelf belongs.

Every day, the squad room leader inspects the beds, shelves and weapons. The soldiers are a little afraid of the inspections. When the squad room leader finds dust, or when he finds

nejsou čisté, vojáci dlouho nedostanou dovolenku.

Za starých časů⁽⁵⁾ stavěli kasárny bez jídelen. Vojáci dostávali jídlo od kuchaře někde blízko kuchyně a nosili si je na světlici. Tam teprv jedli. Moderní kasárny ovšem jídelny mají. Kasárny Jiřího z Poděbrad jsou uvnitř Prahy a není tam nikde na budovu jídelny místo.

Jednou si uděláme procházku do některých moderních kasáren a dobře si prohlédnem všechno, co tam je.

cots improperly made up, or when the weapons are not clean, the soldiers do not get passes for a long time.

In olden times they used to build barracks without mess halls. The soldiers used to get their food from the cook somewhere near the kitchen and carried it into their squad-room. They didn't eat until they got there. Modern barracks, of course, have mess halls. The George of Poděbrady barracks is located in downtown Prague and there is no site for a mess hall building there.

One day we will take a walk to some modern barracks and take a good look at everything we find there.

-
1. Jiří z Poděbrad byl český král (1457-1471)
 2. Náměstí Republiky je náměstí ve vnitřní Praze.
 3. jsou z doby
 4. Marie Terezie (1717-1780) byla manželka Františka I. (1708-1765), císaře Svaté říše římské. Byla česká a uherská královna od roku 1740 do roku 1780. Její syn Josef II. (1741-1790) panoval jako císař od r. 1765 do r. 1790 a jako český a uherský král od r. 1780 do r. 1790.

5. za starých časů

1. George of Poděbrady was a Czech King (1457-1471)
2. Republic Square is a square in downtown Prague.
3. date from the time
4. Maria Theresa (1717-1780) was the wife of Francis I. (1708-1765), the emperor of the Holy Roman Empire. She was the queen of Bohemia and Hungary from 1740 to 1780. Her son Josef II. (1741-1790) ruled as emperor from 1765 to 1790 and as the king of Bohemia and Hungary from 1780 to 1790.

5. in olden times

OTÁZKY K TEXTU "STARÉ KASÁRNY".

1. Jak se jmenuje budova, kde bydlí vojáci ?
2. Jak vypadá přední fronta kasáren Jiřího z Poděbrad ?
3. Kolik křídel mají ty kasárny ?
4. Kam vedou ta dvě křídla ?
5. Vidíte ta dvě křídla z ulice ?
6. Jsou kasárny Jiřího z Poděbrad nová budova ?
7. Ze které doby jsou některé čs. kasárny ?
8. Musíme jít skrz bránu, když jdeme do kasáren ?
9. Skrz co musíme jít, když jdeme do kasáren ?
10. Je strážnice u brány ?
11. Je strážnice u brány každých kasáren ?
12. Vedou z brány chodby ?
13. Jsou ty chodby světlé ?
14. Kam vedou ty chodby ?
15. Je tam mnoho kanceláří ?
16. Jaké velitelství je tam ?
17. Vedou některé chodby ke světnicím ?
18. Bydlí tam jenom mužstvo, nebo taky důstojníci ?
19. Kdo tam má lůžka ?
20. Kam dávají vojáci své misky a přílby ?
21. Jak víme, komu polička patří ?
22. Kde je jmenovka ?
23. Je tam taky hodnost majitele ?
24. Kdo prohlíží lůžka, poličky a zbraně ?
25. Dělá velitel světnice prohlídku každý den ?
26. Mají vojáci prohlídky rádi ?
27. Proč je nemají rádi ?
28. Smí voják mít špinavou zbraň ?
29. Dostane voják dovolenku, když nemá lůžko v pořádku ?
30. Mají všechny kasárny jídelnu ?
31. Od koho dostávají vojáci jídlo ?
32. Kam si nosí jídlo, když tam není jídelna ?
33. Mají kasárny Jiřího z Poděbrad jídelnu ?
34. Proč ještě nemají jídelnu ?
35. Kde jsou kasárny Jiřího z Poděbrad ?
36. Je tam místo na budovu jídelny ?
37. Uděláme si některý den procházku do československých kasáren ?
38. Co si tam prohlédnem ?

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení č. 70.

B - kapitán Brown
R - poručík Rubín
M - Milada Řeháková

Místo a situace : Poručík Rubín a Milada Řeháková sedí u stolu naproti kapitánu Brownovi. Oba jsou šťastní, že jsou zase spolu. Plánují, co budou dělat. Rubín se chce ženit, a doufá, že budou mít kapitána Browna za svědka.

- B.: I'm afraid I can't be your witness, because I'm leaving tomorrow for (do) New York. I'll be gone two months.
- M.: To je škoda, pane kapitáne. Ze všech našich starých přátel z Československa je tady jen rotný Čížek a jeho žena. Vy a pan četař Green jste jediní z nových lidí, které tady trochu známe.
- B.: Unfortunately, that can't be helped. Nobody can regret that more than I. I wish you lots of luck, and hope to see you again when I return.
- R.: Chtěl jsem vám ještě říct, pane kapitáne, že oba vám moc děkujeme za všechno, co jste pro nás udělal. Papíry už máme v pořádku a příští týden jedeme do Stuttgartu, kde podle zpráv, které máme, je víc pracovních příležitostí.
- B.: Have you applied for your visa⁺ to America ?
- R.: To jsme udělali včera, ale jistě to bude trvat ještě několik měsíců, než dostanem odpověď.
- B.: Yes, one has to have plenty of patience. But you have enough time, and once you start working the days will go fast⁺⁺.
- M.: Já chci taky pracovat. Jestli budu mít nějaké slušné místo, budeme brzy mít dost peněz. Jestli se potom dostanem do Ameriky, začneme nějaký obchod nebo něco nového. Lidí říkají, že bez peněz je i tam život dost těžký.
- B.: That's right. But isn't that the same elsewhere ? You have to be very careful before you start anything new. Without experience, you can lose everything in a few days.
- R.: My nebudem spěchat. Zatím máme hodně hezkých plánů a nic jistého. Ale máme naději, a to znamená moc.
- B.: If I can advise you, look for a place near a large town, where there are enough factories, but first of all, learn English.
- M.: Už jsme začali. Včera jsem koupila několik anglických knih a dva slovníky. Až se vrátíte, budem na vás mluvit bez tlumočnicka⁺⁺⁺.

B.: Well, that's fine. You think you can learn without a teacher ?

R.: Pan četař Green nám dal adresu jedné své přítelkyně, která žije nedaleko Stuttgartu. Je to žena jednoho bývalého českého učitele z Plzně, a ona nám pomůže.

B.: Good ! I see you're really thinking ahead. But now I have to go. I still have many things to do. I wish you a good trip, and, again, lots of luck.

M.: A my vám taky přeju šťastnou cestu, pane kapitáne, a vraťte se brzy.

+ vízum or visum /pron.:vízum/, n. - visa

++ Dny utíkají. - The days go too fast.

Čas utíká. - Time flies.

+++ tlumočník, m. - interpreter

zkušenost, i, f. - experience

nom.	vízum	víza
gen.	víza	víz
dat.	vízu	vízům
acc.	vízum	víza

PŘEKLAD 70.
(Domácí cvičení)

1. There aren't as many chairs here as there are tables.
2. Did you ask Sgt. Novák whether he'll have a few minutes tonight?
3. Many people think that New York has more inhabitants than London.
4. According to the last news from Czechoslovakia, there are many women there without jobs.
5. They say that the Škoda Works does not make cannons without optical sights.
6. The traffic in some large cities is so heavy that it's almost impossible to drive there without serious loss of time.
7. Close to the firing range of infantry regiment No. 2 is a ~~large~~ ammunition depot.
8. When I'm very thirsty I usually take a glass of cold water.
9. Next to the military prison is the guardhouse.
10. I promised my wife that I'd be home till Saturday evening.

heavy traffic

= silný provoz,
silná doprava

VOCABULARY

Note: Nouns:

The genitive singular is given with

- a) masculine nouns
- b) feminine nouns ending in a consonant
(kost, láhev)
- c) neuter nouns ending in -e
(pole, kuře)

The nominative plural is given with all masculine animate nouns

Verbs:

The infinitive is followed by the statement whether the verb is durative (dur.) or punctual (pct.)

The pronunciation is given between the slashes:
/.../

A

...ani...ani		
neni ho ani vidět ani	-	he can be neither seen L. 58
slyšet		nor heard
anténa, f.	-	antenna, aerial L. 61
asistent, gen. sg. :-a, nom. pl. -i, m. -	-	assistant L. 63

B

báječný, adj.	-	wonderful L. 69
baterie, f.	-	battery L. 62
bedna, f.	-	crate, wooden box L. 51
blahopřání, n.	-	congratulation L. 69
blatník, -u, m.	-	fender L. 66
bledý, adj.	-	pale, wane L. 68
blecha, f.	-	flea L. 49
blížít se k něčemu or k někomu, dur.	-	to approach s.t. or s.o., L. 58 to be coming close to (a place or person)
blýskat se, dur.	-	to shine L. 54
bojiště, -ě, n.	-	battlefield L. 67
bojový, adj.	-	combat L. 69
bolest, -i, f.	-	pain, ache L. 63
bomba, f.	-	bomb L. 62
(mil. puma, f.)		
bombardovací letoun, -u, m.	-	bomber L. 62
brána, f.	-	gate L. 52
Vyšehradská brána	-	a medieval gate in the Prague district called Vyšehrad
branný, adj.	-	defensive L. 69
brejle, f. pl.	-	(eye) glasses L. 52
brejle na blízko (na čtení)	-	reading glasses
Brno, n.	-	largest city in South- L. 68 Moravian Administrative Region
brzda, f.	-	brake L. 58
brzdit, dur.	-	to brake, to apply L. 58 brakes
budit, dur.	-	to arouse, to wake up L. 67
vzbudit, pct.		
bulletin /byltén/, -u, m.	-	bulletin L. 69

C

cesta, f. šťastnou cestu!	- road, way; trip; journey	L. 58
	- have a nice trip!	
	bon voyage!	
cestou, adv.	- on one's way	L. 53
cestovní, adj.	- traveling, touring	L. 58
cestovní pas	- passport	
cestovní rozkaz	- (travel) orders	
civil, -u, m.	- civilian life,	L. 53
	civilian clothing	
v civilu	- in civilian life or	
	clothes	
cizí, adj.	- foreign, strange;	L. 67
	someone else's	
Co je to za případ?	- What kind of incident	L. 64
	is it?	
Co je to za člověka?	- What kind of person	L. 64
	is he?	

Č

čas od času	- from time to time	L. 69
čas utíká	- time flies	L. 70
časopis, -u, m.	- magazine, periodical	L. 59
čekárna, f.	- waiting room	L. 58
čerstvý, adj.	- fresh	L. 51
Československé ozbrojené síly	- Czechoslovak armed	L. 69
	forces	
čest, gen.:cti, f.	- honor	L. 66
článek, -nku, m.	- article; (finger)	L. 53
	joint; (chain) link;	
	(battery) cell	
člen, -u, pl.-ové or -i, m.	- member	L. 69

D

dál, or dále, adv.	- further	L. 59
dálka, f.	- distance	L. 52
dávat, dur.	- to give	L. 61
dát, pct.		
dám mu sbohem	- I'll say goodbye to him	L. 61
deka, f., colloq.	- blanket	L. 51

dělat, dur.	- to make, to do	L. 61
udělat, pct.		
Jak dlouho to dělal?	- How long did he do it? How long was he working on it? How long did it keep him busy?	
Za jak dlouho to udělal?	- How long did it take him to make it?	
To mi nedělá dobře.	- It doesn't agree with me. It doesn't do me any good.	
diktát /dy-/, -u, m.	- dictation, dictate	L. 66
diktovat /dy-/ někomu něco, dur.	- to dictate s.t. to s.o.	L. 56
divit se něčemu, dur.	- to be amazed, to be surprised; to wonder	L.47,61
tomu se divím	- I'm surprised to hear (see, etc.) it	
divize, f.	- division	L. 61
dlouhý, adj.	- long	L. 51
do rána	- before morning (by not later than morning)	L. 64
do večera	- before evening (by not later than evening)	L. 64
doba, f.	- time (period)	L. 48
dodržovat něco, dur.	- to keep (one's word, schedule)	L. 56
dodržují jízdní řád	- they run on time, they stay on schedule	
dohromady, adv.	- together, in sum	L. 51
dokonale, adv.	- perfectly	L. 51
dokonale v pořádku	- in perfect order	
dokument, -u, m.	- document	L. 58
domovní, adj.	- house	L. 62
doprava, f.	- transportation, traffic	L. 59
dosahovat, dur.	- to reach, to attain,	L. 69
dosáhnout, pct.	to achieve	
Dostal se z toho.	- He came out of it.	L. 64
	He pulled through.	
dosud, adv.	- up to this time	L. 59
dovídat se or dozvídat se, dur.	- to learn (to find out)	L. 67
dovědět se or dozvědět se, pct.		
dozorčí, adj.	- supervisory, controlling	L. 51
dozorčí roty, m.	- DNCO	L. 51
dráha, f.	- track; railroad	L. 58
drobné, pl. m.	- change (money)	L. 56
držet, dur.	- to hold	L. 68
podržet, pct.		
držet se, dur.	- to hold on,	
podržet se, pct.	to stick to s.o.	

duchovní, -ího, pl.-í, m.	- clergyman	L. 46
vojenský duchovní	- chaplain	L. 46
dům od domu	- from house to house	L. 69
důraz, -u, m.	- emphasis, stress	L. 53
dávám na to důraz	- I put much weight on it, I put much stress on it	
dveře or dvěře, pl. f.	- door	L. 58
dvůr, gen.:dvora, m.	- courtyard, backyard	L. 68

E

Evropa, f.	- Europe	L. 67
existovat /-gzi-/, dur.	- to exist	L. 59
exportovat, dur.	- to export	L. 67

F

fakt, -u, pl.-y or faktum, gen.:fakta, pl. fakta, n.	- fact	L. 66
Frankfurt, -u, m.	- Frankfurt	L. 67

G

granát, -u, m.	- grenade; garnet	L. 64
----------------	-------------------	-------

H

hádat, dur.	- to guess	L. 67
heslo, n.	- password, slogan, motto	L. 54
hlas, -u, m.	- voice	L. 51
hlášení, n.	- report, announcement, news bulletin	L. 67
hlídka, f.	- watch, guard, sentry, sentinel, patrol	L. 62
hloupý, adj.	- stupid, dumb, foolish, silly	L. 68

hodina, f.	- hour, o'clock	L. 54
je jedna hodina	- it's one o'clock	
je pět hodin	- it's five o'clock	
jsou dvě (tři, čtyři)	- it's two (three, four)	
hodiny	o'clock	
hodit se někomu, dur.	- to suit s.o., to be	L. 47
	suitable to s.o.	
hořet, dur.	- to burn, to be on fire	L. 63
hovězí, adj. & noun	- beef	
hrůza, f.	- horror	
hřbitov, -a, m.	- cemetery	L. 64
na hřbitově	- in the cemetery	
hubený, adj.	- thin, skinny (of people	L. 63
	& animals)	
hýbat se, dur.	- to move, to be in	L. 59
	motion	

CH

chléb or colloq.: chleba,	- bread	L. 51
gen. chleba, m.		
chodba, f.	- corridor, hall	L. 53
chování, n.	- behavior	L. 67
chovat se, dur.	- to behave	L. 67
zachovat se, pct.		
chválit někoho or něco, dur.	- to praise s.o. or s.t.	L. 59
chyba, f.	- error, mistake	L. 66
to je moje chyba	- it's my fault	L. 66

J

Já nešťastný!	- Unlucky me! Oh me!	L. 62
jak or jakmile, conj.	- as soon as	L. 62
jasný, adj.	- clear	L. 62
jde to jako dřív	- I manage as I used to	L. 49
jde mi o pořádek	- all I'm interested in	
	is (good) order	
jednak...jednak..., adv.	- partly...partly...,	L. 51
	on the one hand...	
	on the other hand...	
jednotlivý, adj.	- individual	L. 54
jet, dur.	- to go by train, car,	L. 48
jedu, jeď, jel	bus, etc., to drive	

jídelní, adj.	- eating, dining	L. 48
jídelní lístek	- menu, bill of fare	
jídelní vůz	- dining car	
jistý, adj.	- certain, sure	L. 52
nejsem si jistý	- I'm not sure, I don't feel sure, I don't feel safe, I'm not confident	
jít (dur.) zpátky do civilu	- to demobilize, to return to civilian life	L. 64
jízdní, adj.	- pertaining to driving, riding	L. 56
jízdní policie	- mounted police	
jízdní řád	- train schedule, time table	
jmenný, adj.	- name	L. 48
jmenný seznam	- name register, roster	
jmenovka, f.	- nameplate, name tag	L. 49

K

kamna, n.pl.	- stove, range	L. 62
kariéra, f.	- career	L. 68
kasárenský, adj.	- pertaining to "kasárny"	L. 53
kasárny, pl. f.	- military barracks	L. 49
každou chvíli	- every once in a while	L. 46
on tady bude každou chvíli	- he'll be here any minute	L. 46
kbelské letiště	- Kbely airfield (military airfield near Prague)	L. 67
knedlík, -u, m.	- dumpling	L. 51
kolej, -e, f.	- rut; rail	L. 58
koleje, f.pl.	- rails, tracks	
kolik to bude?	- how much will it cost?	
konec, -nce, m.	- end	
konečně, adv.	- finally, after all, at last	L. 48
kontrolovat něco, dur.	- to inspect, to control, to check	L. 49
kopie, f.	- copy	
koruna, f.	- crown	L. 46
koruna československá, Kčs	- Czechoslovak unit of currency	
kresba, f.	- drawing, cartoon	L. 53

kritizovat /-ty-/ or kritisovat /-tyzo-/ někoho, dur.	- to criticize s.o.	L. 54
krok, -u, m.	- step	L. 54
kruci (colloq. interjection expressing:	- a curse, disgust, surprise, wonder ... the dickens...	
kryt, -u, m.	- (air raid) shelter	L. 62
krýt něco, dur. kryji, kryj, kryl	- to cover	L. 54
křídlo, n.	- wing, flank	L. 68
křížovat něco, dur.	- to cross s.t.	L. 59
křížovatka, f.	- crossroads, crossing	L. 59
kufr, -u, m.	- suitcase	L. 46
balit kufry	- to pack one's bags	
kufřík, -u, m.	- small suitcase	L. 56
kulometník, -a, pl.-ci, m.	- machinegunner	L. 54
kůň, gen.koně, pl. koně, m.	- horse	L. 68
kus, -u, m.	- piece	L. 64
květina, f.	- flower	L. 52

L

legitimace, f.	- (identity) card	L. 58
letectvo, n.	- air force	L. 65
letišťe, -ě, n.	- airfield, airport	L. 52
kbelské letiště	- Kbely airfield (the main military airfield near Prague)	
lézt, dur.	- to crawl, to creep	L. 63
loni or vloni, adv.	- last year	
lůžko, n.	- cot, bed	

M

majitel, -e, pl. -é, m.	- owner	L. 69
mám to špatné	- I'm in a bad spot, it's bad with me	L. 64
maska, f.	- mask	L. 62
plynová maska or protiplynová maska	- gas mask (protective mask)	
měřítka, n.	- scale (of map), measure, yardstick	L. 67

mimo nebezpečí	- out of danger	L. 63
mínění, n.	- opinion	L. 59
ministerstvo, n.	- ministry (dept of gov't)	L. 69
ministr, -a, pl.-ři, m.	- minister (member of the government)	L. 69
minulý, adj.	- past, last	L. 47
minulý týden	- last week	
minuta, f.	- minute	L. 59
mír, -u, m.	- peace	L. 61
miska, f.	- bowl; mess kit	L. 51
mládenec, -nce, pl. -ci, m.	- young man, chap, boy, young fellow	L. 51
starý mládenec	- bachelor	
mluvení, n.	- talking	L. 68
Mnichov, -a, m.	- Munich	L. 67
mobilizační or mobilisační /-za-/, adj.	- mobilization	
moc, -i, f.	- power, force; forces	L. 69
monogram, -u, m.	- monogram	L. 69
morálka, f.	- morale	L. 51
Morava, f.	- Moravia	L. 69
mouka, f.	- flour	L. 51
mračit se na někoho, dur.	- to frown at s.o.	L. 46
mrtvý, adj.	- dead	L. 64
muniční, adj.	- ammunition	L. 61
můžete tomu říkat, co chcete	- you may say anything you like about it	L. 56
myšlenka, f.	- thought	L. 68

N

nabíječ, -e, pl.-i, m.	- loader, No. 2 gunner	L. 54
náboj, -e, m.	- cartridge, round	L. 52
slepý náboj	- blank (ammunition)	
nacista, -y, pl.-é, m.	- Nazi	L. 65
nač, (na co)...?	- for what purpose?	L. 51
naděje, f.	- hope, chance	L. 46, 49
nádobí, n. collective	- dishes, pots & pans	L. 65
mýt nádobí, dur.	- to wash dishes	
umýt nádobí, pct.		
nádraží, n.	- (railroad) station	L. 56
nádražní, adj.	- railroad station	L. 58
náhoda, f.	- coincidence, chance	L. 66
nešťastná náhoda	- unfortunate coincidence, unavoidable accident	

na jak dlouho?	- for how long?	L. 46
najednou, adv.	- all of a sudden	L. 59, 61
nájemník, -a, pl.-ci, m.	- tenant	L. 62
náklad, -u, m.	- load, cargo	L. 47
nakládat něco, dur.	- to load	L. 47
nákladní, adj.	- freight	L. 47
nákladní auto	- truck	
nálet, -u, m.	- air raid	L. 62
namítat něco proti něčemu, dur.	- to object to s.t.	L. 59
naopak, adv.	- on the contrary	L. 47
národ, -a, m.	- nation, people	L. 46
narozeniny, f.pl.	- birthday	L. 52
nařizovat, dur.	- to order, to command,	L. 62
nařídit, pct.	to direct; to set (a watch or instrument)	
nástěnný, adj.	- wall	L. 53
nástěnná tabule	- bulletin board	
nástěnné hodiny	- wall clock	
nástěnné noviny	- newspaper posted on the wall	
nástup, -u, m. (k obědu)	- formation (for lunch)	L. 51
nástupiště, -ě, n.	- (railroad) platform	L. 56
nastupovat, dur.	- to board a bus, train, plane, etc.	L. 56
naznačovat, dur.	- to indicate, to hint	L. 47
nechávat někde něco, dur.	- to let s.t. somewhere leave (behind); allow, not interfere	L. 58
nechávat si něco	- to keep s.t. (for one- self)	
nemám od něho pokoj	- he won't leave me alone	
Německo, n.	- Germany	L. 67
nepříjemnost, -i, f.	- trouble, unpleasantness	L. 66
nešikovný, adj.	- clumsy, lacking skill	L. 49
nic si z toho nedělej	- don't let it bother you	L. 64
normální, adj.	- normal, standard, regular	L. 48
nosič, -e, pl.-i, m.	- porter, redcup; carrier	L. 56
nosítka, n.pl.	- stretcher	L. 62
nouzový, adj.	- emergency	L. 63
nováček, -čka, pl.-čci, m.	- recruit	L. 54

O

občan, -a, pl.-é, m.	- citizen	L. 53
objednávka, f.	- order (of merchandise)	L. 61
obličej, -e, m.	- face	L. 63
obrana, f.	- defense	L. 62
Civilní obrana	- Civilian Defense	
Civilní protiletectká obrana (CPO)	- Civilian Air Defense (CAD)	
Protivzdušná obrana státu (PVOS)	- Anti-air Defense of the State	
obrněný, adj.	- armored	L. 61
obrovský, adj.	- immense, colossal	L. 61
obvaz, -u, m.	- bandage	L. 63
obvázaný, adj.	- bandaged	L. 63
obvykle, adv.	- usually	L. 66
obyvatel, -e, pl.-ě, m.	- inhabitant	L. 68
očekávat někoho or něco, dur.	- to expect s.o. or s.t.	L. 48
od malička	- since childhood	L. 68
odměna, f.	- reward	L. 69
odpočinek, -nku, m.	- rest, relaxation, break	L. 52
odpor, -u, m.	- resistance, disgust	L. 64
odpovědnost or zodpovědnost, -i, f.	- responsibility	L. 62
odpovědný or zodpovědný, adj.	- responsible	L. 62
od té doby	- since that time	L. 68
od války	- since the war	L. 68
oficiální, adj.	- official	L. 59
okolí, n.	- surroundings; vicinity	L. 68
okolnost, -i, f.	- circumstance	L. 66
okupační, adj.	- occupation	L. 67
omáčka, f.	- sauce	L. 51
opatrně, adv.	- carefully	L. 66
opatrný, adj.	- careful	L. 67
operace, f.	- operation	L. 54
optik, -a, pl.-ové or -ci, m.	- optician	L. 52
osádka, f.	- tank crew	L. 54
osoba, f.	- person	L. 64
osobně, adv.	- personally, in person	L. 46
osobní, adj.	- personal	L. 56
osobní vlak	- passenger train (stopping at every station)	L. 56
ostatní, adj. pl.	- others, the rest of them	L. 58
ostuda, f.	- shame, disgrace, scandal	L. 59
osvětlení, n.	- lighting; illumination	L. 59

ošetřovatel, -e, pl.-é, m.	-	(male) nurse, orderly	L. 46
ošetřovatelka, f.	-	(female) nurse	L. 46
ošetřovna, f.	-	dispensary	L. 63
otevírat or otvírat něco, dur.	-	to open s.t.	L. 51
oznamovat něco, dur.	-	to announce s.t.	L. 52
ozývat se, dur.	-	to sound, to resound	L. 51

P

pacient, -a, pl.-i, m.	-	pacient	L. 63
padák, -u, m.	-	parachute	L. 63
padat, dur.	-	to fall	L. 63
padnout, pct.			
padnout na zem	-	to fall on the ground or floor	
pamatovat si něco, dur.	-	to remember s.t., to retain in memory	L. 49
pamatovat se na něco, dur.	-	to remember, to recall s.t.	L. 49
pásmo, n.	-	zone	L. 67
pěchota, f.	-	infantry	L. 54
penze or pense /-ze/, f.	-	pension	L. 46
Pepík, -a, pl.-ci, m.	-	Joe	L. 46
pěšák, -a, pl.-ci, m., old term; new: motostřelec	-	infantry man	L. 64
pilot, -a, pl.-i, m.	-	pilot	L. 52
písař, -e, pl.-i, m.	-	typist (male)	L. 64
písek, -sku, m.	-	sand	L. 47
pistole, f.	-	pistol	L. 49
platný, adj.	-	valid	L. 58
plyn, -u, m.	-	gas (vapor)	L. 62
plynový, adj.	-	gas	L. 62
pobočník, -a, pl.-ci, m.	-	aide	L. 69
podávat, dur.	-	to hand	L. 69
podat, pct.			
podal jsem mu ruku	-	I offered my hand to him	
podezření, n.	-	suspicion	L. 67
podhlavník, -u, m.	-	(in milit. termin.) pillow	L. 49
podívejte se!	-	look!	L. 59
podporovat někoho, dur.	-	to support s.o.	L. 54
pohyb, -u, m.	-	movement	L. 63
pohybovat se, dur.	-	to be in motion	L. 66

pochodem v chod!	- forward! march!	L. 54
pokládat něco někam, dur.	- to put down s.t.	L. 47
pokládat někoho (něco) za	- to take somebody (s.t.)	
někoho (něco), dur.	for somebody (s.t.)	
pokládal jsem ho za někoho	- I took him for somebody	
jiného	else	
pokládal jsem ho za slušného	- I considered him a	
člověka	decent person	
pokladna, f.	- ticket office,	L. 56
	box office, cash	
	register, cashier's	
	window	
pokoj od pokoje	- from room to room	L. 69
pokračovat, dur.	- to continue, to go on,	L. 68
	to proceed	
pokud, adv.	- as far as, as long as	L. 47
pokud vím	- as far as I know	
pokuta, f.	- fine	L. 62
poledne, n.	- noon	L. 52
v poledne	- at noon	
polička, f.	- shelf	L. 49
pomoc, -i, f.	- help, aid, assistance	L. 66
pomocník, -a, pl.-ci, m.	- helper, assistant, aide	L. 53
poplach, -u, m.	- alarm, alert	L. 62
bojový poplach	- combat alert	
pořádný, adj.	- orderly, neat	L. 49
postup, -u, m.	- way of handling	L. 61
	a problem, method,	
	advance, advancement,	
	procedure	L. 48
pouštět se, dur.	- to let go	L. 68
pustit se, pct.		
považovat or pokládat někoho	- to take one for s.o.,	L. 53
za něco, dur.	to consider	
považuji ho za slušného	- I consider him a decent	
člověka	person	
považuji to za důležité	- I consider it important	
povel, -u, m.	- command	L. 54
pozdrav, -u, m.	- greeting	L. 69
pozorování, n.	- observation	L. 63
pozorovat, dur.	- to observe	L. 68
prádlo, n.	- underwear, laundry	L. 48
právě, adv.	- just, exactly	L. 59
pravidelně, adv.	- regularly	L. 47
pravidelný, adj.	- regular	L. 67
pravítko, n.	- ruler	L. 61
prázdný, adj.	- empty	L. 61
president, -a, pl.-i or -ové, m.	- president	L. 53

prohlížet někoho or něco, dur.-	to inspect, to have a (close) look at, to examine (medical)	L. 48
pronásledovat, dur.	- to chase, to pursue, to persecute	L. 69
pro pána krále or propánakrále	- for heaven's sake, good heavens	L. 46
propouštět, dur. propustit, pct.	- to fire, to dismiss, to discharge, to lay off	L. 63
prostěradlo, n.	- bed sheet	L. 49
prostý, adj.	- simple, mere	L. 49
protiletadlový, adj.	- antiaircraft	L. 62
protiútok, -u, m.	- counter-attack	L. 54
protokol, -u, m.	- record, minutes	L. 64
přát něco někomu, dur. přát si něco přeji, přej, přál	- to wish s.t. to s.o. - to wish for oneself	L. 56
přátelský, adj. nepřátelský, adj.	- friendly - enemy, inimical	L. 62
předloni, adv.	- the year before last	L. 47
přerušovat někoho or něco, dur.-	to interrupt	L. 48
přestávat, dur. přestat, pct.	- to stop, to cease, to quit	L. 69
přicházet někam, dur.	- to be coming to a place, to approach	L. 56
příchod, -u, m. hlásím příchod!	- arrival - I report (to duty)!	L. 49
přijímat někoho or něco	- to accept, to receive	L. 47
přijíždět někam, dur.	- to be arriving (by means of transportaion), to be approaching, coming	L. 59
přikrývka, f.	- blanket	L. 49
přilba or přilba, f.	- helmet	L. 49
případ, -u, m.	- case (an instance)	L. 64
příprava, f.	- preparation	L. 53
přišel	- he came	L. 47
přítelkyně, f.	- girl friend, female friend	L. 64
ptát se na něco, dur. ptám se na pana Nového	- to ask about s.t. - I ask (inquire) about Mr. Nový	L. 52
půl, numeral, indecl.noun půl roku	- a half - half a year	L. 47
puma, f.	- bomb (mil.)	L. 62
původní, adj.	- original	L. 53

radit něco někomu, dur.	- to advise s.o.	L. 53
raz dva! raz dva!	- one, two, three, four! (counting cadence)	L. 54
redakční, adj.	- editorial	L. 53
redakční rada	- board of editors	
redaktor, -a, pl.-ři, m.	- editor	L. 53
republika, f.	- republic	L. 69
revize or revise /-ze/, f.	- revision, control, check	L. 58
revizor or revisor /-zor/, -a, pl.-ři, m.	- controller, inspector	L. 58
riziko or risiko /-zi-/, n.	- risk	L. 64
ročník, -u, m.	- vintage, year; volume of a magazine	L. 46
rok, -u, pl.-y, m.	- year	L. 51
rozčilený, adj.	- excited, upset	L. 47
rozdělovat něco, dur.	- to divide, to distri- bute, to split	L. 54
rozhlas, -u, m.	- radio, broadcasting	L. 67
rozhlasový, adj.	- radio, broadcasting	L. 67
rozhodně, adv.	- definitely, decisively	
rozkaz, -u, m.	- command, order	L. 46
rozmluva, f.	- conversation, talk	L. 66
rozstup, -u, m.	- interval (in formation)	L. 54
růst, dur.	- to grow	L. 48
rostu, rostl		
různý, adj.	- various	L. 53
růže, f.	- rose	L. 52
rychle, adv.	- quickly, fast	L. 56
rychlík, -u, m.	- express train	L. 56
rychlý, adj.	- fast, quick, speedy	L. 66

Ř

řád, -u, m.	- order (arrangement)	L. 56
řečnit, dur.	- to make a speech	L. 48
řeka, f.	- river	L. 69
řidič, -e, pl.-i, m.	- driver	L. 54

S

sabotáž, -e, f.	- sabotage	L. 66
sakra, interjection	- damn, damn it (an expression of anger annoyance, disappoint- ment, etc.)	L. 51
often euphemized to safra	- darn	
samopal, -u, m.	- submachine gun	L. 49
sedadlo, n.	- seat	L. 56
sedět, dur.	- to sit; to be in jail	L. 46
semafor, -u, m.	- semaphore	L. 58
setnina, f.	- a company strength unit (company, battery, squadron)	L. 53
seznam, -u, m.	- list, register, roster	L. 48
shazovat, dur.	- to drop, to throw down	L. 62
shodit, pct.		
schopný, adj.	- able, capable, fit	L. 46, 64
sice, adv.	- it's true, (but)...	L. 52
mám sice peníze, ale ne dost	- I have some money, it's true, but not enough, I might have some money, but..., although I have some money, it's not enough	
ten dům sice není velký, ale za to tam je pěkná zahrada	- the house is small, I know (agree), but the nice garden makes up for it	
silnice, f.	- highway	L. 59
silný, adj.	- strong	
silná doprava or silný provoz	- heavy traffic	L. 70
siréna, f.	- siren	L. 62
skákat, dur.	- to jump	L. 63
skočit, pct.		
sklad, -u, m.	- stock, magazine, depot, warehouse, storeroom	. 61
mobilizační sklad	- mobilization warehouse, depot	
skládat něco, dur.	- to unload; to compose	L. 47
skladiště, -ě, n.	- storeroom, warehouse, magazine	L. 49
sklenice, f.	- glass, tumbler	L. 68
sklep, -a, m.	- cellar, basement	L. 62
skupina, f.	- group	L. 52

slepý, adj.	- blind	L. 52
slepý náboj	- blank (ammunition)	
sleva, f.	- reduction, discount	L. 58
sloužit někomu, dur.	- to serve s.o., to be in service	L. 48
Slovensko, n.	- Slovakia	L. 46
služebně, adv.	- in the line of service, duty, officially, on orders	L. 58
jedu tam služebně	- I go (travel) there on orders	
směrem (k něčemu)	- in the direction of	L. 49
smích, -u, m.	- laughter	L. 68
není mu do smíchu	- he doesn't feel like laughing	
smůla, f.	- resin, pitch; bad luck	L. 47
soud, -u, m.	- court of justice, tribunal	L. 52
vojenský soud	- court martial, military tribunal	
soudce, -e, pl.-i or -ové, m.	- judge	L. 46
soudit, dur.	- to judge, to try	L. 67
odsoudit, pct.	(in court)	
souhlasit, dur.	- to agree	L. 59
spěchat někam, dur.	- to hurry	L. 46
spojka, f.	- runner, messenger; clutch; conjunction	L. 48
spoléhat se na něco or na někoho, dur.	- to rely on s.t. or on s.o.	L. 47
správa, f.	- administration, manage- ment	L. 61
vojenská správa	- military administration	
srdce, -e, n.	- heart	L. 64
srdečně, adv.	- cordially	L. 53
stačit, dur.	- to suffice, to be enough	L. 46
to k životu nestačí	- it's not enough to live on	
starost, -i, f.	- worry	L. 52
nedělejte si o mne	- don't (you) worry about me	
starosti		
nedělejte si starosti	- don't worry	
stát, dur.	- to stand; to cost	L. 58
to nestojí za ty peníze (tu práci)	- it's not worth the money (the effort)	
stát se, pct.	- to happen	L. 63
státní, adj.	- state	L. 59

stavět něco, dur.	- to build s.t.	L. 51
stavět se, dur.	- to place oneself	L. 51
stížnost, -i, f.	- complaint	L. 52
stlát (dur.) lůžko stelu, stlal	- to make a bed	L. 49
strašný, adj.	- terrible, horrible, awful	L. 62
strážnice, f.	- guard house	L. 48
strkat, dur. strčit, pct.	- to push	L. 66
strojvůdce, -e, pl.-i, m.	- (railroad) engineer	L. 58
střední, adj.	- medium, middle	L. 54
střelivo, n.	- ammunition	L. 61
střílet na ostro, dur.	- to fire live ammunition	L. 52
sumky, f.pl.	- ammunition pouch, rifle belt	L. 48
svědek, -dka, pl.-dci or -dkové, m.	- witness	L. 66
svět, -a, m. Svět práce	- world - The World of Labor	L. 67 L. 59
světnice, f. velitel světnice	- room - squad room leader	L. 49
svobodný, adj.	- free, single (not married)	L. 67
svolávací lístek	- orders (to report for military training), draft notice	L. 46

Š

šek, -u, m.	- check	L. 61
šikovný, adj.	- skillful, smart	L. 49
Škodovy závody (renamed Závody V.I.Lenina on Dec. 22, 1951)	- Škoda (now Lenin) Works	L. 56

T

tábor, -a, m.	- camp	L. 65
tankista, -y, pl.-é, m.	- member of a tank crew	L. 46
tankový, adj.	- tank	L. 54
táta, -y, pl.-ové, m.	- dad	L. 52

tenký, adj.	- thin	L. 67
tentokrát, adv.	- this time	L. 56
teplota, f.	- temperature	L. 63
tiskový, adj.	- press	L. 53
tlumočník, -a, pl.-ci, m.	- interpreter	L. 70
traktor, -u, m.	- tractor	L. 68
trať, -ě or -i, f.	- track, tracks	L. 58
trojstup, -u, m.	- column of threes	L. 54
pochodovat v trojstupu	- to march in column of threes	
trpělivý, adj.	- patient	L. 51
třetí, ordinal numeral	- the third	L. 56
trdit něco, dur.	- to maintain	L. 59
týdeník, -u, m.	- weekly (magazine)	L. 59
tykat někomu, dur.	- to use the familiar 2nd pers.sg. form of address	L. 53

U

účel, -u, m.	- purpose, aim	L. 66
udržovat něco, dur.	- to maintain, to keep up	L. 54
úkol, -u, m.	- task, assignment	L. 52
umírat, dur.	- to be dying	L. 64
umřít, pct.	- to die	
unavený, adj.	- tired	L. 48
universita /-zi-/, f.	- university	L. 65
uprostřed, adv. or conj.	- in the middle	L. 49
úraz, -u, m.	- injury, accident	L. 66
úspěšný, adj.	- successful	L. 69
ústup, -u, m.	- retreat, withdrawal	L. 54
utíkat, dur.	- to run	L. 70
dny utíkají	- the days fly	
utíkat od odpovědnosti	- to dodge responsibility	L. 66
útočit na někoho or na něco, dur.	- to attack s.o. or s.t.	L. 54
útvár, -u, m.	- formation, unit	L. 46
užívat, dur. (in literary style with the genitive, in colloq. with the accusative)	- to use s.t.	L. 47

V

vadit někomu, dur.	- to be in one's way, to inconvenience	L. 48
to mi vůbec nevadí	- it doesn't matter to me at all (it doesn't bother me at all)	
to nevadí	- it doesn't matter (it doesn't bother me)	
válka, f.	- war	L. 61
včera, adv.	- yesterday	L. 47
vedle, adv. & prep.	- next door, next to, beside	L. 67
vedlejší, adj.	- adjoining, side, next to	L. 64
velet někomu, dur.	- to command s.o.	L. 54
velmi, adv.	- very	L. 68
vem, vemte!, colloq.	- take!	L. 52
vemte to tam	- take it there	
věrný, adj.	- faithful	L. 69
vesnice, f.	- village	L. 68
vězení, n.	- prison, jail	L. 67
vcházet do něčeho, dur.	- to enter s.t.	L. 64
vejít, pct.		
víc or více, adv.	- more	L. 59
viď, viďte, interjection	- isn't that so?, isn't it?, don't you?, won't you?, aren't you?, etc.	L. 52
vidět, dur.	- to see	L. 58
tu budovu odtud není vidět	- that building can't be seen from here	
viset někde, dur.	- to hang somewhere	L. 53
vízum or visum /vízum/, n.	- visa	L. 70
vlak, -u, m.	- train	L. 56
vlastní, adj.	- one's own, proper	L. 46
vlasý, m.pl.	- hair (on the human head)	L. 68
vlečka, f.	- (railroad) siding, side track	L. 59
vous, m., colloq.: fous	- beard	L. 48
vousy, m.pl., colloq.: fousy	- beard, whiskers	L. 58
vrátný, -ého, pl.-í, m.	- doorman, gatekeeper	L. 56
vrchní velitel	- Commander-in-chief, Supreme Commander	L. 69
však, conj.	- but	L. 59
všechn, -chna, -chno, adj.	- all; every	L. 58
všimát si, dur.	- to notice	L. 68
všimnout si, pct.		

vůle, f. k vůli mně	- will, willpower L. 66 - on my account, because of me, for my sake, as a favor to me
výbušnina, f. (old term: výbušina) vydávat něco někomu, dur.	- explosive L. 61 - to issue, to give out L.48,49 s.t. to s.o.
vykat někomu, dur.	- to use the polite 2nd L. 53 pers.pl. form of address
výkonný, -ého, pl.-í, m. výkonný, adj. vynikající, adj. výpověď, -i, f.	- company sergeant L. 48 - efficient, executive L. 48 - outstanding L. 69 - statement, deposition, L. 64 testimony; notice (to terminate)
vyrábět, dur.	- to manufacture, L. 61 to produce
vyrovnávat něco, dur. vyrušovat někoho, dur.	- to straighten out L. 51 - to disturb L. 47
vysílat, dur. vyslat, pct. vyslýchat, dur. vyslechnout, pct.	- to send out; to broadcast, to transmit - to interrogate, L. 64 to question
výstroj, -e, f. výstřižek, -žku, m. vystupovat, dur.	- equipment L. 48 - clipping L. 53 - to get off (a train, L. 58 bus, plane, car)
vysvětlovat něco někomu, dur. vysvětlit, pct.	- to explain L.47,68
vyšetřovat, dur. vyšetřit, pct.	- to investigate, L. 64 to find out
vzdálenost, -i, f. vzduch, -u, m.	- distance L. 54 - air L. 49

Z

za každý zvlášť	- for each separately L. 69
zabitý, adj.	- killed L. 63
začátek, -tku, m.	- start, beginning L. 48
zahazovat něco, dur.	- to throw away L. 51
zahradník, -a, pl.-ci, m.	- gardener, nurseryman, L. 52 florist
zahraničí, n. ze zahraničí	- foreign countries L. 69 - from abroad

záchranná brzda, f.	- emergency brake	L. 58
záložník, -a, pl. -ci, m.	- reservist	L. 49
zaměstnání, n.	- job, occupation	L. 67
zamykat něco, dur.	- to lock s.t.	L. 52
zapomnětlivý, adj.	- forgetful	L. 51
za starých časů	- in olden times	L. 70
zastavovat se někde, dur.	- to stop somewhere	L. 58
zastavovat někoho or něco, dur.	- to bring somebody or s.t. to a stop	
zatemnění, n.	- blackout	L. 59
zatímco or zatím co, adv.	- while (at the same time that)	L. 53
zavazadlo, n.	- luggage	L. 56
zavírat něco, dur.	- to shut, to close s.t.	L. 51
závora, f.	- gate, barrier at a RR crossing	L. 59
zbavovat se, dur.	- to get rid of	L. 68
zbavit se, pct.		
zboží, n.	- ware, goods, merchandise	L. 61
zdaleka, adv.	- from far off, by far	L. 46
zdát se, dur.	- to seem	L. 46
zdravit někoho, dur.	- to greet, to salute s.o.	L. 52
zem or země, f.	- soil, dirt, earth, ground, land, country	L. 63
zjišťovat, dur.	- to find out or ascertain	L. 66
zjistit, pct.	(facts about something)	
zkrátka, adv.	- in short, to make a long story short	L. 67
zkušenost, -i, f.	- experience	L. 70
zkušený, adj.	- experienced	L. 46
zlomený, adj.	- broken	L. 63
z nohou	- off your legs	L. 64
zpáteční, adj.	- back, return	L. 56
zpáteční lístek	- round trip ticket	
zpáteční rychlost	- reverse gear	
zpět, adv.	- to the rear, back (motion)	L. 69
zpomalovat něco, dur.	- to slow down	L. 58
zpoždění, n.	- delay	L. 56
mají zpoždění	- they re late, behind schedule (about trains, buses, etc.)	
zraněný, adj.	- wounded	L. 64
zrovna, adv.	- just, the very moment	L. 68
zřejmě, adv.	- obviously, apparently	L. 48

ztrácet, dur.	- to lose	L. 67
ztratit, pct.	(by misplacing)	
zvat někoho, dur.	- to invite s.o.	L. 52
zvu, zval		
zvenku, adv.	- from outside	L. 51
zvěrolékař, -e, pl.-i, m.	- veterinarian, veterinary surgeon	L. 63
zvlášť or zvláště, adv.	- especially	L. 52
zvyklý (na něco), adj.	- used (to something)	L. 66

Ž

železnice, f.	- railroad	L. 56
---------------	------------	-------